

M

89712

~~Catal. Plant.~~
~~N. 4. G. B. C $\frac{10}{37}$~~

~~M $\frac{4}{17}$~~

~~XVII. $\frac{3}{14}$~~

$\frac{70}{10}$

89. 712
M
NYÁJAS MÚZSA.

ÍRTA
NAGY JÁNOS.

XIV. RÁBA-KÖZBEN
SZANY HELYSÉGNEK

PLÉBÁNUSA

Bibl. Szeged. Schol. Piar.

GYÖRÖTT

STREIBIG JÓZSEF' BETŰIVEL.

1790

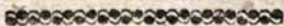

M 89,742

NYÁJAS MÚZSA.

BÉ-MUTATÓ VERSEK.

Nyájas kis Múzsátskám
Kelj fel, útnak indulj!
Ideje munkátskám,
Hogy már egygyet fordúlj!
De hogy el ne vétsed
Az útat, szavamra
Figyelmezz, jól értsed,
'S járj akaratomra.

Szanyból ki indulván,
 Pápán menny kereftül;
 Menny tovább ballagván,
 És Tapoltza-főtül,
 Egyenest Jákónak,
 Onnét Város-Lődnek,
 Vedd útat' Márkónak,
 Az után Wefzprémnek.

Ha tám el fáradnál,
 Az erdön pihenhetsz,
 Vagy mindjárt Jákónál
 Egy szekérre ülhetsz!
 Rá férsz valakinek
 Üres szekérére,
 Mert most fokan mennek
 Borért Kenesére.

Wefzprémbe le szállván,
 Úgy intézd útatad,

Hogy

Hogy a' Hegyen állván,
 ZSOLNAI DÁVIDOT
 Fel keresd , köszöntvén
 Drága Nagy Uradat.
 E'kép' üdvözölvén
 Kegyes Pártfogódat':

Nemes Káptolonnak
 Érdemes Nagy Tagja!
 A' Kánonokoknak
 Egygyik Fő Ofzlopja!
 Wefzprém Vármegyének
 Nyelve, 's Szószóllója!
 A' Papi szent Rendnek
 Bölts Igazgatója!

Ki legyek? Láthatod
 'S látod homlokomból;
 Mert tapasztalhatod
 Enyelgő artzámból,

Hogy udvarlálodra

Egy Nyájas Múzsátska,
 Jött szolgálatodra
 Mint árva Nimfátska.

Árva voltam, de már

Ezt én el felejttem,
 Irigyelje ezt bár
 Akárki, nevetem.

ZSOLNAI DÁVIDNAK

Úri kegyes szárnya,
 A' Nyájas Múzsának
 Lett Attya, és Anyja!

Tsókolom szent kezed'

Árvák' Pártfogója!
 Áldom kegyefséged'
 Nimfák' ruházója!
 Ki, mint új életem'
 Te néked köszönöm;

Úgy szép öltözetem'
Köszönni nem szűnöm!

Nem szóllok Hazafi
Több más Érdemedről;
Papi, és világi
Nagy Bóltsefségedről!
A' mellyek Nevedet
Annyira emelik,
Hogy fő Személyedet
Mindnyájan kedvelik.

Ha kérded, mit tudok?
Tudok énekelni,
Pásztor sípot fújok,
'S mikor meg kell lenni,
Sok rosz erköltsöket
Ki tudok fütyölni,
'S az Érdemefeket
Ditsérni, betsúlani.

Tudok nyájaskodni,
 És házasítani,
 Búbokkal bajlódni,
 Tántzra tanítani;
 Az új Polgárokkal
 Tudok keseregni,
 'S tiszta Vénusokkal
 Tisztán enyelegni. 's a' t.

DAVID vagy! ha Hárfad
 Énekemmel egygyez,
 Nyájaskodó Múzsád
 Jó kedvetskét ízerez;
 Saul' gyűlölségét
 Mellettem felejtéd,
 Gond' ízetlenségét
 Édesé tehetéd.

E' leszsz szolgálatom
 Fő Uri Házadnál!

Teljes foglalatom
Fényes Udvarodnál!
Bár több illy Urakat
Találnánk Hazánkban,
Több ékes Múzsákat
Látnánk Országunkban!

A'

NEMES MAGYAR NEMHEZ.

Nemes Származatok!
Drága jó Uraim!
Mit régen vártatok,
Nagy jó Afzszonyaim!
Ím' fényre botsátom
Tsekély kis munkámat,
'S néktek-is ajánlom
E' nyájas Múzsámat.

Tí ösztönöztetek
Engem' bátoítván,
Több ízben kértetek
Ölelvén, tsókolván:

Hogy

Hogy a' melly verseket
Írtam jó kedvemből,
Azokat, 's többeket
Ki húznám tömlötzből.

Íme meg jelennek
Már a' serétségből,
Széllyel el repülnek
Nem kevélységekből;
Hanem tsupán néktek
Engedelmeskedvén;
Ha telik kedvetek,
Bő jutalmat vévén.

Borosnyánt nem várok
Fejemre ezekért,
Verset írtam, 's írok
Tsupán kedvetekért,
Hogy valamint én-is
Üdöt velek tölték,

Nevesetek tí-is,
 A' mint én neveték.

Udvari Kátómat
 Írván, Kátó voltam;
 Midőn Faludimat
 Versbe szorítottam:
 A' kinek értelmét
 Éles észre bíztam,
 Felfegető elmét
 Rá méltán kívántam.

E' munkám nyájajság,
 És ki-ki értheti,
 Nem elme-fáradtság,
 Könnyen fel veheti;
 A' Foglalatoknak
 Értelme, nem mélység,
 Bajt az Olvasóknak
 Nem okoz fetétség.

Több

Több Pásztor-Éneknek
 A' magyarázatját
Revai' könyvének
 Köszönöm; magzatját
 Más külömbb ruhában
 Verfem' öltöztette,
 'S mint szép lányt, új búbban
 Előtökbe tette.

Rabner' Szatirái
 Követik ezeket,
 Mind az ő tsirái,
 El hagyván többeket,
 A' mellyek könyvében
 Nem igen tetszettek,
 És azért e' könyvben
 Verst nem érdemlertek.

A' több Énekeim,
 Mellyek következnek,

Saját szüleményim,
 De tám meg köveznek
 Sok Dámák, 's Leányok
 Hogy őket gúnyolom,
 'S mérges Oroszlányok
 Lesznek, hogy tsúfolom?

Ne félj Múzsám ettől,
 Mert ha neheztelnek,
 Látván, hogy jó szívtől
 Jönek, meg békélnek,
 Sőt inkább magokra
 Fognak neheztelni,
 Hogy nézvén másokra,
 Úgy akartak élni.

PÁSZTOR ÉNEKEK.

MADE IN U.S.A.

PÁSZTOR ÉNEKEK.

I. PÁSZTOR ÉNEK.

BÚJDOSÓ PÁSZTOROK.

MOPSZUS, TIRZIS, MÍKON.

Bakonyi erdőben *Mopszus*, *Tirzis*, *Míkon*
Üszve kerülének nappal, és nem titkon;
Mopszus, a' szakállos kétskéknek őrzője,
Tirzis, szép birkáknak vóit gondvifelője.

Míkon, a' Bakonyban szén-égető vala,
Merő hasáb fákból állott Háza' fala;
Akkor-is a' tüzet lótsolta, öntözte,
Ringy-rongy szenes ruha a' testét fődözte.

Légy üdvözlött *Mikon!* mind a' ketten mondják,
Mikontól a' vízfzon köfzöntélt fogadják,
 Szállást kérnek tőle, hogy szánna meg őket,
 Mert a' hideg által járta a' testöket.

M I K O N.

Felel erre *Mikon*: szívesen-is adok,
 Ha meg elégefztek, a' mivel én bírok;
 Az egy tűz, és a' fák adnak szállást nékem,
 Testemben, lelkemben nintsen más értékem.
 De ti honnét jöttök, vagy itt mit kerestek?
 Talám ez erdőben el tévelyedtetek?

M O P S Z U S.

Mi tagadás benne, mondja *Mopszus* erre,
 Mi most tsak bújdosunk, 's nem-is tudjuk merre.
 Én Magyar Országnek fok tér-mezejében,
 'S még e' Bakonynak-is híres mellékjében,
 A' szakállos ketskék' nyáját legeltettem,
 Vólt-is hafzon benne, még gondját vífeltem.
 Ketskéim fejérek, 's fejősek valának,
 Vajmi hafznos tejet, és túróat adának,
 Pán az Istenadta, ezt hogy meg szemlélte,
 Engemet el vervén, mind el széllyesztette.

Azokat keresem, ha rájok akadnék,
 Ki rájok vezetne, annak hálát adnék,
 De én soha talám rájok nem akadok,
 Bár föld alatt járjak, 's túrjak mint vakandok.
 Mert kit említettem, *Pán*, olly furtsa vala,
 Hogy a' szakállokat mind el nyírte maga,
 'S fejér szép szőröket feketére festvén,
 Nappal sem ismERNÉM őket, nem hogy estvén.

M I K O N.

Hát te néked *Tirzi*, mi a' kereseted?
 Látom, szomorú vagy, mi lehet eseted?
 Még ez meg szólamlott, *Mopszus* tűzhez üle,
 'S mivel igen fázott, ottan melegüle.

T I R Z I S.

Ah mi bajom kérded, én édes *Mikonom*?
 Oda, ha nem tudod, én minden vagyonom!
 Én egy szép szigetben a' selyem birkákat
 Őrzém, legeltetém, és vajmi tzifrákat.
 Mennél gyengébb vala birkáimnak szőre,
 Annál tekintetesbb, 's drágább volt a' bőre,
 A' mellynek árrából híztam, tollasodtam,
 'S más Pásztorok felett meg-is gazdagodtam.
 A' melly szem tanyámat láthatta, és látta,
 Annak ékességét bámúlva tsodálta,

Pán az Istenadta el vette birkámat,
 És annyi fok gondal fel épült tanyámat.
 Szép Pásztor Afzfzonyok által vart ruhámat
 Mind el változtatta, nézdd szennyes subámat:
 Ezüstel ki rakott Pásztori páltzámért,
 Furkós botot nyújtott, nints köszönet azért.

M O P S Z U S.

Ki hitte volna ezt? hányszor mondta nyelvem,
 Vízfsza foly a' Duna, még én ezt el éljem;
 Hideg léfzen a' tűz, fetét a' nap világ,
 Éj világoskodik, mezön nem leszfz virág!
 Duna nem foly vízfsza, a' tűz még nem hideg,
 'S imé egéfsz nyájam velem egygyütt rideg;
 A' napot nem bírja fetétség, éjt világ,
 'S imé el hervadtunk, mint mezei virág!

T I R Z I S.

Ki hitte volna ezt? hányszor mondtam én-is,
 Elébb nem leszfz égen tsak egy tsillag-fény-is;
 Teli tsillagokkal az ég, 's el-enyésztem,
 Mint a' futó tsillag helyemből ki estem!

M Í K O N.

Melegedj e' tűznél Tirzi te-is, én-is!
 Szinte ezen búban fáj az én fejem-is!
 Mert a' ki most itten vagyok szén-égető,
 Vóltam, és nem régen, nagy nyáj legeltető.
 Ama' magas hegyen, nézzétek, vólt Tanyám!
 Mellyet nékem hagyott az én édes Atyám!
 István vólt a' neve, és ő rendelt maga,
 Hogy lennék utánna Pásztorok' ofzlopa.
 Ebben a' Tanyában Pásztorok dudálni
 Tanúltak, és versent szépen furuglyázni,
 E' híres Tanyából mentek más Tanyákba,
 Innen széledtek el fok tartományokba.
 A' merre szem onnét mezfize el nézhetett,
 Mindenütt nyájamra szerte tekénthetett,
 Mi tagadás benne, kintset-is gyűjtöttem,
 Mellyből szegény Pásztor, fokot segitettem.
 Nem félt az én nyájam mező' szükségétől,
 Nem az éhes farkas' dühösködésétől,
 Kő falak Tanyámat jól bé kerítették,
 Bujtárok, Kuafzok számosan őrzötték.
 A' szomjúság ellen fok számárt tartottam,
 Étellel, friss vízzel hátokat meg raktam,
 Még de a' bornak-is javából ihattam,
 Erőt adott, éjjel, nappal sipolhattam.

Pán az Istenadta, ezt nekem fokalta,
Mindent, mivel birtam, szépen el foglalta,
Most már mire juték, magatok látjátok,
Szén-égető lettem, mint tapasztaljátok.
Mondtam, és o hányszor! fel fordul a' világ
Elébb, 's nem hajt bimbót akár minémű ág,
Mintsem hogy Atyámnak tölem öröksége
El veszfzen, 's kerüljön más idegen kézre.
Nem fordúlt fel világ, hajt még bimbót az ág,
'S íme én forsom-is szegénység, és agság!
Ez vert a' Bakonyba, 's e' sűrű erdőbe,
Bár soha senkivel már ne jöjjek szembe.
Jertek azért velem tí-is szént égetni,
Mert így szokott mostan a' világ fizetni!
Elég hozzá: mint tűz a' fákat emészti,
Úgy bán Pásztorokkal Pán, lássa mért veszti.

II. PÁSZTOR ÉNEK.

MEDVE VÁSAR.

TIRZIS, MOPSZUS, KORIDON.

Mopszus zöld pázsitnak bársonyán sétálván,
Nyáját legeltette, azon meg-meg állván,
Koridon a' ketskék' tsordáját hajtotta,
A' Gelegenyésnek fel szabadította.

Integet Koridon Mopszusnak, ez meg áll,
Jó napot mond néki, ez közelebb sétáll,
Fogadják egymástól, a' pipára gyújtnak,
Nem tudják az okát, ketskék, birkák futnak.

Vizfza tekéngetvén, Tirzist egy Medvével,
Látják nyomban jönni, melly mérges szemével
A' félénk juhokat, 's ketskéket széllyeszté,
'S mord tekintetével igen meg ijeszté.

M O P S Z U S.

Mi patvar ez Tirzi? *Mopszus* meg szólítja;
 Mi állatot vezetsz? ő aztat fitítja,
 Tömött szörét hátán végig simogatván,
 Idontaián fejét gyengén tapogatván.

K O R I D O N.

Ugyan valld meg Tirzi, hol jutottál hozzá?
 (Erre poros hátát a' Medve meg rázá)
 Nevetik mindnyájan aztat környül állván,
 Nem látott természetét katzagván, tsodálván.

T I R Z I S.

E' Topartyán-férget éppen csak most hoztam,
 Kevés pénzemben tölt, rá nem-is alkudtam,
 Ingyen osztogatják most ez állatokat,
 Mellyek, a' mint mondják, okoztak károkat,
 Teli lett Medvékkel Pánnak tartománya,
 Azért-is illy oltsó az ő adománya,
 Mennyetek csak hozzá, majd néktek-is juttat,
 Örül ha szép móddal tőlök szabadúlhat.

M O P S Z U S.

Meg botsáss o Tirzi! nem hiszem szavadat,
 Akár mint betsülöm már öszült hajadat,

Lám Pánnak-is hajtott hasznot az ő bőrök,
Tekéntetre méltó tömött vastag szőrök.

T I R Z I S.

Hajtott e? nem hajtott? erről én nem szóllok,
Azt bizonyíthatom, a' mit tapasztalok:
Ingyen juték hozzá, és tí-is juthattok,
Soha ótsóbb vásárt ennél nem várhattok.
Mert vásárra menvén, hogy két Tinót vennék,
És hogy ha találnék, egy Bujtárt fogadnék:
Bujtár helyett Medvét adának kezemre,
'S íme ezt kellett kötnöm köteleimre.

K O R I D O N.

Valld meg még-is Tirzi! ha tudod az okát,
Pán mért vesztegeti a' Medvék' táborát?
Vagy mért erefztette illy kótyavetyének?
Ö tartományában talám kárt tevének?

T I R Z I S.

Mi kárt tettek volna? vad almát, berkenyét,
Mogyorót, és körtvélyt, ettek vad gesztenyét:
'S hol ebből ki-fogytak, talpokat-is nyalták,
Jó etyepetyével a' nyált viszfza falták.
Ne vizsgálld más okát Medvék' vásárjának;
Elégedj meg avval, hogy így tettett Pánnak,

Ki, ha szaporodnak, más állatokat-is,
 A' vásárra hajtát aprót, 's nagyokat-is.
 Nem ment ő nyílától a' nyúl fi, sem Annyok,
 Nem özek, szarvasok, avagy a' vad kanok;
 Mert fél; hogy ha ezek el szaporodnának,
 Gazdag vetésiben kárt okozhatnának.
 Ha Medvéknek hafznát Pásztorok vehetik,
 Kinek kinek egy egy ingyen engedtetik;
 Hogy bujtárok helyett a' nyáját őrizzék,
 'S ragadozó farkast juhoktól el űzzék.

M O P S Z U S.

Ha látnám a' hafznát, én-is egygyet hoznék,
 'S nagy kötelességgel a' Pánhoz tartoznék.

T I R Z I S.

Bizonyos a' hafzna, ha nyájhoz szoktatod,
 Rettenetes képét farkasnak mutatod.
 Hidd el, Pan' Medvéi jó fajtuk, szelídek,
 Szeretik a' bárányt, mint bundás szelindek.
 Ha ez meg találja a' farkast ölelni,
 Gyenge körmeivel a' hátát körmölni,
 Tudom, fogadást tesz, hogy a' báránykádót
 Nem fogdozza többé kerülvén tanyádót.

K O R I D O N:

Hát, ha magamat-is meg talál körmölni?

T I R Z I S.

Akkor az ő hátát meg lehet dörgölni.

M O P S Z U S.

Úgy ám! de ki bírjon e' tapsi fülessel?

Lám kéz ölbe esni vitéz Herkulesse!

T I R Z I S.

A' mióta őket Pán vásároltatja,

Mi jámborok lettek, nyelv meg-nem mondhatja;

Ha az ő hátokon a' majom-is ülhet,

Egy Pásztor-is vélek szépen egygyesülhet.

Lám az én Matzkóm-is minden szómra hajúl,

A' merre vezetem, lába arra fordul.

K O R I D O N.

Mopfze! mennyünk mi-is, siessünk vásárra,

'S ha még jut, szert tegyünk illy szörös bujtárra!

T I R Z I S.

Mennyetek izibe, mert könnyen vehettek,

Bizony fok pár botskort majd meg kémélhettek!

El marad hofszú szür, el nadrág' vétele,

El ing, és a' gatyá, 's ótsóbb lefesz étele.

III. PÁSZTOR ÉNEK.
 AZ EL TÉVELYEDETT VADÁSZ,
 RÉVAI UTÁN.

ESINESZ, és MENALKÁS.

Egy ifjú Pásztor, Menalkás volt neve,
 Mikor leg forróbban sütött a' nap' heve,
 A' magas hegyek közt legeltetvén nyáját,
 El vesztette szegény egy kedves báránnyát.

 Ez után indulván, a' sűrű bokroknak
 Vette útját, ágas, bogas tsalitoknak;
 'S íme véletlenül egy emberre akadt,
 Ki a' bokor mellett egészízen el lankadt.

 El bágyadt szemeit a' Pásztorra vetvén,
 Így szólította meg tulajdon ő nyelvén:
 O ifjú Pásztor! Isten hozott erre,
 Nem tudom hol vagyok, avagy mennyek merre?

Én már tegnap jöttem e' vadon erdőkbe ,
 Őzet , avagy vad kant hajhászván sűrűkbe ;
 'S imhol el tévedvén , nem tudom hol vagyok ?
 Éhen , szomjan , hidd el , már tsak nem meghalok.

Menalkás azonnal néki táskájából
 Kenyeret , és túrót adott jó szántából ,
 Ivó edénnyét-is oldaláról oldja ,
 'S a' vadásznak nyújtván , ezen szókat mondja :

Itt a' kenyér , 's túró , éhséged' enyhítsed ,
 Nagy szomjúságodat téjjel könnyebbítsed ,
 Jer azután velem , az útra vezetlek ,
 'S e' vadon erdőtől szépen ki segítlek.

A' mint-is vezetvén őtet az hegyekből ,
 Ezer tévelyedést okozó berkekből ,
 A' vadász egészfzen meg újulván vidúlt ,
 'S ilyen köszönetre a' nyelve meg indúlt.

E S I N E S Z.

Imhol jámbor Pásztor, meg tartád éltemet,
 Mivel fizessem meg jó téteményedet?
 Jere velem Pásztor, jere a' városba,
 Hadd itt a' kunnyódat, lakj' az én házamba.
 Szalmás kunnyó helyett laksz ott Palotába,
 Meg nem akad hajad sehol-is az ágba;
 Mert márvány oszlopok tartják a' házamat,
 Felyhökkel versengő magas palotámat.
 Jó bort ihatsz nálam, és arany pohárból,
 Jó ízű étkeket ehetsz ezüst tálból,
 Jere velem Pásztor, jere a' városba,
 Hadd itt a' kunnyódat, lakj' az én házamba.

M E N A L K Á S.

Szép szódat köszönöm, de én a' városba
 Vallyon mit keressek? alacsony kunnyómba
 Szinte úgy meg férek, ment vagyok esőktől,
 (A' mi nékem elég;) 's fergeteg szélvészről.
 Nintsenek itt ugyan márványkő oszlopok,
 De vannak gyümölts-fák, és szőlő lugofok;
 Ezek a' kunnyómat szépen árnyékozzák,
 'S ha éhezem, izét a' számnak meg hozzák.
 Azt eszem, mit fáim, és a' nyájam adhat,
 Lám édes mustot-is kezem néha nyomhat,
 Vagy

Vagy ha ez nints, szomszéd kristály forrásokból
Oltom szomjúságom jó ízű kávékból.

Ofztán, ha nintsen-is ezüstöm, 's aranyom,
Néha néha csak van gyenge szép bárányom,
Arany 's ezüst helyett van ékes virágom,
Mellyel asztalomat meg hintem, 's zöld ágom.

E S I N E S Z.

Jere még-is velem Pásztor a' városba,
Vannak ott-is szép fák ültetve szép sorba,
A' mesterség rakta egyenes útakra,
A' fok virágokat kies nagy táblákra.
Vannak városban-is frissen ugró kútak,
Mellyek vagy orofzlány' szájából ki futnak,
Vagy faragott Nimfák sebessen ki lövik,
'S márvány medentzékben ezer tsivén töltik.

M E N A L K Á S.

A' mesterség nélkül lévő fák' árnyékja,
Kerengős ösvénnyel szebb mint kert' hajlékja,
Szebb a' tér mezőnek ezer szín virágja,
Hogy sem a' kerteknek virágos táblája.
Magam-is ültettem a' kunnyóm' szélébe
Liliomot, Rózsát kertem' fenekébe,

Szebb

Szebb, hol kősziklából a' kristály víz fakad,
 'S a' virágos mezőn sehon meg nem akad.
 Tekéntsd vadász Uram e' fjomfzéd kutatskát,
 Bokrok közt le folyó tsörgő patakotskát!
 Nézd, hogy ugrándoznak a' Pifztrángok benne
 'S a' városi forrás ennél szebb hogy lenne?
 Nem, o vadász Uram! nem megyek városba!

E S I N E S Z.

De ott szép lányokat látsz felyem ruhába,
 A' kiknek a' nap fény nem sérti fejejét,
 Gyenge artzájoknak, 's a' nyakoknak tejét.
 O ha látnád, fejek tüzes gyémántokkal,
 Rakva van ruhájok arany virágokkal,
 Nap keleti gyöngyök függnek a' nyakokról,
 Maga a' fzerelem néz ki artzájokról.
 Hát a' lant-verőknek kegyes éneklések,
 Tzimbalmos, és hárfás ékes versengések
 Füleidet mikép' gyönyörködtedhetik,
 Minden érzésedet eleveníthetik.

M E N A L K Á S.

Hej! szép az én lányom, ha szinte barna-is,
 Szépen illik reá a' rózsás párta-is,
 A' domború melyéri két három virág szál,
 Aranynál, felyemnél, 's gyémántnál szebben áll.

Itt-is Vadász Uram örömmel el telek,
 Mikor a' forrásnak partján üldegelek,
 'S innét a' bik-fáknak fetét hűs árnyékja,
 Onnét hízelkedik Patak' folyadékja.
 Az én barna lányom velem itt énekel,
 Ennél szebb Muzsika már én nékem nem kell,
 Annak szava után fujom furuglyámat,
 Vagy ha ezt el únom, élelstem dudámat.
 A' mi éneklésünk hangzik az erdőben,
 Kétszer, és többször-is felel levegőben,
 Ha mi szólnunk, tenger madarak tsevegnek,
 Filemile Sármány verset énekelnek.
 Nem megyek, jó Uram! nem megyek városba.

ESINESZ.

Ha nem jösz, o Pásztor, maradj hát Tanyádba,
 Im' marok arannyal, 's aranyos kürtömmel
 Meg ajándékozlak, 's adom nagy örömmel.

MENALKÁS.

Nékem aranyodra nints semmi szükségem,
 Mindenben van látod óhsajtott bővségem,
 Nem veszek aranyért gyümöltset a' fámtól,
 Virágot mezőmtől, tejet a' nyájamtól.

E S I N E S Z.

O fzerentsés Pásztor! mond meg még-is mivel,
'S miben legyen hozzád hála-adó szívvel?

M E N A L K Á S.

Egy viz kobak függ az oldaladon látom,
Azt ha nékem adod, köszönettel váltom.

E S I N E S Z.

Vidd el, a' vadász Úr mosolyodva mondja,
'S azonnal kobakját oldaláról oldja:
A' fiata! Pásztor szökik örömeben,
Ugrani mint szokott bárány a' mezőben.

O K T A T Á S.

Vajmi fokot veszt e' költésben a' város,
Kihez képest mező semmibe se káros!
A' ki meg elégszik mezei éltében,
Bóldog forsát lássa e' Pásztor' képében.

IV. PÁSZTOR ÉNEK.

FILLIS és KLOE.

RÉVAI UTÁN.

FILLIS.

Mi dolog ez Kloe? hogy kosaratskádat
Szüntelen viseled, mint kedves ruhádat?
Mindég a' karodon lógg e' kosaratska,
Ugyan valld meg Kloe, mi lehet az oka?

KLOE.

Úgy van Filli! én e' szép kosaratskámat
Hordozom karomon, mint kedves ruhámat!
Nem, nem adnám Filli egy egész tanyáért,
Nem akár melly gyapjas, 's tejes birka nyájért!
Édes kosaratskám! (mosolyodva mondta)
Te vagy az én kintsem! és meg szorította.

FILLIS.

Felel Fillis: tudnám én az igaz okát,
Mért szereted Kloe ezt a' kosaratskát.
Akarod e Kloe, hogy azt el találjam?
Imhol, már-is pirúlsz? vagy talám titkoljam?

K L O E.

Én pirúlok?

F I L L I S.

— tagadd? ha el tagadhatod!

K L O E.

Hát inkább meg vallom, ha titkon tarthatod.
 Ezt a' kosaratskát Amintás kötötte,
 Az a' szép Amintás nékem át küldötte,
 A' kinél szebb Pásztorot e' vidék nem látott,
 Nem vett szerelmének semmi üdö gátot.
 Filli! Lány Pajtásom! nézd tsak melly ékesen
 Kezdette munkáját, 's végezte helyesen!
 Piros virágokkal a' zöld leveleket
 Melly szépen közlötte, 's a' fejez vefszőket.
 Szívem e' munkáját annyira bétűli,
 Hogy akár mikor-is a' karom viseli;
 'S mi könnyen viseli! mert más terh szívénel
 Nintsen e' kosárban, és mesterségénél.
 E' kosaratskában még a' virágok-is
 Jobb szagúak 's szebbek, ha szint' hervadnak-is.
 Jobb izű gyümöltset nyújt ebben ágatska,
 Azért-is illy kedves ez a' kosaratska.

Filli!

Filli! Lány Pajtásom, azt-is közölhetem,
 Hogy én az Amintást mód nélkül szerettem,
 Nem-is kis ideje, hogy így meg kedveltem,
 Mi tagadás benne, el nem felejthetem.
 Erősen-is hiszem, hogy jobbat, vagy szebbet
 A' Pásztorok között én szemem nem lelhet.

F I L L I S.

Ne szólj többet, hiszem! 's még jobban szeretnéd,
 Ha, mit mondott, mikor azt fonyta, értenéd.
 Hanem az Elek-is, az én Pásztorotskám,
 Szinte olly jó, 's szép-is a' kedves fattyatskám!
 Mikor az énekel, Kloe! ha hallanád,
 Hidd el velem egygyütt te aztat tsodálnád.
 Halljad tsak tegnap-is mit énekelte nékem
 Az a' furtsa eszü fiatal Elekem.

K L O E.

Mondd kérlek Fillisem, Amintás mit mondott,
 Midőn kosaramat fonyta, 's miként szóllott?

F I L L I S.

Úgy ám, de elébb én Elekem' énekét
 Halljad, 's hasonlítsad ahoz Istenekét.

K L O E.

Hofzfú e? o Fillis!

F I L L I S.

nem hofzfú, hanem szép!

Halljad tsak, így szóllott az a' gyönyörű kep:
 Mint mikor a' piros hajnal rám mosolyog,
 Úgy örvendek, mikor szemed rám vigyorog.
 Haza az arató olly örömmel nem tér,
 Mikor kereft száma tsűrében alig fér:
 Mint én a' kunnyómba minap vízfíza tértem,
 Mikor szép szót tőled egygyet kettőt nyertem.

K L O E.

Gyönyörű Ének ez, 's szerelmének jele,
 Már ne-is tagadjad, vagy szívének fele.
 Hát az Amintásom a' kosaratskához
 Hogyan szóllott, kérlek, 's annak fonyásához?

F I L L I S.

Vajki szépen szóllott! most-is nevetetem,
 És soha. még élek, el nem felejthetem.
 Amintás tó mellett bokor alá ülven,
 Veres, fejr, és zöld veszfűzötskéit tűzven,
 Így ereftette volt torkát az éneknek —

KLOE.

K L O E.

Miként szóllott, kérlek, a' tarka veszfzőknek?

F I L L I S.

Kloe! kell nevetnem: mert a' kosaratskát
 Még el készítette, minden veszfzöt 's fűtskát
 Gyakran meg szóllított mondván: kosaratskám!
 Te léfz szép Kloémhoz kis ajándékotskám!
 Szép Kloémnak küldlek, ki tud vigyorogni,
 És mikor rám teként, szépen mosolyogni,
 Lám tegnap-is, mikor nyáját indította,
 Mellettem el-menvén, fejét meg hajtotta.
 Légy nékem üdvözlött, mondta, és vigyorgott,
 Azért örömében én szívem dobogott.
 Azért-is tí gyenge, 's tarka veszfzötskéim,
 Engedjetez kéznek, o én zsengetskéim!
 'S a' mint én kívánom, úgy hajlodozzatok,
 Hogy leg kissebb törést benn ne okozzatok.
 Az én szép Kloémnak szűz oldalán fűggni
 Fogtok, ha méltóknak fog erre itélni!
 O bár itéljen-is méltóknak a' végre,
 Hogy titeket gyakran akafzfzon kezére.
 Amintás magában ekép befűzűgetvén,
 És a' kosaratskát tűzvén, egyengetvén,

Egész kis kosara hamar el készüle,
Szerentsés munkáján ugrott, és örüle.

K L O E.

Filli! Isten hozzád! nekem ez már elég!
Látom, szerelmemet helybe hagyja az Ég!
Megyek, merre nyáját Amintásom őrzi,
Azokban az eszem e' közföntést főzi:
Imhol o Aminta! a' te kosaratskád,
Mellyet úgy meg kedvelt mezei Nimfátskád,
Hogy karjáról soha le nem fogja tenni,
Míg csak egy veszfűzötske talál benne lenni.

V. PÁSZTOR ÉNEK.

EURÓPA SZÜZNEK EL RA-
GADTATÁSÁRÓL.

RÉVAI UTÁN.

Egy Király Kis-Afzszony játzó társaival
 Ki méne Tavaszszal Flóra' virággal
 Hogy kedvét töltené; Európa ennek
 Vólt a' neve, 's nem vólt mássa szépségének.

A' virágos mezőn széllyel el oszolván,
 Ki maga, ki társsal fel alá sétálván,
 Ki ki meg szerette-virág után futott,
 A' mellyike tetfzett, ahhoz keze jutott.

Egygyik szép Nartzissust, 's szederjes Ibolyát,
 Másik Hiatzintust, 's a' gyenge Violát,
 Ez a' Kakuk füvet tépte, és szaggatta,
 Az a' Százszor-szépet szép melyére rakta.

Virágos Tavasznak kellő fok kintseft
 Midőn szedegetik, 's nevető gyöngyeit,
 A' Király Kis-Afzfzony közöttök sétálván,
 Most-nyiló rózsákat tördeltt meg-meg állván.

Mint Rózsa felyül mül minden virágokat,
 Mint Vénus-Afzfzony gyöz más kegy szüz lányokat,
 Úgy Király Kis-Afzfzony leány társainál
 Szebb vólt, és a' kertek' 's mezők' viráginál.

Maga a' Rózsáknak bökő vefzfzötskéje
 Félt, meg ne sértené kezét a' tuskéje;
 Azért mint kívánta, úgy hajlott kezére,
 Mindenik azt várván, hogy tenné melyére.

Jupiter az Égből eztet hogy szemlélte,
 A' szerelem' nyila szívéen febet ejte,
 És ő holott nem fél femmi más nyilaktól,
 Meg gyözetett szíve Király Kis-Afzfzonytól.

Nem késett az Égben, a' földre le szállott,
 'S Iffenségét rejtven, lásd mire nem állott,
 Isteni szép képét egy Bika' képével
 El tserélte annak baromi szörével.

Bőrének a' színe verhenyös pirosra
 Mutatott, és vajmi símára tsinosra,
 Tsak egy tiszta fejér tsillag az homlokán
 Villogott, és más fót nem vólt rajta tarkán.

Kerekes szemei kékesek valának,
 Nyájas szerelemnek tüzét villámlának,
 Mint a' növő hóldnak egygyenlő két szarva,
 Úgy az ő szarva-is vala meg hajúlva,

Illy Bika' képében jött ő leg előre,
 Lassan közelítvén arra a' mezőre,
 A' hol a' kegy szüzek szedték virágokat,
 'S örömmel kötözték tetsző prédájokat.

Nem kapált ő földet sehon a' lábával,
 Nem bömbölt, se nem hányt túrást a' szarvával,
 Távúl volt ő tőle minden szilajkodás,
 Járása, kelése merő nyájaskodás.

Eztet hogy a' szüzek észre vették 's látták,
 Szeretetre méltó Bikának vallották,
 Nem futottak tőle, hanem tsak tsodáltak,
 Közelít hozzájuk, szívesen-is várták.

Ennek a' Bikának Égi lehellete
 Magok a' virágok' illatját meg győzte,
 Ő pedig a' foha meg nem illetődött
 Európa szüznek lábához verődött.

Előtte a' földre magát le erefztvén,
 Ritka nyájafsággal egygyet kettőt bögvén,
 Úgy tettzett, hogy Migdóniai furuglya
 Hallatott a' mezőn, olly kegyes volt hangja.

Térdeire esvén, csak Európára
Nézett szelíd szemmel, 's mint egy hogy hátára
Ülne, mutogatta el-terjedett hátát,
Gyengén egyengetvén hátra hajlott nyakát.

A' Király Kis-Afzszony erre fel kiálta,
'S virág-szedegető szép Társait hívta;
Jertek, mondá, jertek! üljünk a' hátára,
Üljünk mint kar-székre e' szelíd bikára.

El térünk mindnyájan, a' háta jó széles,
Nem szilaj, látjátok, hanem éppen kegyes.
Kedvezni látszatik embernek módjára,
Csak szó' hejával van, üljünk a' hátára.

A' Király Kis Afzszony társait biztatván,
A' fekvő bikának hátát simogatván,
Első a' hátára fel-ül mosolyogva,
Tsodálják társai, 's nevetik katzagva.

Azomban a' Bika mihelyest érzette,
 E' kedves zsákmányát, magát emelgette,
 Fel ugrik hirtelen, 's tenger' partja felé
 Fut Európával, ki el hűlle belé.

Ez hátra tekintvén, társai kiáltja,
 Nyújtván kis kezeit, hasztalan szólítja,
 Mert fenki már ötöt útól nem érhetne,
 Oly nagy sietséggel a' tengernek vitte.

A' partról azonnal a' tengerbe ugrik,
 'S minden Delfin halnál sebesebben úszik,
 A' tengerben lakó fok Isten Afzszonyok
 Fel emelkedének mint a' vizi tornyok.

Jupitert a' Bika' képében ismérték,
 Sebes Iovaikon szép sorban kísérték;
 Maga a' Neptun-is parantsolt haboknak,
 'S előtte nyargalván, így szólott azoknak:

Jön, siet Testvérem! Habok meg szűnjetek!
 Akadályt útjában tenni ne merjeteK,
 Mert a' három ágú villámnak hatalma
 Lefsz a' nyakasoknak bizonyos jutalma.

Több Isten Afzszonyok mindjárt a' mélységből
 Buktak elé öblös tenger' fenekéből,
 A' Tritonok fújták hoszszú kürtjeiket,
 Nájadesek mondták mennyegző verseket.

A' Király Kis-Afzszony Isteni Bikának
 Ülven hátán, egygyik kezét a' szarvának
 Nyújtá, más kezével bársony köntösének
 Fogta fel széleit gyöngy prémezetének.

Féltette ruháját sós vizek' nedvétől,
 Féltette életét tenger' mélységétől,
 Fejéről lebegett drága szép fátyola,
 Mint a' levegőnek ereztett vitorla.

Így vitetett által a' vizeken e' szűz,
Nagy volt a' Bikában a' szerelem, és tűz;
Mellyet el nem óltott a' tenger' mélysége,
Sem Nagy Jupiternek egész Istensége.

VI. PÁSZTOR ÉNEK.

A Z Ó R I Á S.

R É V A I U T Á N.

A⁹ szerelem ellen nintsen más orvosság,
Édes Nitziásom! hanem olly Társaság,
Mellyet a' Múzsákkal köt, a' ki szerelmes;
Ez az egy enyhítő szer még, 's nem sérelmes.

Olly szer Nitziásom! melly magában könnyű,
Kellemetes, kedves, jó ízű, 's nem szörnyű!
És még-is kevés van, ki ezt fel találná,
'S szív kízó szerelmét ekép orvosolná.

Jól tudhadd te eztet, Orvos vagy magad-is,
'S a' kilentz Múzsáknak meg-hitt bölts tagja-is;
Miként enyhítette szívének fájdalmát
A' mi Óriásunk, 's nyerte nyugalalmát.

Polifémet értem, ki köztünk élt vala,
 'S szép Galateáért tsak nem meg-is hala;
 Illett üdejéhez, mert gyenge artzáját
 A' fiatal lány ször pelyhezte pofáját.

Az ő szeretete nem rózsán enyelgő,
 Hanem dühösséggel tellyes vala, 's égő;
 Hol kétségbe esett, 's magát arra szánta,
 A' mit utóbb szíve habozván meg bánta.

Hol felejtett mindent, 's hagyta maga dolgát,
 Maga helyett soha nem állítván szolgát;
 Senki sem vezette skolba a' nyáját,
 Magától tért vilzsa, 's nem látta Pásztorját.

A' nádakkal bé nőtt gerébre ki járván,
 Viradtétől eslig fel 's alá sétálván,
 Galathea miatt epefztette szívét,
 Mellyel tsak nevelte szerentsétlen febét.

Végre Tzipriának nyilatól febhedvén,
Nyúghatatlansága egyre nevedvén,
Egy pufzta kő-fzálnak hegyére fel üle,
'S a' tengerre nézvén, imígy énekele :

O szép Galateám! mért vetfz meg engemet,
Ki téged szeretlek, mint saját lelkemet?
Te szép Galateám fejérbb vagy téjnél,
Gyengébb báránycánál, könnyebb ugró öznél.

'S mért vagy favanyúabb éretlen egresnél?
Mért keményebb hozzám kemény szőlő szemnél?
Hozzám jöfz, ha engem el nyom édes álom,
Fel ébredvén el tűnfz, mint a' látott álom.

Mihelyest az álom el-hadja szememet,
Itt hadja szép szemed az én személyemet;
Futfz tölem, mint félenk báránycák el futnak,
Mikor magok körül dühös farkast látnak.

Tsak kis lányka voltál, mikor szerettelek,
Tulajdon én vagyok, a' ki vezettelek,
Mikor az Anyámmal e' hegyekbe jöttél,
Épret, 's virágokat leg először szedtél.

Azóta én téged szeretni nem szüntem,
Még most-is szeretek, mint akkor szerettem.
De te semmit nem hajtsz az én szerelmemre,
O bú! o fájdalom! sem égő tüzemre!

Tudom, o szép Nimfám! tudom mért irtózol,
'S ha hozzám el jössz-is, hamar mért távozol,
Azért, hogy iszonyú ferte-ször szememet
Lepi, és bé fedí a' szemöldökömet.

Ez homlokomat-is mivel el futotta,
'S magát egy fülemtől másikhoz nyújtotta,
Utálsz, és még az-is, hogy el terült széles
Orrom ajakomra le függ, gyűlölséges.

De bár a' mitsodás vagyok-is képembe,
 Vesd szép izemeidnek élet értékembe,
 Lám ezer darabból álló nyájam legel,
 Mellynek kívánt haszon mindenkor meg felel.

Soha nem vagyok én leg jobb fajt' hijával,
 Élek télen, nyáron a' téjnek javával,
 Teli külömb fajtal koronként kosaram,
 A' lágy túróval-is úntig lakik hasam.

Hát a' Pásztor sípot ebben a' vidékben
 Melly Óriás fujja szebben, 's gyönyörűbben?
 Éjjel-is, nappal-is téged énekelek,
 Fujom szerelmemet, 's néked még semm kellek.

Most-is a' számodra tizen egy özekeket
 Nevelek kertemben, pedig mind ellőket,
 És ezeken kívül négy kitsiny medvéket
 Tartok a' tanyámban, o be gyönyörűket!

Mind tieid léznek, csak te jere hozzám,
Tieid az özek, 's medvék, Galateám!
Hadd ott partra tsapó dagályos habodat,
Tseréld barlangommal vízi lakásodat.

A' habok' zúgási közt lám nem-is nyúghatsz,
Barlangomban el hidd édesben el alhatz,
Mellynek elő színét a' zöld borostyánok
Bé nőtek, és fedték szép árnyékos ágok.

A' magas Tziprus fák ajtómat strázsálják,
A' folyó virágok útamát el állják,
Két részről szép izólló lugasokat láthatz,
'S érett gerőzdeket kezdeddel izakaszthatz.

Van itt, Galatea! egy gyöngy forrásom-is,
A' mellyből ihatnak litenek magok-is,
Az Etnának erdős oldaliról fakad,
'S leg-tisztább havakból folyván ide szakad.

Mind ezeket józan észzeddel fel vetvén,
 'S tsak a' nyughatatlan habok közt küszködvén,
 Vallyon ott lehet e tovább-is lakásod?
 'S nem én barlangomban kívánt maradásod?

Ha ferte szörömért ifszonyodol tőlem,
 Van elég fám 's tüzem, pörzsold ki belőlem,
 Vagy ha ez nem elég, süttögesd testemet,
 'S mi legnsgyobb kintsem, egygyetlen szememet.

O szép Galateám, mért a' mély vizekben
 Nem úszhatom hozzád, 's utánnad tengerben?
 Mért nem tsókolhatom leg alább kezedet,
 Mivel el nem érem artzádat 's szemedet.

O ha én közelebb te hozzád úszhatnék,
 Fejér liliomot, 's pipatsot nyújthatnék!
 Jere Galatea! hadd el habjaidat,
 Hozzá nem férhető vízi lakásodat.

Jer, és hozzám ha már egyszer el jöhetnél,
 Vízfűz térni ismét bár el felejtkeznel,
 Mint én felejtkezem, ha egyszer itt ülök
 Minden más gondomról, 's búmban csak füttyülök.

Legeltesd itt velem a' gyapjas szép nyáját,
 Fejzed velem, 's gyűjtsed a' fris irós vajat,
 Túrót, sajtot nyomjál a' meg aludt téjből,
 Minden más bút, 's gondot üzzünk melzíze fejből.

O én kemény Anyám! irgalmatlan Anyám!
 Mért lehettél hozzám olly kegyetlen Anyám,
 Hogy soha ö néki felőlem szólani,
 'S valami szerelmest nem tudtál mondani.

Hiszem, napról napra mint fogyok, te látod,
 Égő szerelmemet te tapasztalhatod!
 Majd magamra fogom: fő-fájást szenvedek,
 Ha'ld epedjél te-is, a' mint én epedek. —

Oriás! Oriás! Szerentsétlen fejem! —
 Mért búsúlok én így, 's mért vesztém az eszem?
 Jobb lett volna eddig kosarakat fonyni,
 Vagy gyenge gallyakat báránykáknak hordni.

Élj avval Oriás, mivel bírsz, és arra
 Ne vágyj, mit nem nyerhetisz fok kívánságodra!
 Talám akadhatisz még más Galateára, —
 Ki ennél-is jobb leszisz, 's ékezebb Nimfára.

Lám úntalan járnak ide más több Nimfák!
 Nájadek, Driadek, 's virágos Napéák!
 Kik barlangom mellett ugranak, katzagnak,
 Ezek közül Egek nékem-is tsak adnak.

Illyen énekléssel Polifém szerelmét
 Nagyon enyhítette, 's oltogatta tüzét,
 'S tsendesebben-is élt, mint még egy leányért,
 Mindenét el szánta szép Galateáért.

O K T A T Á S.

Láthadd e' példában, a' dühös szeretet,
 Ha szívedbe ötlík, mire nem vezethet.
 Hogy ha talám ebben van néked-is részed,
 Éneklő Oriás legyen a' Vezéred!

Szállj te-is szívedbe, 's gondold mire vihet,
 Nyughatatlansággal, és nem mással fizet!
 Ne vágyj te olyanra, a' kit meg nem nyerhetfz?
 Láss dolgodhoz inkább, még mást-is szerethetfz.

VII. PÁSZTOR ÉNEK.

PÁSZTOR VERSENGÉS.

RÉVAI UTÁN.

MENALKÁS, és DAFNIS.

Menalkás hegyeknek indítván juhait,
Látja, hogy Dafnis-is ott őrzi borjait;
Látja, és meg örül, hogy akadott társra,
'S nem akár millyenre, hanem szép Dafnisra.

Szökék mind a' ketten, 's ifiak valának,
Gyenge artzájokon rózsák mulatának,
Tudtak mind a' ketten szépen furuglyázni,
'S mikor énekeltek, a' hangra vigyázni.

Szép Dáfnist Menalkás mivel elébb látta,
Ötet meg előzván, ekép szóllította:
Jó Dafnis! te böggő tsordának Pásztorra,
Te akaríz eredni vélem ének szóra?

Benne török késed, hidd el, az énekben,
 Ki-teszek ma rajtad e' hangzó hegyekben.
 Kinek Dafnis vízfönt eképpen felele,
 'S mindjárt eleinten bátran énekele.

D A F N I S.

Te a' gyapjas nyájnak Pásztorá Menalkás,
 Ha bátor mások közt vagy-is jó furuglyás,
 Te semmiben nem fogsz én rajtam ki tenni,
 Ha szinte halálig fogsz-is énekelni.

M E N A L K Á S.

Akarod e Dafnis, hogy próbára keljünk ?
 De végezzük előbb, köztünk fel mit tegyünk,

D A F N I S.

Igen-is akarom, hogy keljünk próbára,
 Fel-is teszek veled hangzó furuglyádra.

M E N A L K Á S.

Úgy, de mit téfzel fel, a' mi hozzánk illik ?

D A F N I S.

Én egy borjút teszek, fejér mint hó, 's fénylik.

Tégy te olyan bárányt, melly közel akkora
Mint az Anya; felelj, lépsz e ez alkura?

M E N A L K Á S.

Én bárányt nem teszek, és nem-is tehetek,
Apámtól, Anyámtól mert méltán félhetek,
A' kik minden estén a' nyáját számlálják,
És ha meg van e mind, egygyenként vizsgálják.

D A F N I S.

Tehát mit fogsz, 's akarsz Menalkás fel tenni?
Mit nyer, győzedelmes a' ki talál lenni?

M E N A L K Á S.

Ihón kilentz hangú síp van a' kezembe,
Szép fehér viafízal ragasztottam egybe
Mind alól, mind felyül; ezt fogom fel tenni,
De mi az Atyámé, félek elő venni.

D A F N I S.

Nékem-is Menalkás vagyon kilentz szavú
Egy szép sípom, 's igen kellemetes hangú,
Mind alól, mind felyül egybe vagyon öntve
Szép fehér viafízal, 's szépen öszve kötve.
Tsak most készült ez-is, 's még most-is fáj újjam,
Nem hafznál nékie, bár akár mint fujjam.

A' nádat hasítván (láthadd) meg metfzettem,
 Nagy a' méreg rajta, nehezen felejem.
 Hanem ki lesz a' bíránk? ebben-is egygyezzünk,
 Ki lesz a' hallgatónk, 's az után versezzünk.

M E N A L K Á S.

Vallyon nem jönne e ama' ketskés hozzánk,
 Kinek a' kuafza ugat, ha szólítnánk?
 Próbáljuk meg. Ketten oda kiáltának,
 Ott terem a' ketskés, 's kitsinyt hallgatának.
 Légy te bíránk, mondják, halljad énekünket,
 Jó ítéllettel hírsz, válaszd érdemtünket!
 Kéz-is volt a' ketskés őket meg hallgatni,
 El verte kuafzát; nem mere ugatni.
 Rend az éneklésben mivel nem-is késett,
 A' furuglyán játzó Menalkásra esett.
 Versent felelt Dafnis, 's Menalkás így kezdte,
 Szép hangú gégáját völgynek erefztette.

M E N A L K Á S.

Isten' származati! ti harmatos völgyek!
 Völgyeken le folyó vizek, 's magos tölgyek!
 Ha valaha néktek mondott szép éneket
 A' ti Menalkástok, 's kedvező verseket:

Most, most báránykáit tí legeltessétek,
 Kegyesen fogadván itt őrizgessétek,
 És ha talám Dafnis gyenge artzájával
 Mászor-is ide jön bögő tsordájával,
 Tsordájával egygyütt kegyesen tartsátok,
 'S a' meddig tsak lehet, el ne botsássátok!

D A F N I S.

Tí zöldellő füvek, és gyenge növések!
 Tí tsörgő patakok, fzelid teremtések!
 Ha igaz, hogy Dafnis a' filemiléhez
 Éneken hasonlít leg izebb énekléshez:
 Jól laktassátok ma Dafnisnak tsordáját,
 'S ha Menalkás ide hajtja az ő nyáját,
 Máskor-is, etesse kényén bővségteket,
 Ditsérje, tsodálja nagy kegyefségteket.

M E N A L K Á S.

Az én Pásztor lányom valahová jár kél,
 Legelő mezőnek szükségétől nem fél;
 Mindenütt mosolyog az új Tavasz rája,
 Téjjel meg tölt tölgyel vízíza tér a' nyája:
 Hízik a' nyájának fiatala, 's kövér,
 Szökdétsel, ugrándoz, bőrében alig fér;

De mihelyest az én Pásztor lányom el megy,
Hervad a' Pásztorral mező, gyep, és a' hegy.

D A F N I S.

Valamerre vízi Milon szép artzáját,
Szépen szaporítja a' Pásztornak nyáját.
A' szakállos ketskék kétfzer-is ellenek,
Juhok két báránykát méhekben viselnek.
Szép Milon a' hol jár, rétek virágosok,
A' méhek gazdagok, meg telnek a' kasok,
De mihelyest Milon ki tér az útjából,
Szomorúság néz ki Pásztornak nyájából.

M E N A L K Á S.

Tí fiatal Gedők, 's te ketskék' őrzője,
Ki vagy e' forrásnak szerelmes nézője;
A' szép Milon a' hol a' vadon erdőkben
Járkál el tévedve a' sűrű berkekben;
Mond te ketskés néki, 's ti gedők mondjátok,
Proteus-is Isten, ezt ha nem tudjátok:
Még-is legeltetett tengeri borjakat,
Dafnisom-is őriz ilyen állatokat.

D A F N I S.

Nem óhajtom bírni én Pelopisz' országát,
 Sem rakásra gyűjtött Krézus' gazdagságát,
 Nem kíván a' szívem futni gyors szelekkel,
 Vagy megszíze repülni a' fas-keselyűkkel.
 Inkább szeretek itt veled üldegelni,
 Öszve ölelkezve versent énekelni,
 Ennek a' kö-szálnak meredek tövénél,
 Ennek a' Hársfának szép hűs ernyőjénél,
 A' szépen legelő nyájunkat szemlélni,
 'S a' tsendes tengernek nagy öblére nézni.

M E N A L K Á S.

O te fene farkas, meg-ne támadj engem,
 Kitsiny Pásztor vagyok, 's nagy nyájt kell őriznem.
 Engedj kis Gedómnek, engedj juhaimnak,
 Kéméld fogaidat, ne árts bárányimnak.
 Te Lampur kuašzom hogy alhatšz illy mélyen,
 Illy fiatal Pásztor mellett légy bár ébren!

D A F N I S.

Tegnap egy fekete szemű Pásztor lánynak
 A' barlangja mellett menvén hegy oldalnak,
 Azonnal észre vett, 's kétszer kiáltotta:
 Szép Ifjú! szép Ifjú! fülem jól hallotta:

De én még-is hozzá nem közelíttem,
Földre sütött szemmel útamon el mentem.

A' szép két ifiak ekép énekelvén,
Egymásnak módoson, és versent felelvén,
A' ketskés így szólla: Dafni a' szád édes,
Szíved alázatos, sípod igen mézes,
'S mivel hogy illy édes vagy, és kellemetes,
Emeld el a' sípot, mert te vagy a' nyertes.
Erre a' szép Dafnis ugrott örömeben,
Ugrani mint szokott tsikó a' mezőben.

VIII. PÁSZTOR ÉNEK.

A' HALÁSZOK.

RÉVAI UTÁN.

Igaz Diofantom! hogy az egy szegénység
 Elleszti a' munkát, 's mindennapi szükség;
 Ez eleveníti a' mesterségeket,
 Ez tézi gyorsakká most az embereket.

A' szükség nem hagyja nyugodni kezünket,
 Alig hunnyuk jól bé, ez nyitja szemünket,
 Ez üzi álmunkat, ez tesz ébredtekké,
 Ez sokakat nem hágy lenni tekergökké.

Két Halászok ebben példát mutatának,
 Kik káka ágyokon kunnyó oldalának
 Támaszták fejeket, hogy ott alunnának,
 'S a' nappali munka után nyugodnának.

Körös körül vóltak halász eszközeik,
 A' kosarok, veszfzők, horgok, köteleik,
 A' varsák szanaszét mind le döntögetve,
 Más részről a' hálók napra teregetve.

Az avít bárkájok mellettek a' partra
 — Egy régi görgöre vala fel vontatva,
 Fejek alatt gyékény, süveg, 's szőr fubájok,
 Szegény Halászoknak nem vólt más jószágok.

Se tíz helyek nem vólt, sem főző fazékok,
 A' szörnyli szegénység egyedül a' társok,
 Az egész környékben mást szemek nem látott,
 Hanem tsupán tengert, melly hányt, 's tolt habokat.

Az Hóldnak szekere még fele útjában
 Alig vólt, és éjfél Ég palotájában
 Nem mutatott, mikor e' két Halászkot
 Dolgok fel költötte, 's el verte álmokat.
 Fel ébredvén mikor dörgölnék szemeket,
 Illy beszéllgetésnek ereszték nyelveket.

A S Z F Á L I O N.

Barátom! azok az emberek hazudnak,
 Kik nyáron éjtzakát rövidet mondanak;
 Már ezer álmaim voltak, 's még sem hasad
 A' hajnal' pirosa, nézd bár, 's magad lássad.
 Talám el-is fordult a' világ' tengelye,
 Hogy még az hajnalnak nintsen semmi jele;
 Vagy mi oka lehet, hogy most az éjtzakák
 Hofzszúknak tetfzenek, 's el késnek az órák?

B I Á S.

Ne gyalázzad Pajtás a' gyönyörű nyarat,
 Mellyben hafznot ember külömbfélét arat;
 A' világ' tengelye helyéből nem mozdult,
 Sem az éjtzaka még hofzszabbra nem fordult.
 A' nyúghatatlanság verte el álmodat,
 Ez késteti veled piros hajnalodat.

A S Z F Á L I O N.

Tudsz e jó Pajtásom álmodat hüvelyezni?
 Szép álmomat veled akarnám közleni:
 Hiszem, ha a' halat magunk közt fel osztjuk,
 Álmomban-is részted lehet, 's fel osztthatjuk.
 Téged úgy-is fenki meg nem gyöz elmében,
 Sem akár minémü álom fejtésekben;

Ra-is érünk erre, ágyunkon hevervén,
'S álom nélkül könnyen könyökünkre dőlvén.

B I Á S.

Ha tetzük, álmodat befzéld el Pajtásom!
Hadd halljam, mit láttál régi halász tarsom?

A S Z F Á L I O N.

Halászatunk után tegnap el fáradván;
Későn és vékonyan egygyütt vatsorálván,
Álmomban csak hamar egy közfiklári űltem,
És nagy hal sereget előttem szemlélttem.
Nem kestem, közikbe vetettem a' horgot,
A' melly-is azonnal egy nagy halat fogott,
(Agár, 's kopó vadról álmodozik tudod,
Én-is halászatról, a' mint tapasztalod.)
Vas horgomon a' hal nagyon hanykolódott,
Folyt a' vére, 's veszizöm igen hajladozott;
Két kézzel, 's gondosan kezdtem vele bánni,
Hogy el ne szalaszszam, ha talál ugrani.
Tartottam attól-is, hogy meg ne sértené
Kezemet, ha talám fogaival érné;
'S ha talám akarná kezemet harapni,
Mondtam, hogy a' költsönt vísziza fogom adni.
Lassan 's halkal bánván vele, szerentséfen
Tsak ugyan ki húztam partra egyenesen; 'S

'S imhol látom, hogy egy nagy arany hal lenne,
'S még az aragnál-is inkább tündöklene.
El hültem én ezen, 's igen meg döböntem,
'S e' nagy kintset látván, erősen el hittem,
Hogy ez Ámfitrite Isten Afzszony' kintse,
Mellyet a' horgomra akasztott szerentse.
A' horgot azonnal szájából ki vettem
Nagy gonddal, mert attól igen igen félttem,
Hogy szájából arany darab ki ne törjék,
'S evvel nagy kárt valljon e' drága ajándék.
Azomban leg ottan arra-is esküdtem,
Hogy hálómat többé tengerbe nem vetem,
Hanem az arannyal mint kis Király élek,
'S többé a' szárazról hajóba nem kelek.
Ez esküvésemre hamar fel ébredtem,
'S ugyan az esküvés, a' mellyet én tettem,
Most igen szorongat, kínozza szívemet,
Nem-is tudom hogyan nyugtassam eszemet.

B I Á S.

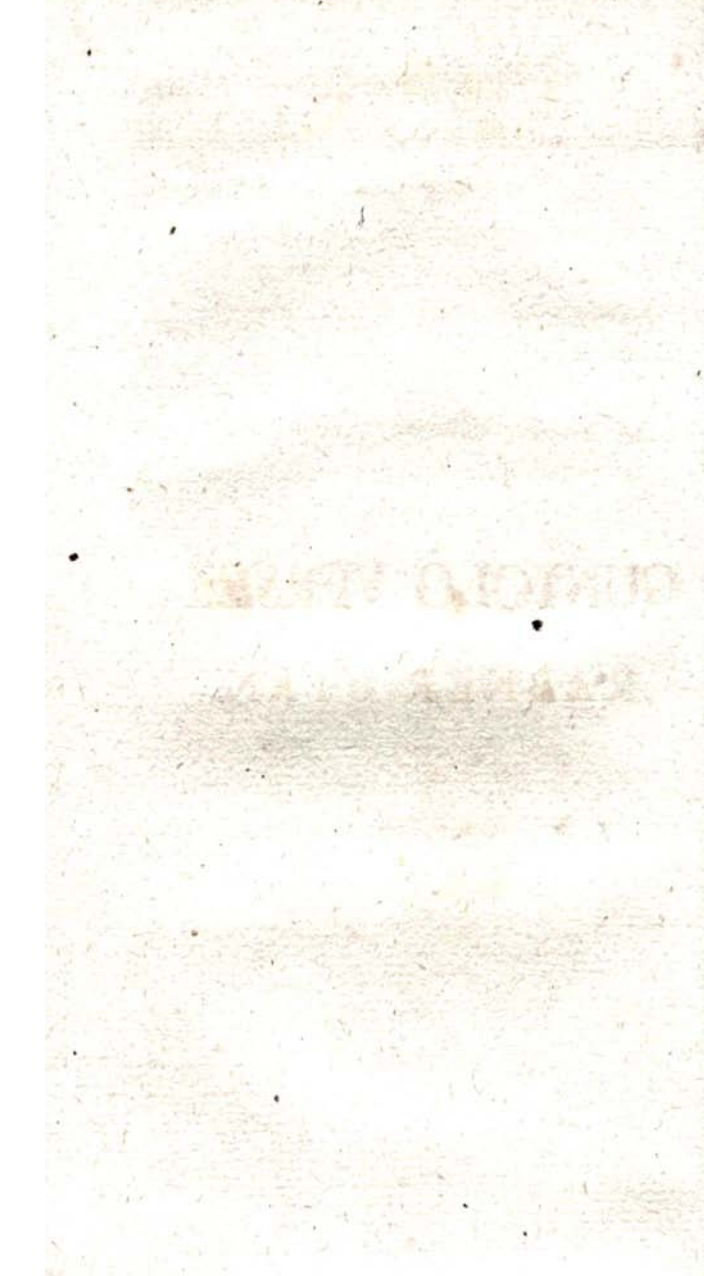
Pajtás! ne aggódjál, nem vólt ez esküvés,
Sem arany hal, hanem álm, szemfény vesztés!
A' mint arany halat még fenki fem látott,
Űgy aranyos halat horgod nem foghatott.

Olly igaz az álm, mint a' sült hazugság,
Esküvésed miatt ne támadjon aggság;
Menny, ha nem alufzol, menny álmod' helyére,
'S lásd, nem akadt horgod arany hal gégére.
Inkább jere mennyünk, vessük meg halónkat,
Igaz halat fogván, tápláljuk magunkat,
Mert izép arany álmod mellett mind a' kettén
Éhel meg halhatunk, tsak el hihedd, itten.

GÚNYOLÓ VERSEK.

RABNER UTÁN.

GÚNYOLÓ VERSEK.

I. SZATIRA.

A' RUHÁZATRÓL.

Köz-mondásba vettük: *Madarat tolláról,*
Embert ismérhetjük az ő ruhájáról.
A' ruha eszköze minden boldogságnak,
Tsak szép köntölt adjunk a' balgatagságnak.

Balgatag ember az, ki van olly hiszemben,
Hogy a' boldogulás áll a' szép érdemben,
Nem a' tiszta erkölts, nem Haza' szerelme,
Nem fzerzi jámborság, éles, és nagy elme.

Rofzszúl tselekedték azt a' *Moralisták,*
Hogy a' jó erköltsset igen ajánlották:

A' ruha nyeri most azt a' boldogságot,
Melly követte előbb éfzt, 's a' jámborságot.

Nints ezze jámbornak, ha ó öltözetben,
Kiván jámborságért lenni tekéntetben;
Mert fok üdö múlik, míg rá tekéntenek,
A' kik új, és módi ruhákban öltöznek.

Húfz, harmintz esztendöt tölthetsz szolgálatban,
Fáradhatfz törvényes Haza hivatalban,
Más húfzon négy óra slatt el kézfűlhet,
A' módi ruhában, ki elődbe ülhet.

Képezzél magadnak egy ollyatin embert,
Kit a' mái ruhák' fzele még meg nem vert,
Egy fzin öltözettel a' ki meg elégfzik,
S hajdon vífelésben fzi ve jól meg nyugfzik.

Ez ha történetből ollyan társaságba
Bé menni akarna, hol módi ruhákba
Ülnek körös körül fényes Palotába,
'S szállani akarna fzorgos nagy dolgába:

Igen

Igen szerentsés lefesz, ha ki ajtót állja,
Első lépésében vízfza nem hátrálja;
Vagy ha fziint' fel ment-is már első szobáig,
Szégyent nem vall ottan tetétől talpáig.

Mert ott a' szolgáknak gyülevész tsordája
Katzagja, neveti, pirúl a' pofája;
És nem hogy kérdezné, vallyon mit akarna?
Hanem hátat fordít, ez a' tulajdona.

Meg szólítja szegény, 's kéri jelentenék,
És a' Méltóságos Grófhoz bé vezetnék;
Mert ő ezt kívánná, úgy mond, köszenteni,
'S egy két szóból álló üdvözetet tenni.

Egygyík inas ötet küldi a' másikhoz,
Nintsen szerentséje bé menni a' Grófhoz.
Mindenik útjában akadályoskodik,
Végre kementzéhez hátra vonakodik.

Látja ezen közben a' Gróf Komornyikját,
 Újítja kérését, és instanziáját;
 Holnapra rendeli: mivel ma a' Grófnál
 Társaság tartatik ő Méltóságánál.

Még-is, ha lehetne? nints mód benne, máskor
 Jöjjön el Kegyelmed, Társaság a' mikor
 Nem fog itt tartatni, koldus látogatás
 Illyenkor Grófomnál lenne kedv-boszszontás.

Imhol! a' ki jámbor, tudós, tökéletes,
 Sok érdeme miatt igen tiszteletes,
 Országának, Királynak ezzes hiv szolgája
 Ajtó megé szorúl, mert ő a' ruhája.

De ott sem maradhat békével nyomorúlt,
 Mert vendég érkezik, onnét-is ki-szorúlt;
 Nyílik az ajtónak tágas dupla szárnya,
 Most a' fáradságot, egy inas sem bánja.

Ugrik a' Komornyik, a' Grófjához iget,
Gróf hánya kártyáját, eleibe siet;
Zerdülnek a' székek, a' játékot hagyják,
Bé toppan a' vendég, azt állva fogadják.

'S vallyon, ki e' vendég? egy aranyos silt tök,
Ki sietésével tsak nem mindent fel bök;
Bíbor, bársony, arany prémes a' ruhája,
Selyemmel béelve foszlány hatzukája.

Üressebb a' töknél az ő agy-veleje,
Tsodát indít még-is fodorított feje:
Magas a' dopéja, haj fürtök le lógnak,
Zsíros pomádétól fénylenek, villognak.

Az ő szíve gonosz, és hajlik gonofzságra,
Semmivel nem szolgált még Haza' hafznára,
Minden szolgálatja azon ponton fordúl,
Hogy biztatásával tsalogasson tél-túl.

Ő költsönöz, füttyöl, ő mint szarka tántzol,
 Ő mosolyog, ő tsal, kezét rendben tsókol,
 Ő a' játékokra meg jelen szüntelen,
 Ámbár minden estve igen szerentsétlen.

Még-is jelen-létén a' Gróf nagyon örül,
 Az egész Társaság rá néz körös körül;
 Kintt marad a' jámbor, és el felejtetik,
 A' garáditsokon le megy, és nevettek.

Méltán-is jár ő így minden érdemével,
 Mért nem jött a' Grófhhoz új ruha' kintsével!
 Mert a' kisebb érdem mostan tekéntetesb,
 'S új módi ruhákban fokkal tiszteletesb.

Merő komédia a' mostani világ,
 Az a' Hertzeg oda ki fényesen fel hág:
 Ritka, ki a' végét várná, 's olly bölts lenne,
 Hogy érdemre nézve ítéletet tenne.

Ezt a' ki nem hiszi, egy próbára mennyen,
'S a' rosz iteletről itéletet tegyen.

Tseréljenek ruhát, 's vendég ő Nagysága
Bújjon más köntösbe tetsző Méltósága.

Szinte azon ruhát vegye fel magára,
A' mellyben a' jámbor jutott nagy tsúfságra:
Rajta már a' köntös, viselt a' ruhája,
Nem illik fejéhez avit barókája.

Íme parasztnak tetszik ábrázatja,
Ki neveti minden, a' ki ötét látja,
Minden nagy érdeme egyszerre oda lett,
Mellyet előbb ruha, 's köntös néki szerzett.

Ő a' Lózsijába siet, mint az előtt,
De senki most benne nem lát éfzt vagy velőt,
Undok előbbeni feje' meg haitása,
Nevetséget indít szemének járása.

Közelít Dámákhoz , akarja tisztelni,
 Kezeket tsókokkal szépen tömjényezni,
 Félre tafzittatik , kezeket el-vonnyák ,
 Nagy szemtelenségét szemeire hányják.

Ő beszédnek ered , izetlen a' szava,
 Akár mit beszélijen , nints betse , és fava,
 Ezen meg vetésért ő már teremtettéz ,
 Mint betstelenséget vallott hadi Vitéz.

Sem harag , sem szép szó előttük nem használ ,
 Mint egy bódúlt ember a' Lózsiban úgy áll.
 Rendre ki nevetik a' Dámák , 's tsúfolják,
 És a' hajdúk által ki parantsoltatják.

Ezt midőn eb rúdon Lózsihól ki veték,
 Érkezik a' jámbor , kit elébb említék ,
 De már fel ruházott Bárónak képében
 Jelen meg , 's új módi szép öltözetében.

Leg-is leg először jön nagy Társaságban,
Azért-is szemérmes ő minden dolgában;
Még-is a' szemérem benne ditsértetik,
És bátor idegen, nagyra betsültetik.

A' fej-hajtásokat alig osztogatja,
Minden Dáma hamar, 's örömmel fogadja,
Tsereg ellenében legyezök' sátora,
És ki légyen? kérdi a' Dámák' tábora.

Az alatt egy székkal ötet meg kínálják,
Egygyik sem isméri, hanem tsak tsodálják.
Szép módi ruhában helyes az ülése,
Érdemes előttük maga viselése.

A' játék végződik, mindnyájan fel kelnek,
Nyílnak a' nagy ajtók, hintókra készílnnek,
Ő egy szomszéd Dámát a' hintóhoz vezet,
Ki a' hintó előtt térd-hajtással fizet.

Meg engedi néki, hogy kezet tsókoljon,
 És szép jó éjtszakát, 's álmokat kívánjon,
 Sőt a' szép Dáma-is jó éjtszakát kíván,
 Utolsó szavában ötet Nagyságotván.

Szerentsés változás! mert ki kementzéhez
 Jutott vala előbb, már most érdeméhez
 Képeft betsültetik, nagy a' Renoméja,
 Gazdag öltözetben nintsen semmi héja.

A' mit én szemlélvén, igazán meg vallom,
 Hogy én a' szabókhöz mások felett hajlom,
 Egygyet sem tisztelvén úgy, mint a' szabókat,
 A' kik szabják, 's varják a' Méltóságokat.

A' szabó' műhelyét midön látogatom,
 Sok tapasztalásból világosan látom,
 Hogy a' jó erköltesk, az ész, és érdemek,
 A' szabónak szülő keze közt teremnek.

Mint mikor Neptunus több ágú villáját
A' fővénybe üti, 's ugrattatja lovát,
Úgy szabók' tőjének gyors szurogatása,
A' nagy embereknek elő ugratása.

Egy Apátur Urat épen akkor szabott,
És felette nagyon nyughatatlankodott,
Hogy a' bársony kevés lenne a' hasára,
'S bő bugyogójának ki formálására.

Két újjatlan Grófok a' fogason lógtak,
Út és arany prémek mellette villogtak;
Mellyeket egy Nemes Urfinak számára,
Kelletett kézfitni bizonyos órára.

Ez árendásától két esztendő bérét
Előre fel kéré, hogy Nemzetes Vérért
A' most közelgető ünnepen mutatná,
És nagy érdemeit a' város láthatná.

Más hoszfzú afztalon fok nyalka legénynek,
Virgontz Urfiaknak, szerető szegénynek
Számokra láték nagy kupatzban ruhákat,
Kik már alig várták ábrázolásokat.

Afztal alatt fok vég hitvány kanaváztból
Hevert vala, 's külömb szín karácsiából,
Tudósok', Kalmárok' ékesítésére,
Mester legényeknek tolyongó részére.

Két szabó inaska ajtó mellett üle,
És egy Vers-Szerzőnek tarka ruhát szüle,
A' szoba' közepén a' Mesternek helye,
Ugrott gyűfzűjéből ember' szüleménnye.

Én a' szabó mellett le vett kalappommal,
Áldogáltam foká el fáradt talpommal,
A' melly tiszteletet én másnak nem téfzem,
Hanem ha nagy Úrral lenne szoba részem.

Hozzá szokott a' már ilyen tisztelethez ,
 Meg se kérdi, mért van kedvem süvegléshez ?
 Mert tsoda tévőknek tartja a' ruhákat,
 Azokban bár bűjtass merő török fákat.

Mint egy kötelesség a' ruhát tisztelni,
 Ámbár még a' testen nem látjuk-is lenni,
 Mert a' ruha mostan ember' csinálmannya,
 Azért vagyon betségben szabók' tudománnya.

A' szabó műhelyben ekép gondolkodván,
 Tsoda tételein igen álmétkodván,
 A' zsib-vásár felé vettem az útamat,
 A' melly tsak nevelte szomorúságomat.

Mert ezen zsib-vásár temetőnek tetfzett,
 Hová minden-féle fok ruha vitetett,
 Egy rossz Prókátornak olaj szín mentéje
 Barátsággal fekszik ott , hol a' Gróf' övje.

Oskola Mesternek viselt rozsz dolmánya ,
 Ott, hol a' Dámáknak leg szebbik szoknyája ,
 Ott az inasoknak rozsz liberiája ,
 Hol az Apátornak bársonyos ruhája.

Keservesebb látás vólt látni olly ruhát ,
 Melly az ő Urának meg győzte vagyonát ,
 Szkófiommal varrott köntös vólt ez, 's drága ,
 Zsib-vásárra jutott , nem telvén ki árra.

Ez a' köntös vólt a' városnak tsodája ,
 Sok ditséreteknék tárgya , és határja ;
 De a' hitelőknek nagy szemtelensége ,
 Lett viselőjének fosztó ellensége.

Hol most e' ruhának előbbi érdeme ?
 De ha kiben még-is fenn lenne szerelme ,
 Szokást változtatnék , 's másként köszönteném ,
 Erdemes köntösben imígy üdvözleném:

Úri ruhájának leg kisebb szolgája!
 Arany süjtásának vagyok küfzöb fája!
 Örvendek, hogy látom Úri öltözetét,
 És szép köntösének drága prémezetét.

Ajánlom magamat Úri ruhájának,
 Nagy grátziájában most vált fubájának,
 Tsodálja a' Haza e' drága köntösét,
 Térden magasztalja annak nagy érdemét.

Nagyságod' ruháját a' Nagy Isten tartsa!
 Számos efsztendőig minden rántzát nyújtsa!
 Hazánk' örömére! Királyunk' hasznára,
 A' köz-jónak kívánt szaporodására.

Ha pedig mi hír van? ez tőlem kérdezné,
 Hirtelen a' nyelvem erre azt felelné:
 Hogy a' Felség ugyan nem tiltja a' ruhát,
 Még-is most ki adta bölts parantsolatját.

Senki tudnillik gazdag, 's drága ruhát
 Ne viseljen, míg le nem teszi az árrát,
 'S menedék levele mind a' kalmárjától
 Légyen nála, mind a' varró szabójától.

Ez vadonnan új hír, mellyet most dobolnak,
 A' mellyre sok testről a' ruhák le folynak;
 'S így el vész érdemek, el nagy tekéntetek,
 'S meg javúlnak talám a' rosz itéletek.

II. SZATIRA.

*Azok ellen, kik ámbár magok vétének a'
Házasság' választásában, még-is min-
den fogyatkozást az Egekre vetnek,
mondván: A' Házasságok Mennyek-
ből rendeltetnek.*

Balगतagságunkat Égre hárítani,
Hibáinkat Égnek tulajdonítani,
Vajmi fok embernek nagy balगतagsága,
Most-is, és régenten vólt sült bolondsága.

Mi vétünk, 's az Égre teszszük panaszunkat
Szórjuk esztelenül fohászzkodásunkat;
És mivel leg többször Hazafság-dolgunkban
Vétkezünk, az eget okozzuk bajunkban.

Nem az Ég! a' mellyel dolgunkat nem közljük,
Hanem mi bennünk van a' hiba, 's szégyenlyük.
E' mellett az Eget hibánkban okozzuk,
'S annak végezését szóval-is átkozzuk.

Ezen

Ezen hibák közt egy az a' hajlandóság,
 Mellyben ritkán vagyon igaz állandóság,
 Még-is, mert hajlandó egy szív a' másikhoz,
 Házasságot gyakran és roszszat-is okoz.

Nézz bár egy Szeladont, hajlik Szelindéhez;
 'S mért hajlik? mert nyaka a' szép fejr tejhez
 Hasonló, szép piros ajakai vannak,
 Gömbölyű két keze tsókolásra' vonnak.

Tetfzik kökény szeme, deli a' járása,
 Nem hallik két pitziny lába' kopogása:
 Minden termetében ő szép Kis-Afzszonyka,
 Hajlik szíve hozzá, és leszsz Menyaszszonyka.

Jó darab ideig nagy buzgón szereti,
 Ajakihoz szokott szívét hozzá köti;
 Azomban lassanként szeme' tüze el tűn,
 Hozzá hajlott heves szeretete meg szűn.

Egy nehéz betegség Szelindének szinét
 El vette, 's oltotta két szemének tüzét;
 Már most a' Szelinde el viselhetetlen.
 Ura soházkodik, o én fzerentsétlen!

Atkozza az Eget, és hajlandóságát,
 A' kik pedig előbb nem ismerték párját,
 Álmélkodnak rajta, eszét hová tette,
 Ész, pénz, 's szépség nélkül ő hogy azt el vette.

Válaszol ő nekik, vállát vonogatván,
 Menyből jön Házasság, erőssen vítatván,
 Ki de talám jobban, 's helyesebben szólna,
 Ha bűnét meg vallván, illy szókra fakadna:

Jó Uraim!, ezek az el lankadt szemek
 Mikor én el vettem, ragyogtak mint tüzek,
 Tsókot érdemlett vólt, 's nem egygyet artzája,
 Rózsákkal versengő gyenge két posája.

Én voltam balgatag, hogy azt választottam,
 'S jó hajlandóságnak akkor állítottam!
 De nem szól így, hanem okozza az Eget,
 A' melly néki rendelt ilyen feleséget.

Ezt a' ki olvassa, talám azt gondolja,
 Rosz házasságának Szelinde az oka,
 Ki Szeladont az ő tündér szépségével
 Tsalta, 's vakította nagy ékességével.

De ez-is mint vallja, tsak hajlandóságból
 Ment hozzá, 's láttatlan erő vonásából,
 Szeladon tudnillik egy nagy Bálba lépett,
 A' hol Szelindének nyújtott mézes pépet.

Szeladon tántzolt ott, ez tántzát ízemlélte,
 'S a' 'szerelem' horgát azonnal el nyelte,
 Fefzes harisnyában lábának érdemét,
 Sajdította derék ikrájának nemét.

Szeladon a' tántzba Szelindét el vitte,
 Ez annak érdemét mindjárt meg ismérte,
 Tetfzett tellyes keze, 's lábának járása,
 'Sudár derekával fzeme pillantása.

Vége van egy tántznak, Szelindét helyére
 Vifzi, 's egy pár tsókot nyomít a' kezére;
 Tetfzik Szelindének módos tsók adása,
 'S meg indul leg ottan szíve' dobogása.

Szeladon Szelindét egy Isten Afzfzonynak
 Nevezi kintsének, és Égi Angyalnak;
 Ez hogy ne tsúfolná, fzemérmesen kéri,
 Az annál buzgóbban nyalja, és ditséri.

Hidd el, o Szelinde, esküszöm Egekre,
 Náladnál még szebbet nem láttam termetre,
 Hódító fzeddel meg győztéd lelkemet,
 Ne-is kínozd tovább meg sérült szívemet.

Ajakid' bihora, két gömbölyű kezed,
 Ha nevetesz, artzádon kelő két kis vermed,
 Fogaidnak hava, nyakadnak harmatja,
 Szívemet már egész halálig zaklatja.

Engedd szeresselek! 's kezét nyomogatja,
 Szelindének tüzet egészen fel gyújtja;
 Haddjon békét az Úr, ez tetteve mondja,
 Remeg, 's már ennek-is szerelem a' gondja.

Vége lesz a' Bálnak, Szeladon ő szépét,
 Vezeti hintóhoz, nyalja mézes lépét,
 Ugrál körülette, 's mind addig szökdétsel,
 Mig legyezőjéből egy páltzikát tör el.

Haragot Szelinde távol sem mutatott,
 A' Szeladon pedig örült, és vigadott,
 Hogy alkalmatosság elő adta magát,
 'S más szebb legyezővel téríthette kárát.

Tsintalan Szeladon egy estve ennyire
 Vihette a' dolgát Vénus' mezeire,
 Győzedelme fokba nem telt Szeladonnak,
 Szelinde hozzá áll, és meg házasodnak.

Most mikor Szeladon már vizont nem tetzik,
 Sem az ékes rózsák artzáját nem fellik,
 Ennek-is bűjában egy vígasztalója
 Az Isten, 's hogy az Eg házasság' osztója.

Így járnak mind azok, kik hajlandóságból
 Házasságot kötnek, 's nem érdemes okból,
 Egy-is az említett hívságokból elér,
 Hogy illy házasságot meg büntessen az Eg.

Gyakran tsak egy fejér 's gömbölyű kezetske
 Elég, hogy el veszfzen azon a' szemetske,
 'S egy fiatal embert meg győzzön, hódítson;
 Akár melly kinoson az után ordítson.

Egy domború szép mely a' Palatin alatt,
 A' melly lesben állván képez merő havat,
 Más jó barátomat boldogtalanságra
 Vitte, mert vezette a' rosz házasságra.

Egy pár apró szemek kékellő színekkel
 Győzték meg amannak szívét több szívekkel,
 És mind a' háromnak nagy szomorúságot
 Okoztak aggsággal boldogtalanságot.

A' feleségemnek (úgy mond Rabner) vala
 Oly két szeme, mellyen szerelem nyargala,
 Termékeny Hazámban nehezen vólt mássa,
 Feleségül vettem, lsten meg botsássa.

Okos, és erköltsös Léleknek lakását
 Képeztem én benne, 's minden jó virtusát:
 Fekete szemei mindég meg maradtak,
 De az erkölts, és ész töle megszűze vóltak.

Azon közbe az ég, melly eztet rendelte,
 Könyörülvén rajtam, tsak hamar el vette,
 Más szomorodtaknak bár illy forsok lenne,
 Nyelvek az Ég ellen most panaszt nem tenne.

Mind ezekből folyik ama' nagy igazság,
 Hogy a' szép artzákából eredett házasság
 Nagyobb részén nem az Égnek rendelése,
 Hanem a' tükröknek, 's szemnek végezése.

Ezt fáját kárommal magam tapasztalván,
 És nem egy példával meg bizonyíthatván,
 Azon törtem eszem', mi mód lenne hátra,
 Hogy a' tsaló szépség ne állhatna gátra.

Ezen töprenkedvén, az jutott eszembe,
 A' Nap-keletiek vannak olly hiszembe,
 Hogy jó, 's hasznos, ha lányt a' fátyol fedezi,
 És Afzszonyt a' szoba rekesztve őrizi.

De ez nálunk talám a' mint lehetetlen,
 Úgy mind a' két részről lenne türehetetlen,
 Mert férfiak inkább rájuk rohannának,
 's minden fedő fátyolt öszve szagatnának.

Azon kívül látván mesztelen könyöket,
 Ritka fátyol alatt domború tsötsöket,
 Szinte olly pufztítást az érzékenyekben
 Okozna, mint okoz látott természetben.

Nem lenne e tehát tanátsosabb ennél?
 Ha olly szokás lenne minden némi rendnél,
 Hogy a' férfi a' lány' látogatásához
 Ifjantan kezdene, 's korán szokna ahhoz?

A' fiatal rendnek társalkodásában,
 Mellyet most engednek ifúságában,
 Merő erőszaknak találtatik módja,
 's ezt illendőségnek világ lenni mondja.

Mert az esztendőnek tsak némelly részein
Mulathatnak egygyütt, 's tsak Fársáng elein,
És akkor a' lányok minden szépségekkel
Jönnek ütközetre 's gyönyörűségekkel.

De ellenben akkor a' fris legények-is
A' hartzra készülnek, ámbár szegények-is,
Mind ruhájok akkor, mind szép viseletek,
O szép 's gyenge lányok! ti veszedelmetek.

Hafznosb lenne tehát aztat el végezni,
'S minden különbözés nélkül úgy rendelni,
Hogy mind a' két nemű fiatal rendeknek
Lenne társalkodni tellyes engedelmek.

A' befzélletésre lenne szabadságok,
A' latogatásra hafznos hatalmok,
Sem üdö, sem óra azt ne határozza,
'S úgy társalkodjanak, a' mint kedvek hozza.

Ez ellen a' gyanús Anya ne beszélljen,
Semmi komor banya akadályt ne tegyen:
Az a' hafzna lenne e' szabadságoknak,
Hogy bűjät nem látnák a' házaiságoknak.

Mái szokás szerént egymást látogatván,
És a' látogatást előre át látván,
Egy Afzfzony állatnak valóságos képét
Nem lehet ki nézni, jó 's rosz természetét.

Mert a' lány, vagy Afzfzony vagyon vigyázásban,
Hogy ha valaki jön, lássa szép artzában;
Tsendes, módos, kedves, kellemetes képpel
Megy vendég eleibe, 's merő mézes léppel.

A' kire ha akkor üthetnék reája,
Mikor még ideje nem vólt, sem órája,
Haragos artzának hogy rút rántzotskáit
Rendbe szedné, és le kendözné pafáit,

Látnánk nagy Fúriát ki nézni szeméből,
 Tűrhetetlen epét a' szemöldökéből,
 Hallanák füleink szitkozódó száját,
 Minden tsekélységért pattogó lármáját.

Ezt látván, hódító Isten Afzszony' képe,
 Ő ábrázatjának valóságos szépe
 Meg mutatná nekünk, melly társra akadnánk,
 Ha véle szépségért öszve házasodnánk.

Azt mondog te erre: ez Férfinak hasznos,
 De Afzszonyi rendnek lenne igen káros;
 Mert a' társalkodás ezt meg ismértetné,
 S így Afzszonyi rendet igen gyűlölné.

Nem, az Afzszony rendnek sem lenne kárára,
 Hanem inkább volna ennek-is hasznára.
 Mert lánynak-is, kinek lenne szabadsága
 Társalkodni, gyakran meg szünne agsága.

Tudnillik a' leány kinek engedelme
 Lenne arra, hogy a' férfinak szerelme
 Akár mikor tetfzik, néki hizelkedne,
 Tsak hamar ö véle jól meg ismerkedne.

Látván ez mindennap az ö szeretőjét,
 Hallván későn, korán ámtó bezzédjét,
 Rajta vagy nem kapna, vagy épen meg únná,
 'S ezer gyermekségit siketen hallgatná.

Szerelmes ugrásit nem-is fogja nézni,
 Ha simogat keze, nem fogja érezni,
 Ment lezsz ez üdövel fok rosz ostromoktól,
 Szerelmet gerjesztő olálkodásoktól.

Mert azon mód, mellyel egy ostoba szeret,
 'S lányokat kísértvén, a' nem jóra vezet,
 Tsak hamar terhekre válik, 's lezsz únalmas,
 Ön magok-is tudván, hogy ez rosz 's tilalmas.

Találhat egy szép lány mindég férfiakat,
A' társalkodásban okos ifiakat,
Kik szépek, módosok, és nem szemtelenek;
Valatzhat közülök ő maga férjének.

Másképen lett volna dolga szegény lánynak,
Eztet köszönheti csak szabadságának,
Nem lett volna módja a' meg ismerésre,
Ha rá nem únt volna sok gyermekségére.

Mert épen az által annyi sok házasság
Léfzen izerentsétlen örökös társaság,
Hogy csak akkor esett módok meg ismérni
Egymást, mikor mindjárt öfzve kellett menni.

Akkor, de már későn, látják hibájokat,
Vakszják fejeket, átkozzák forsokat,
El fogy a' szerelmek, szívek hidegedik,
Egymastól egészen el idegenedik.

III. SZATIRA.

A' SZÉPSÉGRE TEKÉNTŐ
HÁZASSÁGRÓL.

Rabner fokát frván olly házasság ellen,
Mellyet a' férfiak építnek szépségen,
Gúnyoló beszédjét tovább így folytatta,
Sokban igazat szöll, ki ki olvashatja.

Nints, úgy mond, szándékom férfit ijeszteni,
'S egy nem szép Afzszonnyal valakit terhelni,
Mert bátor a' ki szép, lehet erköltstelen,
Gyakran az-is illyen, ki tsunya égtelen.

A' szép 's rút Afzszony közt az ám a' különbség,
Hogy ha szinte erköls nélkül-is a' szépség,
Véle kis ideig el lehet dösölni,
Egy két pertzentésig víg világot élni.

De egy undok, otsmány , 's éktelen személlyel
Tsak olly multság van , mint a' rút fenével,
És annál-is inkább , ha ez erköltstelen,
Ennek társasága már épen íztelen.

Én a' szép természetnek a' betsét meg adom,
Úgy még sem szeretném, Egekre fogadom,
Hogy szépsége mulván, mást benne nem látnék,
A' mit az után-is méltán szerethetnék.

Ha azért egy némelly Kupidónak faja
Azt kívánná tudni, léfzen e mátkája
Az ő szépségében tartós és állandó,
Mivel minden szépség üdövel halandó.

Tekéntsén a' leány Annyának képeré,
És ha talám ütött annak természetére,
Hítesse el , olyan léfzen a' leánya
Húíz eztendő múlva , a' milyén az Annya.

Kérdezze meg magát, ha szerethetné e/
 Annyi idő múlva, és kedvelhetné e?
 Tiszteletre méltók néha olly képek-is,
 Mellyek már szerelmet nem gerjeszthetnek-is.

Az Afzszonyok pedig, hogy ő szépségeket,
 És abból származó minden érdemeket,
 Állandókká tegyék, 's férjeknek tessenek,
 Egy tanátsot adok, rá figyelmezzenek.

Az Afzszonyok minden olly heveskedéstől,
 Őrizzék magokat, és rendetlenségtől,
 A' melly artzájokat hamar fonyaszthatná,
 'S ékes termeteket meg útáltathatná.

Egy kevély Afzszonynak, ki másokat meg vet,
 Korán meg rútúlni szerentséje lehet,
 Mert ő tsunya, kemény, vastag nyakat nyerhet,
 Hátra hajtott kézzel paraszt járást tehet.

Mivel ez a' melyét úntalan feszíti,
 Rövid pihegéssel lélekzetét veszti;
 El vész orrának-is illendő állása,
 Fitos lesz, 's két szeme lészzen baglyok' társa.

Kevély nem néz soha illő figyelemmel,
 Mindere kanditsál távúl, és fél szemmel,
 Végtére sanda lefzíz, undok, és otsmány kép,
 Kit Ura mindennap háromszor-is meg tép.

Még a' beszédjét-is rontja a' kevelység,
 Tetszetlenné téfzi azt a' nagy büszkeség,
 Akaratja ellen éles nyelve pörög,
 Törött méts lefzíz szája, 's végre melye hörög.

Egy irigy Afzfzonymnak az a' veszedelme,
 Hogy korán meg rútúl, 's el fogy a' fzerelme,
 Alá tsügg a' feje, a' nyaka le görbül,
 A' vénségnek rántza homlokán ezer ül.

Leg jobb idejében az irigy mordúl néz,
Nintsen az artzáján tsak egy krajtzárnyi méz;
Komor tekintettel káposztás kert felé
Nézeget, 's a' fzeme meg veresül belé.

Égész ábrázatja tsak hamar meg sárgúl,
Másét hogy irigyli, nyála miatt el fül,
Egy szóval, olyan leszfz, mint régi Poéták
A' mord irigységet valón ábrázolták.

Nem kisebb kárt téfzen gyenge fejer népben
Más feslett indulat akár millyen névben,
Mellyekről itt többet írni nints szándékom,
Mert féltő, ne talám meg gyújtsák hajlékom.

E' munkát én az én Olvasómra bízom,
Azonban-is olyan reménységgel hízom,
Hogy ők volta-képen le fogják festeni
A' fősvényt, a' buját, 's a' részzeget írni. 's a' t.

IV. SZATIRA.

A' HÁZASÚLANDÓK' SZÁMÁRA
JÓZAN TANÁTS.

Itt eszembe juta nekem egy Baratom,
Kinek lakó helye vala Ultrajektom:
Ez híres kép-író lévén, hites társát
Minden öt esztendőn írta, 's adta mássát.

A' házasságának első esztendején
Úgy írta le, kitsinyt, neki hízeltedvén,
Hogy már hetvenedik esztendőre jutván,
Mikor arra nézett, szeretné tsókolván.

Öt esztendő múlva képét megint szépen
Írta le, ámbár már nem előbbi-képen,
's minden öt esztendő az ő szépségéből
El tsipett valamit, víd ékességéből.

Azt épen ötödször mikor le festette,
 Felesége negyven esztendő el érte,
 Ki esküdött akkor, hogy el nem találta,
 'S morgolódni kezdett, hogy meg árnyékozta.

Megint öt esztendő jártával a' képét
 Rántzokkal meg rakta homlokának szépét,
 Akkor a' hitese nagyot soházkodott,
 De férj, 's tükre ellen már nem boízfzonkodott.

Söt örülni látszott, hogy a' festett vászna
 Tiszteletre méltó egy képet mutatna,
 Öt esztendő megint azon közben el folyt,
 'S egész ábrázatja szép áhíthatos vólta.

Hatvanodik számban melly képet készített
 Az, igaz képéhez igen közelített,
 Maga az Aszfzony-is azért tréfálódott,
 Hogy ősz haja, 's rántza néki bajt okozott.

Az utolsó képét tudósokhoz küldvén,
 Mind azt állították, bizonyossá tévén,
 Hogy akár ki írta, egy szép öreg fejen
 Nagy remek munkáját készítette légyen.

Nem ok nélkül hozom én e' példát elé,
 Mert az Afszonyoknak szolgál minden felé;
 Magokat ezek-is minden öt esztendőn
 Bár le írattnak, tejesen, vagy meddön.

E' képeknek az ő rakás gyüleménye,
 Sok jó tanításnak lenne szüleménye,
 S a' negyven esztendős Anyáknak tzimere,
 Sok kevély lányoknak válhatna tükörre.

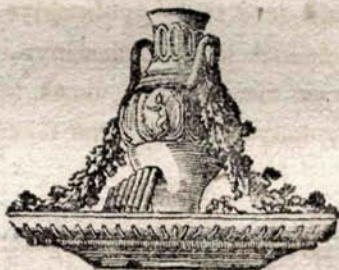
De még férfiak-is látván olly képeket,
 Ekép jártathatnák meg okúlt eszeket:
 Szerethetem e én az én Fillisemet,
 Több esztendők múlva, mint most egy kintsemet.

Nemde ez-is mostan gyönyörűségnek,
 Nem sok idő múlva már csak tűrhetőnek,
 A' negyvenedikben már nem elevennek
 Fog tetszeni nékem, és mások' szemének.

Negyven-ötödikben nemde ez-is rántzos?
 Tiszteletre méltó, 's már nem lesz jó tántzos?
 Ötven-ötödikben lesz áhítatos kép,
 A' hatvanban ősz fej, 's tellyességgel nem szép?

V. SZATIRA.

A' HASZON' FEJÉBE SZERZETT

HÁZASSÁGRÓL.

Azon házasságok immár következnek,
 Mellyek az haszonra nézve kelekednek,
 Mert ha ezekben-is Egeket okoznánk,
 Mí azoknak nem nagy ditsőséget adnánk.

Én azomban ezen házasságról írni,
 'S ellene sok roszszat nem merek beszélni,
 Mivel özvegy lévén, magam-is haszonra
 Akarnék szert tenni, 's vagyonos Afzszonyra.

Ifiantan vévén a' feleségemet,
 Fekete szemei rá fzedtek engemet,
 Mellyekkel én igen szerentsétlen valék,
 'S keserűségemben tsak nem meg-is halék.

Egész bé hozása két fzemekből állott,
 Mellyek mellett éhel ember meg halhatott;
 Egy esztendő múlva más vigasztalásom
 Nem völt, hanem csak bú fel találásom.

'S ha most-is egy gazdag Afzszony mellett megint
 Szerentsétlen lennék, a' pénze arra int,
 Hogy ne igen bánnyam én annak halálát,
 Mivel nálam hagyja a' pénzes ládáját.

Harmintz esztendeig férfi Afzszonyt szeret,
 'S addig szépségével Afzszony férfit fizet,
 A' negyvenedikben pénzre soházkodik,
 Vagy nyilvánban szöllván, pénzért házasodik.

Én is el értem már negyven esztendőmet,
 Meg botsásson Világ, ha a' figyelmemet
 Mostanság fordítom szép interesemre,
 'S hites szerelmemnek felelő bérére.

A' ki azt állítja, pénzre nem kell nézni,
 Az házasságokban hafzonra tekinteni,
 Ízetlen, sófalan fzerelmes tudósnak
 Tartom én az illyent, 's nem igen okosnak.

Pénnz nélkül-is lányok kelendők valának,
 Egyebet a' férjnél még nem kívánának,
 Most, mikor szükségek van ezer aprókra,
 Férfi tsak toldalék, mert vágy szívek sokra.

Azért én egy Afzfzony' értékéhez szelni
 Fogom fzerelmemet, 's szívemet rendelni;
 Nints szándékom nékem lányokat meg tsalni,
 Jó, szívem' taksájt előre ki adni.

Két ezer tallérért szép leányhoz szívem
 Nem leszfz érzéketlen fogadom; igérem;
 Négy ezer tallérért vizzontag fzeretek,
 Hat ezer tallérért pedig épen égek.

Tizen-öt ezerért örök szerelemmel
 Le kötöm magamat, 's minden hűségemmel,
 Húsz ezer tallérért fogom már imádni,
 's hólta után az ő szerelmében halni.

Úgy tesszik, szívemnek óltsó árrát szabtam,
 Midőn szerelmemnek taksáját ki adtam,
 Igaz, egy kevesé fenn tartám forsomat,
 De ebben vétkesnek nem érzem magamat.

Ez most praktikája öreg legényeknek,
 Ez bé vett szokása özvegy embereknek,
 Kik ha személyemnél kitsinyt tsunyábbak-is,
 Fentt szóllani még-is akarnak, szoktak-is.

Tudják ezt a' törvényt mát pór emberek-is,
 Kik ha szinte nemes vérrel nem bírnak-is,
 Még-is a' hol lehet, pénzért házasodnak,
 Pényt ha a' lány nem hoz, ritkán párosodnak.

Egy jó Barátomnak mezei jószágán
Minapában lévén, hallám tsodálkozván,
Hogy egy János Gazda lányt kérvén fiának,
Ezer Tallérról szólta a' leány' Apjának.

De mivel ez tizen-két száz forintoknál
Többet nem ígért vólt, a' leányt Apjánál
Hagyta, mondván: nem az Ilten' akarátja,
Hogy a' fiam a' lányt alább el fogadja.

Mert most tizen-öt száz forintok' héjával
Az Ég házasságot tsak egygyet sem javál,
Én-is e' példához az alkumac szabom,
'S szívemnek taksáját előre ki adom.

VI. SZATIRA.

NÉMELLY
BALGATAG HAZASSÁGOKNAK
EGYBE HORDÁSA,
MELLYEK
AZ EGEK' SZAM-ADÁSÁRA
KÖTTETTEK ÖSZVE.

Mennig Boldizsár Úr, Fű-szerfzám-áruló,
Már háromszor özvegy vala, és búsuló;
De még negyedszer-is Egek' jóságával
Vizfza akart élni, és okosságával.

Mert már ötven-kilentz esztendeit érvén,
Egy szép lányt jegyzett-el tíz 's két esztendején;
A' leány árva vólt, minden érték nélkül,
'S élt Anyja' Nénnyének merő kegyelméből.

Eztet Anyja' Nénnye olly keményen tartá,
Hogy a' Templomokat mindennap meg futá,
Lát-

Láttatni, és látni másokat kívánván,
 És az ifjak után égőn nyargalódván,

Mennig Boldizsárnak Templomban a' széke
 A' lanyának izékétől vala egy lépéske,
 Ezen áhíthatos Magzat' izeme' kékkén
 Örüle az öreg, mint saját gyermekén,

Ő a' pápa-szemét mindjárt felejtette,
 Mihelyst a' leány izékbe ült előtte.
 Végtére olly igen beléje szeretett,
 Hogy hideg', 's meleget érette szenvedett.

A' Prédikátzió akár melly unalmas
 Lett volna, az alatt ő nem vala álmos,
 Szenderedés nélkül halgatta Miséket,
 A' könyörgésekkel hozzfzú Vetsernyéket.

Ő a' lány' szállását jól ki tanulgatta,
 A' Templomba való jövetelét tudta,
 Ő a' szegénységét nem egytől hallotta,
 De azért a' szép lányt ő meg nem utálta.

Söt nagy szegénysége inkább arra vitte,
 Hogy bátor vén tüzét nagyon szégyenlette,
 Még-is az ő szívét avval nyugofztalta,
 Hogy jót az árvával tenni jónak látta.

'S mivel hogy ő maga gyakorta hallotta,
 Söt ön' példájából talám tapasztalta,
 Hogy hafzonra néző házasság állandó
 Ritkán lenne, hanem aggságot hozandó.

Most az egyfzer azért ő minden hafznáról
 Kivánt felejtkezni, 's lánynak vagyonáról,
 Hanem mezitelen, 's pufzta lányt el venni,
 'S véle házasságban kívánczozott élni.

E' végre a' leány Annyának Nénnyéhez
 Bátorkodott menni igen Keresztyénhez,
 Minden Keresztyéni szép hajlandóságát
 Eleibe rakja, és tudósítását.

Ez tudósításán igen meg örüle,
És nagy hula-adást az Istennek teve,
Hogy szegény árváknak illy gondját viselné,
'S hol nem-is álmodnák, fzerentsére vinné.

Hozzá megy a' lányzó, jó asztalhoz szokik,
'S tsak hamar sorsáról el-is felejtkezik,
Ura' erizénnyével testét fel ruházza,
'S tsak azon véz efze, magát hogy pompázza.

Ezek közt az ördög azt sугá fulébe,
Hogy házasság nem áll ivásba, evésbe,
Hanem még férfi is kívántatna ahoz,
'S egy ifiabb lógóit toldna házassághoz.

Azon közt egy legény e' Bótos Afzfzonynak
Annyit hizelkedett, úgy mint Gazdaszfzonynak,
Míg le kötött hitét hamar farba rúgta,
És hatvan ezftendős Urát meg útálta.

Evvel vagyónjának nevezetesb részét
 El pazérlá, 's tsunyán meg veté a' férjét,
 'S a' legénnyel nyilván úgy űzte szerelmét,
 Hogy az egész város hahotálná azért.

Már e' házasság-is hogy ha vagy Mennyekben
 Rendeltetett, avagy a' Templom' székiben:
 Mennig Boldizsár Úr mondja meg izibe,
 A' kakuk hol vette magát ő fézkibe.

Egynehány hólnapra már-is gyerek-ágyban
 Hólt meg felesége elő üdö korban,
 Illy termékeny vólt az öreg űszerzamos,
 Ha így meg bolondúlt, bánkodjon a' káros.

Hóltá után nyugott lelki ismérettel
 Meg vallotta, 's ritka nagy egyenességgel,
 Hogy e' korán való Afzszony halálának
 Ő nem lenne oka, se gyerek-ágyának.

VII. SZATIRA.

EGY ÖZVEGY ASZSZONYNAK
FÉRJHEZ MENÉSÉRŐL.

Özvegy Aszszonyoknak ügye-fogyottságát
Nehéz le rázolni fok nyomorúságát,
Ki ki igyekezik, és hol lehet tsalja,
Senki izivességből pártjokat nem fogja.

Ritka, 's igen kevés özvegy Aszszony vagyon,
A' ki másodszor-is azért házasodjon,
Hogy férfit magának másodszor-is nyerjen,
'S véle szerelmesen az ágyban heverjen.

Nem! o nem! ez okból özvegy nem megy férhez,
Nem ásitozik ő férfi' szerelméhez!
Tsak azért történik némellykor, és ritkán,
Hogy támasza légyen, és ne maradjon magán.

Régi Gazdaszszonyom szinte ilyen vala,
 Ki tíz esztendeig már férjel nem hála,
 'S kinek ellenségi azt veték szemére,
 Ötven-nyóltz esztendőt ő már hogy el ére.

Igaz-is, hogy feje immár jól reszkete,
 Egy fiatal Doktor még-is azt költötte,
 Hogy ez a' reszketés nem másból származna,
 Hanem tsupán heves véréből támadna.

Egy szóval, más baja, 's szüksége egyébre
 Nem vala, hanem tsak oltalmazó férjre,
 Ki gondját, és ügyét magára vállalná,
 És özvegységének sorsát támogatná.

E' férfi ha korosbb, leg alább egy üdös
 Lett volna özvegygyel, 's hasonló esztendös;
 Ő a' választással vajmi okosabban
 Bánt volna, 's dolga-is folyt volna hasznosban.

Azonban fel vetvén, melly nagy kinra jutna,
 Ha még egyszer, 's ismét özvegyen maradna,
 Szép fiatal, 's tartótt választott társának,
 Még negyven esztendőig igérvén magának,

Senkihez nem érzett olly hajlandóságot,
 Mint ki a' véreben heves forróságot
 Tapasztalt, az pedig vala az Orvosa,
 A' kinek artzáján vólt rözsák' pirosa.

Ennek ajánlotta kezét, és ládáját,
 Kapott rajta szegény, 's mivel hogy halálat
 Mestersége után bizonyosan várta,
 Egy két esztendőre magát hozzá szánta.

Íme pedig, bátor olly szerentsés vala,
 Hogy a' keze által sok száz már meg hala,
 Felesége még-is tiz esztendeig élt,
 'S mind addig a' halál' kaszájától nem félt.

Az ifjú Doktor jó 's rossz szókkal kérte,
 Hogy halna meg egyszer, de az nem értette,
 És ámbár banyáját mindétig útálta,
 Ez a békeséges törést el nem únta.

A' Doktor vén dögét gyakran korbátsolta,
 Szobában, kamrában mindennap tagolta;
 De bátor az hátát annyiszor dörgölte,
 A' halálos tsömört reá nem kenhette.

Lelke még akkor sem vált volna testétől,
 Ha az övegyeknek kegyes Istenétől
 Olly malasztot nem nyert volna, hogy hirtelen
 Nyakát fzezné ottan, a' hol ivott böven.

Az Ég tehát, a' melly özvegyre tekintett,
 'S gyámoly gyanánt néki szép fiatalt rendelt,
 Mind a' nyaka fzegett banyán k'nyörüle,
 Mind az Orvosnak-is nagy örömet szüle.

VIII. SZATIRA.

UGYAN

A' MOST EMLÍTETT DOKTORNAK
MÁSODIK HÁZASSÁGA.

Szaft Doktor Úr tehát jutott Özvegységre,
'S mivel könnyen lépett szép 's nagy örökségre,
Hogy meg házasodik azt el tökéllette,
De hogy ezesebben, azt-is el végezte.

Ő Kegyelme azért vala olly hiszemben,
Hogy vele már fenki nem szállana szemben,
Hogy ha talám magoshb póltzra kívánkozna,
'S nevezetes Házból szép Kis Aszszonyt hozna.

És mivel mind póltzot pénzért lehet venni,
Mind nagy Házból való leányra szert tenni,
Confiliárius, 's Udvari Tanátsos
Lett pénzért belőle, 's tsak nem Méltóságos.

Egy kis idő múlva belső Tanácsosnak
Lányát kérte meg, 's vette hites Társnak,
Nagy nyugodalmára vált ez szándékának,
'S fenn járó dagályos nagy kívánságának.

Mi történt? nem töltött vele két esztendő,
(A' lány' negédsége nem vára több időt)
Már-is a' Tanácsos illy szókra fakada:
Bár élne a' másik, 's még meg ne holt volna!

A' for már rája jött, hogy visszont meg vetnék,
'S a' mint ő gyűlölte a' vént, úgy gyűlölnék;
Gyűlölik szülői, az Aszfzony gyűlöli,
'S hogy pénze el fogyott, azt csak nem meg öli.

Sír, eped, hogy Apja ötet nemtelenhez,
Vagyon nélkül lévő rút erköltstelenhez
Adta, 's a' férjének kívánja halálát,
Az által reménlvén meg szabadulását.

Maga a' Doktor-is a' fok panaszt hallván,
 Szemre vetések közt az egy mérget falván,
 A' szabadulásnak óhajtja e' módját,
 'S fohászkodásokkal várja halál' nyilát.

Azonban a' halál siketen halgatja,
 Mert egy roíz Doktornak élete, jól tudja
 Néki fokkal hasznosb, mint sem ha meg halna,
 'S e' mellett fok ezer életben maradna.

Mit tselekedjen már a' mi Tanácsosunk?
 Mihez kezdjen búban el merült Afzszonyunk?
 Hanem hogy a' férjét ez-is vilzont vetje,
 'S másik' veréséért ő boszszúját vegye?

Ez a' házasság-is ha Eg' rendelése,
 Rajta van valóban Isten' büntetése.
 Él még mind a' kettő, kiknek a' példája
 Sok roíz házasságnak lenne bár határja!

IX. SZATIRA.

OSTOBA LEÁNYNAK
VÁLASZTÁSA.

Más, kinek neve nints, azt olvasta könyvben,
Hogy az okos Afzfzony férjt veszedelemben
Hozni szokott, azért mennél ostobábbat
Lehetett találni, szerzett leg gyávábbat.

A' leány szép vala, 's nem utolsó házból,
De az ostobaság nézett homlokából,
Ezt ő hogy tulajdon kedvére hajlíttatja,
El hitte, de gonosz lett az indulatja.

Mert akár melly gyáva vala az ezében,
Aztat még-is tudta, 's mutatta éltében,
Hogy ő Afzfzony lenne a' maga házánál,
'S nagyobbbat nem tartott fenkít-is magánál.

Ő meg-átalkodott egy rozsz akarattal
 Birt vala, és igen nyakas indulattal,
 'S még-is mivel nemes házból jött hozzája,
 Meg bántani aztat nem meré pofája.

A' lány' szülőinek nagy segítségével
 El annyira jutott a' feleségével,
 Hogy mennél ostobább vala hites társa,
 Annál gyalázatosbb lett raboskodása.

Azonban a' halál, melly tsak okosakat
 Szokott hamar ölni, és nem ostobákat,
 Ennek feleségét az ő zsenyéjében
 Más világra vitte kora idejében.

Két hétre hogy meg holt, szólltam a' férjével,
 Ki két szempillantást ditsért a' nyelvével,
 Mert kétszer telt kedve a' feleségében,
 Az első háláskor, és temetésében.

X. SZATIRA.

A' FIGYELEM NÉLKÜL VALÓ
HÁZASSÁG KÖTÉSÉRŐL.

Pinzel Bálint nevű azt erőssen hitte,
 Hogy roszsz házasságra fok embert azt vitte,
 Hogy nagy figyelemmel készülnének ehöz,
 'S nagy válogatással kezdnek házassághoz.

Ő ezt a' figyelmet nagy hibának tartván,
 'S minden válogatást az Égre támasztván:
 Azt veszem el, úgy mond, ki első előmbé
 Jön ajtatossággal Templom' küszöbébe.

Első hajadon lány, ki Templomba jövend,
 Az Égből el rendelt házas társam léend!
 Azért egy Vasárnap Templom' ajtajába
 Várta, kit el vigyen társúl az ágyába.

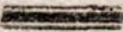
'S imhol az első lány, ki oda ballagott,
Már húsz esztendő-t is jól felyül haladott,
'S rendetlen éltéért úgy el híresedett,
Hogy leg szemtelenebb férfinak sem kellett.

Maga Pinzel Bálint e' dolgot jól tudta,
'S még-is az Egeknek tetfzését gondolta;
Nem-is késett semmit, az nap el jegyzette,
'S más figyelem nélkül házas társnak vette.

Öt esztendeje már, hogy egész városnak
Tsúfja, és példája, azon házasoknak,
Kik ajtatosságból illy balgatagságot
Kezdenek, 's az Égre kennek bolondságot.

 XI. SZATIRA.

 A' BIZONYOS NÉVRE TEKÉNTŐ
 HÁZASSÁGRÓL.

Más néhai Márton nevezetű Mester,
 Ha szinte a' leány lett volna-is Eszter,
 El nem vette volna, hanem Kristinára
 Vágyódott esztelen, 's csak e' nevű lányra.

Egyedtől az okból, hogy egy Kristinának
 A' nevét viselte, el vette társának,
 De bezzeg ez az ő kedves Kristinkája
 Lett Márton Mesternek nagy kincző szerzámja.

Boldog halá'áig egyre verekedett,
 'S halála előtt-is még kegyetlenkedett.
 Mellyet kegyes Isten az üdöre rendelt,
 Hogy egy vas serpenyöt fején öfzve tördelt.

XII. SZATIRA.

A' HÁZASSÁGOT SZERZŐ VÉN BANYÁKNAK JAVALLÁSÁRÓL.

Egy jól nevelt lányzó, ki édes Annyának
Köszönhette eztet, nem pedig Apjának;
Szerelmes Annyának a' halála után
Apjának gondjára bizattatott tsupán,

Ez felette fősvény lévén, szerentséjét
Lányának gátolta; mivel szeretőjét
Ki verte, a' ki-is femmitől úgy nem félt,
Mint fősvény Ipától, kitől pénzt nem remélt.

Leg szebb esztendei a' lánynak el, múltak,
Nézői, kérői tőle el fajúltak,
A' min a' lány kezdett nagyon szomorkodni,
Szégyennel, bánattal telni, fohászkodni.

'S így fősvény Apjának nagy keménykedése
 A' szép ifiúnak sok hizelkedése,
 Egy öreg banyának heves javallása,
 Meg győzték a' leányt, 's a' vér' indulása.

Segítségül híván a' magos Egeket,
 És a' házasságot szerző Isteneket,
 Végre egy klastromba illant, 's férjhez megyen,
 Ha bánnya az Apja, róla már most tegyen.

Tesz-is; mert az Apja nagyon boszszonkodván,
 Lányának trutzára ismét házasodván,
 Leányának minden vagyonát el vette,
 'S a' legénnyel egygyütt koldusokká tette.

A' szükség, a' bánat, 's bú fenn maradának,
 Átkozták magok-is, hogy házasodának,
 Minden, a' ki hallá, rajtok szánakodott,
 Az egy Apján kívül, a' ki nem bánkodott.

A' vén banya pedig azt meg nem foghatta,
Szerentsétlenséget rájok mi hozhatta?
Holott azt-is Égnek kellene végezni,
Mikor házasságot ő akar szerezni!

XIII. SZATIRA.

A' KORA HÁZASSÁGRÓL.

Ki idején korán kezd meg házasodni,
 Nem szokott az sába tettéért bánkodni.
 Köz mondás ez nálunk, és olyan valóság,
 Mellyet el nem hinni lenne balgatagság.

Mert felette vásott most az ifúság,
 Nem szenved zabolát, merő szél, tűz, hívság;
 Engedjük meg azért, hogy házasodjanak,
 Majd eszekre jönnek, tsak párosodjanak.

Egy házas esztendő szelidebbé téfzi,
 Mire sok erköltsös könyv ötet nem vífzi,
 Időnek előtte ki meg házasodik,
 Időnek előtte meg-is okosodik.

Fiatl Gyerkötzék, kivált Nagy Házaknál,
 Tsak azért nőnek most fő Familiáknál,
 Hogy magoknak korán Aszszonyt nézhessenek,
 'S mihent elegendők, Atyák lehessenek.

A' kora-házasság ellen morgolódni,
 'S e' mái iskola ellen buzgolódni,
 Néhai szokás vólt, most már ostobaság
 Lenne, sőt világos igazságtalanság.

Való ugyan, hogy illy gyermekes házasok
 Ritkán szerentsések, 's nem nyugodalmasok,
 De ki házasodik most azért, nyugottan
 Hogy éljen ő, 's légyen szerentsés-is ottan?

Nem gyözném tsodálni, hogy ha találtatna
 Még most-is, ki ezért embert kárhoztatna,
 'S merne némelly ellen-vetésekkel élni,
 Mellyekre Atyáink nem tudtak felelni.

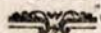
Erről hogy most szóljak, jó Barátom kéré,
 Ki még tsak harmincz-hat esztendőket ére,
 'S már-is Nagy Atyának a' nevét viseli,
 A' mint ő le írta, versem úgy beszéli.

Tizen-hat esztendőös voltam, Duifzburgba
 Hogy el küldött Atyám engem Oskolába;
 'S még édes Atyámnál volt a' maradásom,
 Igen szoros, 's kemény vala a' tartásom.

Erre édes Atyám nem jó szemmel nézett,
 Ki nékem mód nélkül mindenben kedvezett,
 És mivel én valék egygyes maradékja,
 Irántam rendetlen volt minden szándékja.

Hogy ha jól tanulnék, a' volt igérete,
 Ollyas Afzfonyt nyerek, ki szép le/zsz felette,
 E' volt mindennapi szava, és áldása,
 A' mellyre fel lobbant szívem' gyúladása.

Tizen-négyszázötven éves koromtól elmémben
 Mindég egy szép Afzszony forgott a szívemben,
 'S a várakozásom lett már tűrhetetlen,
 Atyám pedig kemény, 's elviselhetetlen.

Azért az Anyámat rá bírtam, 's elhitte,
 Hogy tanulásomat eszem arra vitte,
 Hogy főbb iskolákba Duiszburgba mehetek,
 'S már ki nyílt eszemmel több próbát tehetek.

A mit Anyám akart, Atyám helybe hagyta,
 'S akár melly kemény vólt, azt meg nem gátolta,
 Én tehát Duiszburgba nem kis készülettel
 Mentem, Anyám meg rak új ígéretekkel.

Intett, 's ösztönözött az ájtatosságra,
 Minden tanulásban szorgalmatosságra,
 Hogy mennél hamarább engem szép leánnyal
 Meg jutalmazhasson, 's talám Kis-Afzszonnyal.

Három esztendeig az Anyám' áldását ;
 Hafztalanúl várván meg tett fogadását ;
 Az Anyám' áldása gyanús lett előttem ;
 'S hogy magam meg áldom magamat, fel tettém.

Erte igen könnyű módom esett nékem ;
 Látták költségemből, hogy szép az értékem,
 Az ártzám-is elég szépen ábrázolva
 Volt, 's egész természetem színesen rajzolva.

Egy Kereskedőnek lányát meg szerettem ;
 Szemérmetségét batsúltem, kedveltem,
 Ki engemet arra intett, hogy vigyáznék ;
 'S az ő szülőinek szemektől tartanék.

Mert kemények ; úgy mond, 's meg haragudniának ;
 Hogy há leg kissebről gyanakodhatnának ;
 El hittem én szavát meg kedvelt szépemnek,
 'S furtsá módját néztem égő szírelmemnek.

Házasságot néki titokban ígértem,
 'S hamar feleségül titokban-is vettem,
 Meg izlelvén előbb a' gyönyörűséget,
 Mellyet Anyám ígért, 's a' szép reménységet.

Egy szóval, tizen-hat esztendő's koromban,
 Még nem arra való ifúságomban,
 Én fiatal házas, sőt Atyai-is lettem,
 'S már nem titkolhattam, a' mit tselekedtem.

Szülőitől még-is, kiktől nagyon féltem,
 Szerelmet, és bátor nyúgodalmat nyertem,
 Kik rosz tételünket ifúságunknak
 Tulajdonították, 's egy kis botlásunknak.

Sőt hálát-is adtak a' magas Egeknek,
 Hogy gondját viselték így a' gyermekeknek,
 Tsupán én szülőim felette bánkodtak,
 'S le sem-is írhatnám, hogyan szomorkodtak.

Iparkodtam ugyan, hogy édes Atyámnak
 Meg mutatnám hasznát illy gazdag leánynak,
 A' ki előtt elébb fok balgatagságot
 Lehetett menteni pénzel gonofzságot.

De ő jobban érté házasságom' dolgát,
 'S új nemzetségemnek veszedelmes førsát,
 Melly két hólnap múlva magát meg mutatta,
 A' mikor az Ipam Bankrótságra juta.

Most már én egyedül, 's Atyámnak erfzénnye
 Vala az Ipamnak egygyetlen reménnye:
 E' sem tartott foká, mert az Atyám meg-halt,
 És az Udvar mindent, mivel bírt, el foglalt.

Atyámnak értéke nem vólt elég arra
 Vízfza térítettnek hogy az Udvar' kára:
 Gondolja meg az Úr, ez hogyan kinozhat?
 Éjjel-is, nappal-is nyughatatlaníthat?

Tizen-hét esztendő's, 's egy tudatlan gyermek!
 Kire már-is néznek siránkozó szemek!
 Mihez kezdjen, 's az ő gyermekit hogy tartja?
 A' ki még magát-is alig táplálhatja.

Már feleségem-is most kezdi érezni,
 Melly réttentő vétek a' pénzel nem bírni!
 Most már szülői-is gonofznak tartanak,
 'S magzatjokat hogy rá szedtem, káromlanak!

Tizen-nyóltz esztendő' színte most telik el,
 Hogy feleségemmel szomorún élnem kell,
 Ki akár melly szegény, még-is ő tartogat,
 Azért-is ő vélem rúttól parantsolgat.

Ez az áldás honnét áradhat fejemre,
 Nem tudhatom, 's alig vehetem eszemre!
 A' Kamrás Úr még-is, 's a' Város' Birája,
 Szerelemre méltó két emberek' párja.

Még feleségem-is szép artzátskát mutat,
 'S szánakodó lelket benne fel indíthat;
 Fogadj Isten tőle, hogy olly Keresztyének!
 'S könyörülő lélek lakik még-is benne!

E' két jó Pártfogók nagyobb lányomnak-is
 Olly gondját viselték, meg vallom eztet-is,
 Hogy tizen-hatodik esztendő's korában
 Jó férjt szereztenek néki jó módjában.

Ez a' Kamrás Úrnál érdemes Tisztartó,
 Ahétatos, tsendes, 's békeséget tartó!
 Ajtatosságában színt olly, mint én voltam,
 'S még egyfzer korosabb, a' mint sajdítottam.

Ők igen jámborúl egygyütt éldegelnek,
 Mert leányom képe az Anya' képének,
 'S már-is kis lánykája nagy Atyának teve,
 Kiben telik néki öröme, és kedve.

A' kis lány, mint egy tsepp víz a' másikához,
 Szinte úgy hasonlít az édes Attyához,
 Es ámbár én nékem különbnek tetzene,
 A' Kamrás Úr mondja, 's néki ki ne hinne?

Így élek én mostan Kegyelmed' tudtára,
 A' mint mondom, 's bízom az Ég' rovasára,
 Hogy a' melly Ég engem meg áldott Afzfzonnyal,
 El-is tart illy formán még több magzatommal.

Tsak feleségemnek tartson artza' szine,
 'S Város' Birájának jó kerefztyén szive,
 Én már s' többiről nem igen aggódom,
 Ez életem' rendje, a' mint által adom.

XIV. SZATIRA.

EGY TUTORNAK GONDVISELÉSÉ-
BŐL SZÁRMAZOTT HÁZASSÁGRÓL.

N. N. lány' Attyának szörnyű áldozata
Lett, mivel tsak magát kerelte az Attya,
Egy Afzszonyi hiba sem vala ő rajta,
Minden jó erköltsel természet meg rakta.

Magok az Afzszonyok Termetének ékén
Gántsot nem találtak, 's artzójának szépén;
És e' mellett még-is olly erköltsöt viselt,
Hogy a' miatt ötet reíz férfi-is tisztelt.

Egy szóval olly derék személynek tartatott,
Millyen a' városba több-is kívántatott,
'S a' millyen akart vólt más minden-is lenni,
's még se vólt az, nem-is mert véle ki tenni.

Ő azért szerentsét jobbat remélhetett,
 És Atyát kiváltkép mást érdemelhetett,
 Azonban az Attya igen törvénytelen,
 Kapzsi ember vala, pogány, istentelen.

Egy árva gyermeknek viselte ez gondját,
 És olly hitetlenül kormányozta dolgát,
 Hogy ő azt az üdöt reszketéssel várná,
 Mellyben Elői-járó szám-adásra fogná.

Ő ezen gyermektől semmit el nem fogott,
 Minden ki tsapásra szabadságot adott;
 Nagy születéséből rá maradt értékje
 Módot nyújtott erre, nem vólt fenytékje.

Ez a Gondviselő arra veté szemét,
 Hogy az árvájának meg vesztethné eszét,
 Valamit tsak kívánt, mindent néki nyújtván,
 Őtet így bátrabban fosztani akarván.

Az üdö el jöve, külső Országokra
 Kelletett el küldni, 's nagy utazásokra.
 Ez a' módi szokás a' Nagy Urfiaknál,
 Többet nyom most Isten' parantsolatjánál.

Meg-is kell vallanunk Hazánk' szégyenére,
 'S külső Nemzeteknek a' ditséretére,
 Hogy látnak több szeles 's bolond ifiakat
 Hazánkból, hogy sem mint jó Gavallérokat.

A' módi kívánta, hogy Hopmestert adna
 Az ő Urfiának, 's ollyant választana,
 Ki ezen Urfinál efzesebb ne lenne,
 'S az egy feslettségben ő vele ki tenne.

A' mint-is jámborság, és jó erkölts nélkül
 Vólt ez a' Hopmester, 's tudományon kívül,
 A' világra termiett külsősége vala
 E' jó Hopmesternek, minden tulajdona.

Urfinak tsak teste vólt még egészséges,
De minden erköltse feslettséggel tellyes,
A' vallásnak-is már tsak külső színére
Tartott még valamit 's illendőségére.

Ezen kézzülettel Országokra indúlt,
De ottan az Úrfi jobban meg bolondúlt;
Vizfza jövén, társa a' nagy tudatlanság
Vala, 's roz erköltse bújja fajtalanság.

Nyert tudományának a' fitogatása
Nem vólt egyéb, hanem vallás' gúnyolása,
Hitünk' gúnyolását ha egyszer végezte,
Szégyen említeni, a' mivel fejezte.

Mert a' nyavalyáját, kit Párisban nyert vólt,
Kezdte emlegetni, mellyben tsak nem meg hólt;
,S többet-is utánna ditsekedve mondott,
A' mi igaz nem vólt, 's szégyennel nem gondolt.

Azon esztendeit ezen közt el érte,
Mikor Tűtor nélkül már pénzét költhette;
Tűtora mit kezdjen? hogy maga betstelen,
'S lánya ne maradjon házánál keletlen?

A' gonosz Urfinak a' lánya meg tetfzett,
'S véle nyájaskodni nem a' végre kezdett,
Hogy el vegye, hanem hogy szerentsétlenné
Mint Gavallér ötet, ha lehetne, tenné.

A' lánynak azonban szent, és jó erköltse
El verte vólt ötet, 's a' lett a' gyümöltse,
Hogy már viseltetne hozzá tífztelettel,
'S úgy kívánna véle élni, mint hütessel.

Ezt a' lány Attyának értésére adá,
Kérését a' Tűtor szívesen fogadá,
'S a' lányt igen szörnyű módon erőltette,
Hogy hozzája menne, 's meg-is esküdte.

Így a' Gondviselő, ki semmit nem késett,
Minden számadásán hamar által esett :
A' leány pedig kevés esztendeig éle,
Mert egy nyavalyában férjével kerüle.

Ennek a' halálát férje nem-is bánta,
Az Ipa pediglen magát vigasztalta,
Hogy az Ég e' férjet lányának rendelte,
's az akasztó-fától ötet meg mentette.

XV. SZATIRA.

A' SZEMÉRMES ASZSZONYNAK
VÁLASZTÁSÁRÓL.

Baki Vilmos Uram Szárdonból származék,
'S mint öreg Hollandus tsak úgy gondolkodék;
De tselekedete Frantziát követte,
'S nem öreget, hanem fiatalit illette.

Ez Kláriménere Spának Városában
Akadt volt, ki ebben a' széles Világban
Valóban meg fordult egy olly Aszszony vala,
Kinek eleibe más nem sok nyargala.

Kláriméne nagyon nyughatatlankodott,
Ha valaki szóval abban iparkodott,
Hogy Lukrétziának maga meg-ölését
Vádolná, 's gyalázná részsz igyekezetét,

Baki Klárimenét először is Bálban
 Kezdte meg ismerni tántzos társaságban,
 A' hol Kláriméne nem mord tekintettel
 Jelent meg, hanem vid, 's kegyes viselettel.

Ugyan ez Bakinak bátor szívet szerzett,
 'S előtte nem tífzta beszédekét ejtett,
 Mellyeket ő talán inkább szobájában
 Hallott volna tőle, hogy sem a' nagy Bálban.

'S mivel a' Bakinak nem vólt olly személye,
 Hogy gorombaságát szenvedni kellene,
 El hitte a' lányzó, hogy neve kívánná,
 Ha szemtelenségét értésére adná.

A' Baki újítja sok trágár beszédjét,
 Sok útazásában tett szemtelenségét,
 'S a' Klarimenétől ki már neheztele,
 Egy pár poson-tsapást jó keményet nyere.

Baki Vilmos Uram olyan lett, mint a' fal,
 Álmélkodásában a' Bálban majd meg hal,
 Észre vévén még-is, hogy hibázott nyelve,
 Mit tudott mást tenni? türte nem felelve.

Sőt magába szállván, e' posz-tapásokat
 Úgy nézte, mint égi jó fugallásokat,
 'S a' Klarimenének szemérmességét
 Hozta ki belőle, 's tökéletességét.

Vajki boldog leszek, mondotta magában,
 Ha kit meg ismerem most itten a' Bálban,
 Feleségül véfzem! bár gyanús felette
 Légyen az én szívem, meg nyugszik mellette.

Mert ha Klariméne csak egynehány szókra
 Leg-ottan fel lobbant poson-tapásokra,
 Talám lábaival azt tapodni merné,
 Ki házas hívségét próba köre venné!

Ekép okoskodván, 's a' lányt meg követvéfi,
 Itt-is, és másutt-is véle ismérkedvén,
 Bizonyossá tette hajlandóságáról,
 Buzgó fzerelméről, és kívánságáról:

Klariméne, ki egy gazdag, és öflobé
 Férjre régtől fogva igen ásitóza,
 Egy kis vonakodás után reá állott,
 Igérefét 's kezét Baki Úrnak adott:

Ez Spá városától addig bütsút néni vett,
 Míg Klariménével öfzve nem esküdet,
 Ki ötet házához szépen el vezette,
 Bizott hívségében, mindenütt hirdette:

Artzá-tsapósról tsak úgy emlékezett,
 Mint hadi Tisztetske, a' ki febb. esett,
 Az egész környék e' vad személyt szemlélni,
 'S kívánva kívánta fzem' élére venni.

Találkoztak ottan olly bátor legények,
Kik vaksága mellett voltak vakmerőek,
És ezen Amazont szelidebbnek látták,
Hogy sem egy báránykát, mint magok vallották.

Senkit nem rettentett ő már Afzszony lévén,
Sem artzúl nem ütött szereztséjét érvén,
Fél esztendő alatt az hitetlenségét
Egész Orizág tudta, 's nagy szemtelenségét.

Ezek közt férje-is ugyan ezt jól tudta,
De semmivel magát nem vizsgálhatta,
Ki el tartott volna még több artza-tsapást,
Ha reménlett volna ezzel szabadulást.

Az ostoba Baki észre akkor vette,
Isteni fugallást hogy roszszúl értette,
'S első esztendőben a' hitetlen társát
El hagyta, 's kívánva kívánta már mássát.

Bakinsk Szurinom lett az új lakása,
És mind addig ottan vólt a' maradása,
Míg Klarimenéje meg hólt, távúl lévén
Nem kis Nemzetséget e' világra szülvén:

 T O L D A L É K .

*Egy Gatya-Tó nevezetű Halas-Tóról,
a' melly azért neveztetik így, mert
a' Gatyának formáját viseli.*

*V*as Vármegye' szélén Szanynak ellenében,
Rába mellett fekszik erdők' vidékében
Egy Tó, melly a' Gatya-Tónak nevezetét
Viseli; kívánják, írnam eredetét.

Meg tselekszem én ezt annál örömeftebb,
Mennél annak hala lett nevezetesebb,
'S jó akaratjából már magam-is éltem,
Bőjti nap' halából sütöttem, és főztem.

Könyvek után ebben nem igazúlhattam,
Szem többet mutata, szem után indúltam,
Több napig mind addig kerestem, nyomoztam,
Míg eredetére e'képen akadtam.

Martzal *) vizi Isten, el únván posványát,
 Sáros, nádos, sásos, nyálos ingoványát,
 Tavaszi üdővel sétálni indúla
 El hagyván tanyáját, mellyben majd meg fúla.

Két erdő közepén Tser 's Rongató között,
 A' hol a' természet fákból lugost tűzött,
 Nap' sugárja ellen magát védelmezvén,
 Virágos mezőre jutott meg éhezvén.

Le telepedik ott egy rekettye alatt,
 Éhségét enyhíti fok drága hal falat,
 Mellyet hálóból font tarisznyája nyújtott,
 És ámbár meleg vólt, egygyet meg nem fujtott.

Jól lakik, le fekszik, nyugszik az árnyékon,
 Feje alá vánkost talál egy zsombékon;

Gyen-

*) Teli Martzalsággal ez a' vidék, és tavaszszal ki-
 vált minden-felé nyargal.

Gyengén lengedező Zefirus' zúgása
 Álmod hoz izemére, 's békák' vartyogása.

Vénus Afzifony szinte e' vidéken jára,
 Prédát keresgetvén fiának nyilára,
 Martzalt, vizi Istent, látván, hogy ott fekszik,
 Magában leg ottan imígyen esküszik:

Esküszöm Egekre, a' Nagy Jupiterre,
 Földre, levegőre, és a' mély tengerre,
 Hogy bátor Nagy Isten az itt fekvő Martzal,
 Úgy meg lágyúl szíve, mint a' nyálas patzal.

Ámbár kemény jéggé válik gyakran vize,
 Játékot üz vele ma szerelem' tüze! —
 Mondta, és kis fattyát e'képen szállítja:
 Van e nyíl tegzedben? van, felel, 's mutatja.

Nofszia fiam szegezz egy nyilat szívének
 E' rekettye alatt Martzal Istenének;
 Sebhedjen nyiladtól, érezze hatalmát,
 Ha jól el találod, adok egy pár almát.

A' hodri kis fattyú néki vonja iját,
 És olly fzerentséfen ereszti a' nyilát,
 Hogy egy lövésére sebet ejtne szívéen,
 'S álmából ébredne egy nagyot pütrüszfzenvén.

Vénus Afzszony töle száz lépésre menvén,
 Martzalnak a' sebet nevetve nevelvén:
 Rába víz Kis-Afzszonyt feléje idézi,
 A' szerelem' nyilát Martzal jobban érzi.

Ez hogy sáros testét Rába ne útálja,
 Tifzta vízbe ugrik, gatyáját le tolja,
 Meg ferdik, fizél támad, el vízzi gatyáját,
 Neveti Kupidó, 's Vénus e' prédáját.

Vénus ezt a' gatyát a' réten el fogván,
 Halas tóvá téfzi vízzé változtatván;
 Vizzé vált két szára, fiziget az ülete,
 Madzsgot kákóból mutat kerülete.

Martzal a' Rábával ott meg ismérkedvén,
 Tsak hamar egymással szövetséget tévén,
 Tőle hogy el nem áll, erősen fogadja,
 Hol tsak lehet magát oldalához adja. *)

A' tett alkú után fut Martzal szárazra,
 Keresi gatyáját tél túl, jobbra, balra;
 Látja, hogy tóvá vált, szégyenli a' dolgát,
 S a' tóba ugorván fedezgeti magát.

Szomszéd Tölgy-fa ágon gerlitzék nevetik,
 Körös körül egymást a' sártsák kergetik,
 Jönnek nagy fereggel vad rétzék el lepik,
 Szárnyokkal tapsolván kedveket hirdetik.

Martzal zöld kákóból gatyát köt magának,
 Rendbe szedi szálát sásos szakállának,

L 4

Szép

*) Mindenütt egymás mellett folynak, és hol a'
 Rába a' Martzalba, hol ez a' Rábába szakadoz.

Szép hofszú palástot nádból tűz hátára,
'S úgy akara térni vízizá határjára.

Míg el kézfül Martzal, Vénus két hattyúját
Hintójába fogván, úgy rendelí útját,
Hogy mikor a' tóból Martzal ki sietne,
Ő vizi pompával eleibe menne.

Vizi kis tsigákkal fel ékesült haja,
Melyén játzodezó tsipkéinek habja,
Szép kerek artzája, szemeinek színe
El árúlták mindjárt két hattyú kit vinne.

Ne-is tagadd, mondja Martzal a' Vénusnak,
Te vagy eredete, 's oka e' játéknak,
A' mellyet most velem játzani akartál,
Mikor a' Gatyámtól furtsán meg fosztottál.

Nebet Vénus, mondván, én vagyok, ha bánod,
Többször-is szolgállok, ha talám kívánod;
Örülj, hogy most egyszer meg mostam gatyádat,
Tiszta tová tévén hináros posványod'.

Mél-

Méltán-is örülhetsz Martzal e' Tréfámnak,
 Tsak hogy a' szerelmét meg nyerted Rábanak,
 A' ki vízi Nimfák közt tekintetesebb,
 'S házasságod véle leszsz nevezetesebb.

Mondta ezt, 's hattyúi el vivék nevetve,
 Martzal-is útjának esett nagy sietve;
 'S így e' Tó' szülői Martzal és a' Rába,
 Gatyá-tó' szülésén Vénus vólt a' Bába.

... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...

... the ... of the ...
... the ... of the ...
... the ... of the ...

GÚNYOLÓ,

'S MÁS

VÍG ÉNEKEK.

QUINTO

W. G. B. B. E. E.

GÚNYOLÓ,
ÉS MÁ S
VIG ÉNEKEK.

I. ÉNEK.

TÖBB KOSARAKAT OSZTOGATÓ
SZÉP LEÁNYRÓL.

Szép tavaszi Rózsa Virág,
Szép Flórának Leánya!
Téged kedvel egész világ,
Kertek' Isten Afzszonya!
Virágok közt te vagy első,
Hozzád hajlik minden kéz,
Termetedben könnyen felső,
Minden szem te reád néz.

Hoz.

Hozzád képest mi Nartzifzus?
 Mi violák' serege?
 Néked enged Hiatzintus,
 'S Tulipányok' fellege;
 A' liliom fejét hajtja
 Te előtted, 's halavány;
 Százsor-fzéppel azt kiáltja,
 Te vagy leg szebb ragyogvány.

Maga Vénus nem lehet szebb
 A' te kerek artzádnál,
 Gyöngy ajakod kellemetesbb
 A' szép piros hajnalnál.
 Mézet róla szedegethet,
 Ki az édest szereti,
 Véle Ámor enyeleghet,
 Ha kezére veheti.

Mint a' nap-fény felyül mülja
 A' tsillagok' fényeit,
 Úgy te artzéd gyözi 's dúlja
 Több virágok' mezeit.

Oldalt nyiló két bimbótskád
 Mosolyodva domborúl,
 Lator két kis szomszédotskád'
 Látván a' szem rá borúl.

Egy nagy panasz vagyon még is
 Ellened, 's szépségedre;
 Agarkodik Föld-is, Ég-is
 A' te keménységedre.
 Hogy meg szúrod kérőidet
 Tövised' hegyeivel,
 El erefzted nézőidet
 Szívek' nagy sérelmivel.

O szép Rózsa mért kevélykedsz
 Annyira szépségeddel!
 Égő szívnek nem kedveskedsz
 Meg kedvelt vér színeddal?
 El kergeted nézőidet,
 Mintha tudja mi vólnál?
 És meg veted kérőidet,
 Mintha rózsa maradnál.

El hidd Rózsa nem fokára
Le hull vidám leveled!
Apad artzád tok rántzokra,
Meg kopaszúl a' fejed;
Mert virág vagy, és idővel
Rózsa virág te nem lész,
Egymást üzö esztendővel
Ékességed mind el vész.

II. ÉNEK.

A' FESTETT ARTZÁKRÓL.

Mit láthat most többször a' szem,
 Hogy sem festett artzákat,
 Festi magát a' feje Nem,
 Mutat pipats posákat;
 Van kelete a' börzsönynek,
 Templomban-is árúlják,
 Szemre vetik az Istennek
 Teremtését, 's vádolják.

Eddig véle vagy falakat
 A' kép-írók festettek,
 Vagy faragott törzsök fákat
 Mesterséggel színezték.
 Nem fal, nem fa, nem a' vászony
 Nyel most annyi festéket,
 A' pirosra festett Afzszony
 Fáraaszt mennyi kezeket.

A' szemérem, 's ártatlanság
 Míg e' Nemben virágzott,
 Még tisztesség és jámborság
 Szűz szívekben lakozott:
 Untig pirúlt az artzajok
 Egy szemtelen szóra-is,
 És szemérmes szép rózsájok
 Kézf vólt kelni hartzra-is.

De mióta a' fejer Nép
 Szeméremtől bútsút vett,
 A' szemtelen 's parázna pép
 Ő szívekben fészket vert :
 Természetnek szép rózsája
 Nem jön elő, nem pirúl ;
 'S hogy pirúljon a' pofája,
 Festő kézre már szorúl.

A' mint élnek most fok Dámák,
 Képeket tsak fonnyasztják,
 Tündöklöttek mint a' pávák,
 Rózsájokat hervasztják ;

Üdö előtt el sárgúlnak,
 Gyöngy ízineket el vesztek,
 Fertelmesen meg rútúlnak,
 Élő sírba temetik.

De mivel hogy ég még bennük
 A' parás tűz, élesztik
 A' sárga színt, kit meg vetnek,
 Lángos tűzre ébresztik,
 Hogy a' férfi rájok nézván,
 Még tovább-is kedvellje,
 Szép ízinekre tekéngetvén,
 Szerelmesen ölelje.

Én erre a' férfiaknak
 Igen jó ízt kívánok!
 Tsak néki az al-artzáknak,
 Egygyet még-is mondhatók!
 Vigyázzanak, hogy a' szájok
 Jól ne lakjon festékekkel,
 Tsókot olító két ajakok
 Meg tsalatvárj ezekkel.

Ha illy képet akarsz nyalni,
Siess a' kép-íróhoz,
Szebbnél szebbet fog mutatni,
Szorítsd azt ajakodhoz;
Mert a' festett Afzszony' szépe
Tsak olyan, mint koporsó,
Fekszik alatt otsmány képe,
Szebb a' mázolt szép korsó.

III. ÉNEK.

A' BÚBOS, és KALAPOS
FEJÉR NEMRÖL.

N yilván ki dűlt két farkából
A' világnak tengelye,
El távozott a' nyomából
Égnek 's Földnek ó helye!
A' Frantzia Ország' szele
Magyarnál-is bőven fűj,
Mirigyével szive tele,
'S köntösébe bele búj.

Vesd szemedet egy leányra,
Méreg nélkül ha vethedd,
Erről fordítsd az Annyára,
És ezen-is meg febhed.
Nézd búboknak újítását,
Hogy viselik fejeket,
Mindennapi változását,
Mellyben törik eszeket.

Hajdan rajtok látott a' ízem
 Szép gerezdes fejkötőt,
 Pátyolt viselt a' fejer Nem,
 Gyöngy, és gyémánt reszketőt.
 Most csak búbnak van kelete
 Külömb-féle formákban,
 Változásnak nints. szünete,
 Gyönyörködnek azokban.

Egy nap a' búb tornyos, magas,
 Nem érnéd el lajtorján,
 Más nap lapos, ágas, bogas,
 Mint leveles bojtorján:
 Hol varrával vetekedik
 Holzfzúsága, hol kurta,
 Hol az Égnek emelkedik,
 Hol tetejét le gyúrta.

Minden módból már ki fogyván,
 Nézd búbokat el vetik,
 Nagy kalapot fejre rakván,
 Férfiakat követik.

De valamint útalatos
 Lenne férfi a' búbban,
 Úgy lány 's Afzszony gyalázatos
 Férfit illő kalapban.

O ha tudnák, mért belhások,
 'S a' pendelyt mért viselik;
 El múlna a' vágyódások,
 Mellyben kedvek most telik.
 A' kalapot férfiaknak
 Hagynák, 's nem irigylenék,
 És magokat Afzszonyoknak
 Tartván, ezt szégyenlenék.

A' kalap a' férfiakat,
 És nem Afzszonyt illeti,
 Ha látz benne Afzszonyokat,
 Nyelved e' szót teheti:
 Boldog Isten! mire jutánk,
 Im' a' tehén üz bikát,
 Nemünkben hogy változhatánk?
 Kantza hágja ménlovát.

IV. ÉNEK.

A' BUFFÁNROL.

Vajki holond most a' világ,
 'S mindenkor-is az marad,
 Fogy naponként mint a' virág,
 'S azt gondolja, nem hegyad;
 Az akarna mindég lenni,
 A' mi talám egyszer vólt,
 Betsületben fenn maradni,
 Bator immár az meg hólt.

Vólt világon, nem mondom hol,
 Egy gyönyörű Kis-Azfzony,
 A' nevéröl halgat a' toll,
 Mert leány vólt, és azfzony;
 Szüzességét el vesztette
 Ott, s' hol nem kellett,
 Sok ideig el himezte,
 'S addig, a' mig lehetett.

Érzett ugyan szorongatást,
 De senkinek nem mondta,
 Renden kívül sok fő-fájást,
 És ezt-is el titkolta.
 Gyomra rútúl keveredett,
 A' tsömörre rá fogta,
 Fájt a foga, pöködezett,
 A' mérges tsúfzt vádolta.

Nőt a' hasa, üdö múltán
 Nevekedett a' fattya,
 Mondja szegény szomorkodván,
 Majd más szem-is láthatja!
 Mihez kezdjen? a' szoknyáját
 Bö Buffánra rá tüzi,
 Pendelyének vitorláját
 Meg tágítván fel fűzi.

Így kuksolt a' Buffán alatt
 A' fattya míg meg nem ért,
 Így lappangott a' kis falat,
 Míg ottan ő meg nem fért.

E' volt el-ö, ki viselte
 A' Buffánt, 's tág harangot,
 Más ezer-is most fel vette,
 Ki szereti a' rangot,

E' szép köntös a' Dámáknak
 Mostan az ö. tzi merak,
 Melly volt előbb tsak kurváknak
 Palástok, és rejtekek,
 Most-is sokan el tagadják
 Benne gonofságokat,
 Meddig lehet ei titkolják
 Terhes Afzfzonyságokat,

Egy Afzfzony egy egész végbe
 Kézf bé' bújni, puffadoz,
 Harmintz-három felyem részbe
 Jár utfzákön, vigadoz;
 A' gyerek ha kiáltna-is,
 Nem hallatnék lármája,
 Olly bö, olly tág, olly rakva-is
 Az ö redös izoknyája.

De már bátran ki bújkattok
Dámák ez öltözetből,
Mellyben csak nem meg fúltatok
Merő kevélységtokból:
Mert a' Buffán nem módí már,
'S a' konyhán-is viselik,
Pintér, Varga, bűdös Timár
Ezzel Afzfonyt tisztelik.

V. ÉNEK.

A' DAJKÁKRÓL.

Nem módi most az Anyáknál,
 Hogy szoptassák fiokat;
 Vének lenne a' Dámáknál
 Tsötstsel tartni lányokat!
 A' szülést-is, ha ki telnék,
 Biznák más Afzfzonyokra,
 Betsülettel meg fizetnék,
 Nem tekintvén károkra.

Ellenkeznek természetnek
 Törvényével mind ezek;
 Újat vonnak az Istennek
 Végzésével illyenek;
 Mert az Isten, és természet
 Tejet tsötstben önt azért,
 Hogy táplálja a' gyermeket,
 'S ne aggódjon Dajkáért.

Más állatok ordítanak,
 Ha kölykeket el vesztek,
 De a' Dámák sinak rínak,
 Míg más ölben nem teszik:
 Hasonlók a' Strutz madárhoz,
 Melly tojását el hagyja,
 Lásson a' nap tojásához,
 Vagy nem, e' már nem gondja.

Míg méhekben van, 's nem látják,
 Mint Pelikán fiait,
 Ön vérekkel táplálgatják,
 Apolgatják magvait;
 De ha egyfzer ki jön kasból,
 El fogják a' tejeket,
 Dajka kézre száll a' hasból,
 Így meg vetik véreket.

Ha a' Dámák kis kutyára
 Szert tehetnek, szert tesznek,
 Mit nem kötnek a' nyakára?
 Velek hálnak, és esznek;

Törpe kutyák a' szobában
 Ugatnak, és vizelnek,
 De a' gyermek' sírásában
 A' Dámák részt nem vesznek.

'S ki a' Dajka? úgy e gyakran
 Egy meg esett rosz Afzszony;
 Bitang ringyó, és uratlan,
 Mert nem-is vólt Menyafzszony;
 Hanem talám kotsisokának
 Egy petákos ágyasa,
 Bástyán járó katonáknak
 Ingyen dábo zsoldosa.

Mi hasznotok lészén ebből?
 O fél Anyák! hanem hogy
 A' rosz Dajkáknak véréből
 Gyermekeitek majd el fogy.
 Természetet vérből szopunk,
 Minden bölts ezt úgy tartja,
 Hogy ha romlott Dajkát tartunk,
 Magvunk utóbb siratja.

Tám Nemes vagy? de Sáránál
 Tsak nem vagy te nemesebb;
 Rebekkánál, és Annánál
 Vérben tekintetesebb:
 Sára még-is Izsák fiát,
 És Jákobot Rebekka,
 Sámueit-is Isten' Papját
 Önnön Annya szoptatta.

Azért most a' paraszt gyermek
 Jobb, és engedelmesebb,
 Azért testek, lábok, szemek
 Sokkal egészségesebb;
 Nints ezek közt annyi fekély,
 Fene, 's otsmány fennyedék,
 Mert értékek minthogy tsekély,
 Nintsen Dajka toldalék.

Ha Dámának nintsen teje,
 Vagy gyenge, és erőtlen,
 Akkor magzat Dajkát fejje,
 Nem ellenzi az Isten;

De tsak azért, hogy artzája,
És bőre így nem hervad,
'S fel ne költse a' lármája,
Átaljában nem szabad.

VI. É N E K.

A' GYŰRŰK' SOKASÁGÁRÓL.

Gyűrű eddig embereknél
 Egy olly jelnek tartatott,
 Melly két szabad személyeknél
 Két szívt öszve forrasztott;
 Jel vólt, mellyel el jegyzette
 Férfi a' lányt magának,
 És a' lány-is le kötötte
 Férfit hités társának.

A' tsötsös lány tudja eztet,
 És a' gyűrűt szereti,
 Szerelemre emlékeztet,
 Vesz a' hol veheti;
 'S ha nints-is még, ki ő véle
 Gyűrűt váltani akarjon,
 Reménl mindég, leszsz a' féle,
 Ki beléje akadjon.

Ha tám Barát jön közikbe
 Alamizsnát koldúlni,
 A' lány tsorda fut izibe,
 'S kéz utánna tódúlni;
 Gyűrűt kér az egy tojásért,
 Mellyet a' izatyorba vet,
 Gyűrűt egy marok búzáért,
 Mellyet zsákba töltöget.

Ha kér a' lány, kéz a' Barát
 A' tsuklyáját emelni;
 Próbálgatja rendre újját,
 Mellyik fog rá illeni.
 A' lány szépen meg köszönnén
 Kezét tsókkal illeti,
 Tetfzik gyűrűt, azt reménlvén,
 Hogy majd hafznát veheti.

A' gyűrűknek nagyobb dífzi
 Vsn a' Méltóságoknál,
 Láthatja ezt, ki nem hífzi,
 Nagyobb fényű Házaknál;

Tíz újjokon jádzik tüze
 A' ízép, 's drága köveknek,
 Kettőt, hármát egyre füze
 Kevélysége ezeknek.

Eddig ember' újjaink
 E' vólt a' nevezete:
 Elsőt mondtunk öreg újnak,
 Tetűt, bolhát ölhete;
 A' másikat mutatónak,
 Ember ezzel mutogat,
 Harmadikat tisztítónak,
 Mivel holmit tisztogat.

A' gyűrűnek negyedikét
 Rendelte a' régiség,
 A' fülünknek ötödikét
 Szánta vólt a' bölts vénség;
 'S a' mint régent a' negyedik
 Tsupán gyűrűt visele,
 Úgy fülünkéből az ötödik
 Sok piszkot ki emele.

Nints most újjak közt külömbség,
Módi öfzve zavarta,
Egygyül egygyik a' kevélység
Sok gyűrűkkel meg rakta ;,
Mellyik másik nem tudhatjuk,
'S mi tiztre van rendelve,
Gyűrűs újjal tiztogatjuk
Holmit regvel fel kelve.

A' mióta gyűrűk' száma
Így el hatalmaskodott,
Hívségéből nem egy Dáma
Tellyesen ki maradott ;
Mert egy gyűrű egy Urához
Kötötte vólt szerelmét ;
Most mivel több , a' farához
Hátra veti félelmét.

VII. ÉNEK.

A' BÜBOS LEÁNYOKRÓL.

Vóltak Anyák, hol? nem mondom,
 Kiket több lány gyermekkel
 Áldott Isten, mi én gondom,
 Hogy nem igen szépekkal;
 Fel serdülvén, nevednek,
 Annyok' tolla ki veri,
 Ide 's tova el vitetnek,
 Hogy meg kérje, ki meri.

Nézik őket több legények,
 Szereztetnek fok felé,
 De lám mivel hogy kevélyek,
 Sietnek visszsa felé;
 Szegény nem kell, a' gazdagok
 Másutt szebbet találnak,
 Légyen bátor több asztagok,
 Tőlök visszsa hátrálnak.

Szegény legény ha búbjokra
 Teként, mindjárt meg retten;
 Gazdag ha néz artzajokra,
 Mondja: verje meg Isten!
 Szegény fültös konyhájába
 A' nagy búbot nem viszi;
 Gazdag izép palotájába
 Szebbet keres, azt veszi.

Így el telvén több esztendő,
 A' búbos lány lány marad,
 És bátor férjhez menendő,
 Semmi kérő nem fárad:
 Mint a' túró a' vindölybe
 Soká állván penészt ver,
 Ugy a' vén lány a' pendelybe
 Szerentsét vár, és nem nyer.

Még-is Annya hogy ne tudja,
 (Mindég avval kérkedik)
 A' lok közül kinek adja,
 És abban kevélykedik.

Hogy

Hogy azt várja lány' számára,
Ki ad nagyobb móríngot ;
Várd tsak majd lefzfz , ki hátára
Rak ezer farmatringot.

Így rontják el most sok Anyák
Lányok' szerentséjeket,
El ijesztvén kevély Banyák
Azoknak kérőjüket;
Kik ha talám nem viselték
Vóina a' búb-tornyokat,
A' legények sem gyűlölték
Vóina úgy meg lányokat.

VIII. É N E K.

AZ ALA-DUBITZA NEVEZETŰ
PÁNTLIKÁRÓ L.

Nem vágnak úgy katonáink most a' Török
zászlókra,
Nem el fogott Bég - Bassáknak három, négy ló-
farkokra:
Mint vágyódik feje r népünk ismét az új módira,
Az újságot a' feje r Nem meg kedvelte annyira.

Eddig ruhák' szülő Anyja vala Páris Városa,
Minden bolond öltözetnek nagy haszonnal árofa;
A' tzipellő nem volt helyes, ha tsak ott nem
varratott,
A' ruha nem kellemetes, ha ottan nem szabattott.

Páris után nem sokára már szebb volt a' Londrai,
Semmi nekik úgy nem tetfzett, mint a' szép An-
gliai;

Útálatos volt a' tsipke, mellyet irthon kötöttek,
Vastag minden-féle Batifz, mellyet másutt nem
szötek.

Ezt-is hamar meg útálták, Szultán ruha állt elő,
De mivel hogy meg tiltatott, meg szűnt, mint
forgó szellő ;

Most a' Török háborúval, széles új pántlikával
Pipeskednek, mert az üdö most így hozza magával.

Kezünkhez jött Szabáts, Nóvi, és a' Török Dubitzs,
Fejér nép-is visel újjat, 's neve Ala-Dubitzs.
Prédikállna bár ellene, 's ha élne a' Kertitzs,
Ki nevetné, és viselné Bétsben még-is Katitzs.

Ez új széles Pántlikára mód nélkül nagy vágyódás,
Mi egyéő a' fejér népben, hanem Isten-bántódás ;
Mintha azért adta volna Dubitzát a' kezünkbe,
Hogy pántlikás zászlót hordjunk, 's óljünk ke-
vélységünkbe.

Mert tám azért önti vérét annyi fok Keresztyénség,
Hogy nőjön a' fejer nemben a' pulhaság, 's ke-
vélység?

Hamuval kék engesztelnünk Istent a' büneinkért;
'S mit várhatunk? azt hogy meg ver, 's verhet
kevélységünkért.

Ha több adót kéra' Tsászár Török ellen hartzolván,
Morog a' nép, 's az Afzszonyság, hirét, nevét
kontzolván;

De tsak kérjen, míg ki telik tőlök *Ala-Dnbitza*,
Mindég adhat, és adjon-is nagyobb adót *Katitza*.

IX. ÉNEK.

A' GALAMBRÓL, és A' HOLLÓRÓL.

Noé az ő bárkáj'ban
 Mint kis Király úgy vala,
 Nyóltzan voltak udvarában,
 Más ember mind el hala;
 A' fok harmok környül állják,
 Szelíd, és vad állatok,
 Szabadítóknak vallják
 A' Hollók, és Galambok.

Noé vélek parantsolván,
 Ki küldi a' Galambot;
 Maga kezével ki nyitván
 A' bárkán az ablakot;
 Mondja: nézd meg, ha dagad e
 Most-is vizek' özöne?
 Hozz hírt, 's vizsgálj, ha apad e?
 'S látzik e már föld' színe?

A' gyors galamb ki repülvén,
 Schon nem mulatozott,
 Mindent hamar meg tekéntvén,
 Illy szomorú hírt hozott:
 Uram! sehol a' lábomat
 Szárazra nem tehettem,
 Ófzve tsapván a' szárnyomat,
 Hozzad visszsa repültem.

Ki megy megint, és repdezvén,
 Már zöld ággal tér visszsa,
 Nagy örömmel azt hirdetvén,
 Hogy a' vizet föld ifzsa;
 Így el-is ment, visszsa-is tért
 A' galamb, mint hív szolga,
 Nem mulstott a' hasáért,
 Mert siető volt dolga.

Vajki nagyon különbözött
 A' holló a' galambtól!
 Ki hogy egyszer el költözött
 Mint galamb a' bárkától:

El felejtven követségét,
 Mellyre Noé küldötte,
 Üzven üzte feslettségét,
 'S maga hasznát kereste.

Holló látván fok testeket,
 Mellyek vízen úszkáltak,
 Azokra száll, fok szemeket
 A' körmei vagdaltak;
 Éles orra a' dögöknek
 Esett, bélét ki húzta,
 A' prédának, 's vendégségnek
 Örült, hasát hízlalta.

Illyenek most Udvaroknál
 Sok Nagy Tisztek, 's Udvarlók,
 Hollók laknak Nagy Uraknál,
 Éhesek, és fondorlók;
 Kik ha talám ki küldetnek,
 Hogy meg nézzék javokat,
 Ottan mást nem tselekefznek,
 Hanem töltik hasokat.

Töltik szegény jobbágyoknak
Ki vájván a' izemeket,
Töltik árva Magzatoknak
Körömszélvén pénzeket;
Ne tsudáld ezt, mert Uroknak
Szemet elébb ki vájják,
'S így hollokat ők hollóknak
Nem isméri, nem tudják.

X. ÉNEK.

JOB B AZ URAKN AK, HA A' TISZT-
JEIK NEM EGYGYEZNEK.

Jaj Uraknak, ha a' Tisztek
Nálok egygyét értenek!
Mert azok közt el fogy liztek,
Pénzek, és más mindenek;
A' Tiszteknek egygyességek
Gyakran abban egygyez meg,
Hogy fondorló mesterségek
Az Urakat foszfsza meg.

Hol a' Fő Tiszt Tisztartókkal
Titkos szövetséget vet,
Hol Tisztartó Számtartókkal,
'S Ispányokkal frígyet tett;
Nints itt hiba, és ha van-is,
Az úgy el temettetik,
Hogy a' nyilván való kár-is
Halzon-színnel festetik.

Ha tart a' Tiszt Tiszt-társától,
 Fél az lopni, 's kárt tenni,
 Mert fél el árulásától,
 'S hivatalból ki esni;
 Nagy Kontrallór Tisztek körül
 A' kis egyenetlenség,
 Az okos Úr ennek örül,
 'S jobb-is, mint a' békesség.

Ha a' föld a' szántó-vassal
 Több felé nem hányatik,
 Ha az eke-fordulással
 Két-felé nem szántatik:
 Nem fok búzát arat ott kéz,
 Pörjét, hitvány gyomot hoz,
 Szemből, midőn e' földre néz,
 Könyvet fatsar, bút okoz.

Lám vad, 's fzelid fáknak ága
 Ellenkeznek egymással,
 A' gyümölsök még-is drága
 Öfzve forrván óltással.

Erre Urak tekéntsenek,
'S ha Tiszt Tiszttel nem egygyez,
Mindég inkább örüljenek,
Hafznot nekik ez szerez.

XI. ÉNEK.

AZ OKOS KÉSEDELMESSEG JOBB
A' TANÁTSTALAN SIETÉSÉNÉL.

A' Borotzk, és Mandola-fa
Alig hasad ki-kelet,
Már virágját fitogatja,
Örül gyözzvén a' telet:
'S im' gyümöltse' reménységét
Gyakran egy dér el veszi,
Szép virágzó kevélységét
Egy hó-harmat le teszi.

A' fzeder-fa mind ezektől
Magát különbözteti,
Soká tartván a' hidegtől,
A' melly el emésztheti;
Hajt későbben, de bimbója
Mikor egyszer fakadoz,
A' szem látja, hogy tsomóia
Levélt, 's gyümöltöt-is hoz.

Ez a' képe, és példája
Egy bölts igazgatónak,
Illy renden áll a' szénája
Okos kormányozónak;
Nem siet ez Borotzk-ággal,
Jól ki főzi, hová lép,
Okossan hajt szeder-fával,
A' gyümöltse így lefűz szép.

XII. ÉNEK.

A' HIRTELEN VALÓ FEL-
EMELÉSRŐL.

A' retek nem kellemetes,
 Egy holnapig ha nem nőtt,
 'S ím' a' gomba tekéntetes,
 Bátor csak egy éjjel jött.

XIII. ÉNEK.

VIGASZTALÁS.

Hogy alacsony, és meg vetett
 A' te forsod, mért búsúlsz?
 Más hogy póltzra emeltetett,
 Panaszokra mért indúlsz?
 Nagyoknak nagy veszedelme
 Tágitson a' szíveden,
 A' józan ész, és az elme
 Nyúgofztaljon helyeden.

Lám a' kövek, mellyek Egben
 Fornak öszve, tornyokat
 Ütni szoktak, mert felyhökben
 Emelik a' nyakokat:
 Lám madár-is fenn repdezvén,
 Magas ágra ha fel száll,
 Enyv-veszízöbe keveredvén,
 Földön gyakran helyt talál.

XIV. ÉNEK.

VENUS MIÉRT TENGER' LEÁNYA?

Vénust, úgy mint Tenger' Lányát
 írja le a' Régiség ;
 Szerelemnek e' szép Annyát
 Vizből szüli Böltseség ;
 Ellene mond, a' ki tüzét
 Tapasztalja szívében,
 Ellene mond, hideg vizét
 Ki nem érzi femmiben.

Benn van ugyan Tenger' sava
 Vénusnak szereimiben,
 Benn haboknak tajték hava
 Ö gyönyörűségiben ;
 Mert mint Tenger szív-is habzik
 A' keserű nedvek közt,
 Hol nevet, hol síránkozik
 Egymást verő habok közt.

Még-is talám nagyobb tűz?
 Van Vénusnak, mint fem hogy
 El olthassa Tenger' vize,
 Bátor foha el nem fogy;
 Mért írta hát a' Régiség,
 Hogy ő Tenger' gyermeke,
 Mért költötte a' Böltseség,
 Hogy vizeknek remeke ?

Halljad okát: kit bújaság
 Vénus' gyermekévé tesz,
 Sok ott mindég az adósság,
 Pénzt, és mindent elő vesz;
 És valamint folyó vizek
 Mind Tengerbe sietnek,
 Úgy vagyonok, 's minden pénzek
 Vénus után igetnek.

A' bújáknak bő kezeket
 Folyó vízhez nem tehedd,
 Ő nagy vesztegetéseket
 Tsak Tengerben képezhedd;

Mennél nagyobb Tenger' öble,
 Az annál több vizet nyel,
 Mennél kedvesbb Vénus' keble,
 Annál nehezebben tel.

E' világnak fösvényiségét
 Még tsak Vénus győzte meg,
 A' bújáknak nagy bövségét
 A' szerelem szűrte meg:
 Példánk ebben a' tékozló
 Fiú' tselekedete,
 Példánk mindent el pazérló
 Otsmány bűja élete.

Alig indült Vénus után
 Ez a' Fiú, éhezett,
 A' szerelem' dühös útján
 Makra szorúlt, azt evett;
 De a' makkot nem a' Tölgy-fa
 Rázta talám szájába,
 Hanem Vénus, 's a' Mirtus-fa
 Tömte ches torkába.

Vénus tehát az a' tenger,
Mellyben midőn hajózik,
El vész szám nélkül fok ember,
Szegénységgel bajlódik;
Ki Tengerben gyöngy után jár,
El veti a' ruháját:
Hol a' Vénus, ott a' nagy kár,
'S még neveti a' baját.

XV. ÉNEK.

A' BOR NÉLKÜL FÁZIK A' VÉNUS.

HHa a' Vénus a' Tengernek,
 A' mint irtuk, leánya,
 Hogy lett tehát a' szőlőknek,
 'S bornak kedves Afzfzonya?
 Talám hideg ott Vénusnak
 Az ő vére, szereleme,
 A' hol tőle a' Bakkusnak
 El távozik kegyelme?

Úgy van! mint az Oltrigában
 A' tzitrom-lé levet hoz,
 Úgy e' Tenger' leányában
 Bor ha bőven harmatoz,
 Fel forr benne, szívet hánya
 Szerellemmel lángodoz,
 Bátor Tzigány azt sem bánnya,
 A' kívül ő mulatoz.

Bizonyítja eztet Lótnak
 Nevezetes esete,
 Két meg indult leányának
 Szörnyű tselekedete;
 Kik hogy borral jól tartották
 Az ő édes Attyokat,
 Vénus' tüzét fel gyújtották
 Benne, 's szültek fiaikat.

Mint a' víz, ha tüznél fel forr,
 Kezedet meg égeti,
 Úgy a' Vénus' a' fok jó bor
 Éleszti, serkengeti:
 Akár osztán onokának
 Tartskák azt, ki születik,
 Akár mondják bár fiának,
 Ezt fejből ki vetik.

XVI. É N E K.

NEM KELL EGÉSZEN EL RONTANI,
A' MIT MEG LEHET ORVOSOLNI.

Hová lenne most az ember,
 Ha nem ülne hajóra
 Azért, hogy több gallyát tenger
 Vitt már kőre, 's karóra?
 Hajó-törés veszedelme
 Kereskedőt arra vísz,
 Hogy nagyobb leszs a' nygelme,
 'S kö-lizirtoknak ő nem hisz.

 Hová lennénk? katonáink
 Ha egyszer meg veretvén,
 Velek ágyúk, és puskáink
 Némúlnának szégyenlven?
 Hadi vezér meg újítja
 Többször az ő tsatfját,
 A' hol vétett, meg jobbitja,
 'S helyre hozza hibáját.

Föld indulás után Város
 Újra meg építtetik ;
 Ház, melly vala tűztől káros,
 Azért nem pufztíttatik ;
 Halász hányszor föltozgatja
 Szakadozott hálóját ?
 Vadász többször igazgatja
 El nem sülő puskáját.

Szemét Dávid ki nem szúrta,
 Hogy másét meg kíváná,
 Hanem könyvel mosogatta,
 Undok bűnét meg báná ;
 'S mért akarsz te tegyvereddel
 Mindent mindjárt ki vágni ?
 'S ha nem egygyez törvényeddel,
 Gyökerestől ki hánni ?

Lám Isten-is meg tiltotta
 Ádámnak az alma fát,
 Mellyet ő hogy meg kóstolta,
 Vevé szententziáját.

Azért

Azért még-is nem vágatta
Ki Isten az alma-fát,
Hanem mellé állította
A' Kerubim istrázsát.

Mig bünt lehet orvosolni,
O Világnak Nagyjai!
Tanúljatok nem rontani,
Így léztek Ég' Fiai!
Keménységgel a' kegyesség
Meg foghat, fogjon kezét,
Távul légyen kegyetlenség,
Gyógyítani mig lehet.

XVII. É N E K.

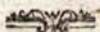
SENKIT MEG NE VESS AZÉRT,
HOGY TEHETETLENNEK NÉZED.

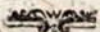
Egy kis Mogyoró-fa ágánál
Mi lehet erőtlenebb?
Alatsonabb minden fánál,
Kissebb, tehetetlenebb:
A' gyermekek ha rá mennek,
Hajlik törik láb alatt;
Melly gyümölcstöt róla fzednek,
Fogat rontó kis falat.

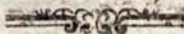
Imé még-is a' melly botot
Gyökeréről metsz a' kéz,
Rettent gatyát és nadrágot,
Sok szem reá félve néz;
Tekéntetet ad Bírónak,
Mikor kezén viseli,
Betsületet a' Káplárnak,
Köz-nép azért tiszteli,

Ha az ágát tűz emészti,
 'S mesterséggel porrá leszsz,
 Porból magát fel élelti,
 Rettenetes erőt vesz,
 Menydörögvén az ágyúkból,
 Bátyját, Várat öszve dönt,
 Fel lobbanván a' puskákból,
 Hartzolásban sok vért önt.

Ez a' képe sok embernek,
 Kiktől épen nem tartunk,
 Mi itéljük erőtlennek,
 Semmit benne nem látunk:
 Még-is gyakran, ha erőt vesz,
 'S porból magas póltzra hág,
 Nagyokon-is nagy botzszút tesz,
 Mindent nyakba, főbe vág.

XVIII. É N E K.

AZ ÁLNOK SZERETŐNEK MEG
ISMÉRÉSE.

Távozz álnok el éni tőlem!
 Utál testem, lelkem, bélem!
 Hasztalan beszélsz,
 Nagy bennem a' félsz,
 Már nem hihetek!
 Gyomort kever a' beszéded,
 Tsunya a' hízelkedésed,
 Tsak menny, másutt körmösködjél,
 Kihez tetszik, dörgölödjél;
 Én bennem nem kapsz,
 Se többször nem tsalsz,
 Maradj magadnak.

A' madarat a' tollából,
 Ravasz rókát a' farkából,
 Embert szavából,
 Nyelv-járásából
 Kell meg ismerni.

Ismérlek már o jó madár!
Külső-képpen fénylő bogár;
Szembe mindég hízelkedtél,
Hátom megett ki nevettél,
Én bennem nem kapsz,
Se többször nem tsalsz,
Maradj magadnak.

A' fok mézes ajánlásid,
Kötve kötött fogadásid
El ámtottak,
És arra bírtak,
Hogy szeretnélek;
Mint a' pók a' rózsát nyaltad,
Mellyből tsak a' mérget faltad,
Nékem hálót így kötöttél,
Én bennem nem kapsz,
Se többször nam tsalsz,
Maradj magadnak!

XIX. ÉNEK.

EGY MÓD NÉLKÜL TOBÁKOLO
NAGY ORRÓL.

Tsak egy gyomort az embernek
Adott eddig természet;
Egy-is elég az éhesnek!
Mivel annyit emészthet,
Hogy annak bé töltésére
Majd vagyona sem elég,
Mert az étel' főzésére
Benne mindég nagy tűz ég.

Hát a' ki egy gyomrotskát-is
Tsak aliglan táplálhat:
Gyomra mellett ha orrát-is
Kell táplálni, hogy állhat?
Sokan még-is az orrokból
Moston gyomort tsinálnak,
Külömbféle tobák porból
Néki étket szitalnak.

Mint szemünket a' látásra
 Teremtették az Egek,
 Úgy orrunkat a' szaglásra
 Rendelték az Istenek!
 Mi szükség hát vendégelni
 Annyi-féle bornókkal?
 Vagy kell, vagy nem tömögetni
 Spanyol 's Brazil porokkal?

Ismérek én egy városban
 Telhetetlen nagy orrot;
 A' melly meg győz az Hazámban
 Leg ehetősb tág gyomrot!
 Orra' dombján a' bibirtsók
 Mint tyúk-fiak úgy ülnek,
 Szederjések, varatskosok,
 Minden órán mást szülnek.

Ollyan színű a' tokmánya,
 Mint a' millyen dohányt fzi,
 Dohányt árúl a' ruhája,
 És kínjában tsak nem ri,

Hogy

Hogy olly terhet tesz reája,
 Mellyet alig viselhet,
 Rá hullasztván a' Gazdája,
 A' mit orra bé nem vett.

Ha tám el fogy piksiséből
 A' dohány por, ahhoz nyúl,
 Pofztó' körömsöléséből
 Az orrára fok fordúl;
 A' pálinkát főző katián
 Olly bőv tsöppöt nem ereszt,
 Mint ő orra, o mosdatlan
 Szemet szúró nagy kereszt!

Ha valaki bár távúlról
 Nyitogatja Piksisét,
 Nem tehet már szokásáról,
 Jelengeti érzését;
 Nem vágyik úgy jó asztalra
 Gyomor, enni kívánván,
 Miként sánlik a' dohányra
 Az ő orra, ájúlván.

'S a' mint a' bor rézgezesnek
 Ha torkát nem vakarja,
 Úgy a' tobák nem jó ennek,
 Ha tsak orrát nem rángja;
 A' melly tobák bőr tokmányát
 Erősebben bofszontja,
 Azt mint Égnek adományát
 Ő-is inkább szippantja.

Tudják ezt már sok bótokba
 A' tobákos Kalmárok,
 Mit nem hintnek dohányokba?
 Hogy jobb légyen vásárjok:
 Üveg port-is egyelítnek
 Abba, 's török borsikát,
 Hogy bofszontsa az illyennek
 Advas orra' két lyúkat.

Mi a' vége? meg terhelvén
 Orrát, ki-is okádja,
 A' mit bé vett, nem tűrhelvén
 Orra' lyúkja ki hányja:

Mint jég-tsapok földél-nádról
 Téli üdön függenek,
 Úgy a' lékvár az orráról,
 'S undok nedvek fénylenek.

Ajakára két barázdán
 A' szilva-lé tsurdogál,
 Sűrűn folyván, szivárogván,
 Melly mind addig meg sem áll,
 Míg orrának a' nád-mézét
 Szája meg nem kostolja,
 Akkor rántja kezkenőjét,
 Törli, öszve lustolja.

Az orrának két kávája
 Mint a' kémény rút, füstös;
 Köz-megyének tsorofzlyája,
 Szörös, gubás, 's olly fűrtös,
 Hogy gyapjából ostor telne,
 Vonyogóval tépheted „
 Annyi tsöpű vagyon benne,
 Hogy puskádot töltheted.

Ezt én látván, természetét
El anniyra útáltam,
Hogy orrának tekintetét
Undorodva átkoztam;
'S annak tisztogatására
Kertész ollót kívántam,
'Tsömör' távoztatására
Kémény-seprőt fogadtam.

XX. ÉNEK.

H A B O Z Ó S Z Í V.

Nagy Isten! mit tegyek?
 Vagy már mihez kezdjek?
 Szánjatok meg Egek!
 Két szép közt tsak egygyet
 Vehetek, nem többet,
 Mert egygyet, 's nem többet
 Engednek Istenek!

Egygyikét szeretem,
 Másikát kedveltem,
 'S még most-is kedvelem.
 Kereszt a' választás,
 Bú a' szív-fzakasztás,
 Jaj nekem, két szívem,
 Egytől el kell esnem.

Bár tsak választhatnék
 Határt így szabhatnék
 Kettőző szívemnek!
 Mint a' tenger' habja
 A' habokat tolja,
 Ezért-is, azért-is
 Nints nyugta lelkemnek.

O szívem' habjai,
 Szélvész vitorlái
 Már tsendesedjetek!
 És vagy egygyikének,
 Vagy más sizerettemnek,
 Akár mellyikének
 Partjára vessetek!

XXI. ÉNEK.

PANASZT TÉVŐ LEÁNY.

Mli bajod van én Húgotskám?
Szomfuzedságban Angyalotskám!
Fohász kodol, nints határja
Bús gondolatidnak;
Szomorkodol, nagy az árja
Könyhúllatásidnak?

Ne tsodáld a' bánatomat,
Szivem szorongatásomat,
A' szerelem gyötri szivem°
Éjjel-is, nappal-is;
Mert gátolják a' szerelmem°
Anyám-is, Apám-is.

De ezt akár mint gátolják,
Én tüzetem el nem oltják,

Ha lopva-is, ha titkon-is,
 'Tsak ugyan szeretem,
 Meg mutatom üdövel-is,
 Hogy mindég kedveltem.

Láttam én már nem egy tüzet,
 Mellyet hamu el temetett,
 Azért még-is tsak tűz vala
 Az hamu alatt-is,
 Én szívem-is eztet vallja,
 Ha mindjárt vesztek-is.

XXII. ÉNEK.

KOZAK TÁNTZ.

Nézd el Pajtás, miképpen bolondult meg a'
Világ,

Két tántzosnak e' nagy ház se nem hozfszú, se
nem tág:

Férfi kezdí, Afzszony nézi, míg reája jön a' sor,
Egyik járja, másik várja, már-is igen nagy a' por.

Egyik lábát magassan hányja veti a' legény,
Társa pediglen búsúl, mint kövesse azt sze-
gény:

De tsak járja, és nem bánja, ha lebeg-is a'
fzoknya,

Iparkodik, pötzkölődik, szakad tzipő, harisnya.

Újst megint, keresztül szökdétsel a' Gavál-
lér,

Tántz társától tsak hamar visszsa fordul mint
Tallér.

De nyomában van az Afzfzony, a' Gavallért
követi,
Szakad rajta selyem, vázfzony, még maga-is ne-
veti.

Mond meg Pajtás, már mi ez? vagy mi-féle tánc
lehet?

Azt mondják, hogy Kozák Tánc, nintsen rá más
felelet.

Én pedig ezt szarka táncznak inkább merném
mondani;

Mert ezek-is így ugrálnak, a' mint gyakran lát-
hatni.

XXIII. ÉNEK.

A' STRASZBURGI TÁNTZNAK
NOTÁJÁRA.

Bundás Getzi házasodni régen akart már,
 Dudás Kati férjhez menni, 's kívánt lenni pár,
 El mentek az aratásra, meg ismérkedtek.
 Mások előtt ártatlanul szerelmeskedtek.
 Nem kellett más közben-járó az ő szíveknek,
 Tetfzett Getzi a' Katinak, Kati Getzinek.

Bundás Getzi az oromján gyorsan aratgat,
 Látja Katiit, hogy temérdek markot hányogat;
 Ez ám, mondja, a' serény lány, nékem ilyen kell,
 Hallja Kati és mosolyog, hajúl alá, 's fel;
 Látja Getzi a' Katinak ina-kását,
 Köfzörüli a' sarlóját, áldja munkáját.

Bundás Getzi meg szólítja, teszi próbáját,
 Dudás Kati ellent nem áll, köti a' haját,

El mennek a' Plébánushoz, ki hirdettetnek,
Kiket Isten öfzve szerzett, meg-is esküsznek,
Meg jelennek az aratók, rakják tántzokat,
Ligylük a' többi lányok aratásokat.

XXIV. É N E K.

PÁPA VÁROSÁT DITSÉRŐ BAKONYI
L E A N Y.

Bakonyi Jutka hol valál? F. Pápa városában,
Kukoritzát daráltam a' Grófnak malmában;
Bezzeg az ám a' malom,
Ehez képeit mind álom,
Nints mássa Bakonyban.

Bakonyi Jutka, szépek e Pápán az új tornyok?
F. Az ország' tornyainak azok ám az Annyok;
Vetekednek felhőkkel,
A' tsillagos Egekkel,
Arany a' födelek.

Bakonyi Jutka, még azt-is: a' Templom mint tetfzik?
F. Oldalai szült márvány, a' bótját most festik.
Bár tsak abba mehetnék,
Férjhez ott esküdhetnék,
Be izerentsés lennék.

Bakonyi Jutka, van e még Pápán sárga répa?
 F. A' piatzon át menvén, láttam, de nem szép a';
 Azért nem-is kérdeztem,
 Mert soha sem kedveltem,
 Mit tsúfól Ked véle?

Bakonyi Jutka, mondhatfsza, épül e a' város?
 F. Mondhatom azt, nints ottan már egy ház-is káros,
 Merő tserép födelek,
 Oldalai jó kövek,
 Tzifrább ám most Pápa.

Bakonyi Jutka jövel hát, lakjunk mi-is Pápán!
 F. Ha el vesz Ked, nem bánom, sem Anyám, sem
 Apám:
 Fogjunk kezét izibe,
 Mennyünk Pap elcibe,
 Félek ám én Kedtől!

XXV. ÉNEK.

A' KESERGŐ TZIGÁNY.

Ean szegény új Polgár,
Mint lyúkból költ bogár,
Fogam' vitsoritom,
A' napnak fordítom,
Tzigányságom' szánom,
Még élek-is bánom!

Iszi, piszi kukupiszi, nadri, vadri, Dádé,
Tsádé, pádé, porvendéde, okhez, okhez Dádé!

Tzigány lányt tiltanak,
Magyarral kínálnak,
De ettől tsak Jankó
Születne, nem Raj' ó,
El fogyna Nemzetem,
Régi betsületem.

Iszi, piszi, 's a' t,

Mint a' tsóka fiat
 Szedik magzatimat,
 Ki leszsz már muzsikás,
 Tzimbalmos, és kontrás,
 Szántani nem tudok,
 Más dolgot útálok.

Ifzi, piszi, 's a' t.

Házam a' faluban,
 Njnts hajlék sátorban,
 Nem lehet zсібákat
 Lopni malatzkákat,
 Oda mesterségem,
 Sirasd nemzetségem.

Ifzi, piszi, 's a' t.

XXVI. ÉNEK.

A' FÁRSÁNGRÓL.

A' fársáingi mulatság
 Móddal hafznos bolondság;
 Fris vért hoz a' dévájság,
 Ámbár nyughatatlanság;
 Enni, inni, dombérozni,
 Itt-is, ott-is jól lakozni,
 Tuta ra! ra! ra!

Disznót ölni, pörzsölni,
 Őriáját ki vágni,
 Kolbászt, májuft tölteni,
 Káposztára fel rakni;
 Jó borotskát reá inni,
 Dellest tántzba kerekedni,
 Tuta! ra! ra! ra!

Ha szán út van, szánkázni,
 Jó szomszédhoz el menni;

Ottan egygyet pipázni,
 Uzsonnához le ülni,
 Ha van kivel nyájaskodni,
 Kitsinyt, kitsinyt tréfálódni,
 Tuta! ra! ra! ra!

Nofzsa fozmszéd! hólnapra
 El várlak farsángomra,
 Szépen süttött pókára,
 Házi vigasságomra!
 Tegyük szegre a' gondunkat,
 Felejtsük el bú bajunkat.
 Tuta! ra! ra! ra!

Nálam leszsz a' tzimbalmos,
 Egész éjjel nem álmos,
 Két hegedűst kerestem,
 'S még bögöt-is szereztem,
 Akár lassút, akár frisset,
 Jól vonnyák a' Minuetet.
 Tuta! ra! ra! ra!

Ha tántz nem kell, a' kártyák
Készen várnak asztalkák,
Úlj melléjek Barátom!
Kedves drága szomszédom!
Beszéllgessünk, nevetkezzünk,
Ha vesztünk se töprenkedjünk.
Tuta! ra! ra! ra!

XXVII. ÉNEK.

A' VADÁSZATRÓL.

Ha bú, bánat járja szíved, az erdőre jér velem,
Komor kedved, és gyötrelmed el múlt úgy vélem.
Szóll már a' nagy kürt, elő áll a' fok ebem,
Lantos, Lámpás, Vezér, Dudás, vadász feregem.

Ím' ugatnak, ásítóznak, a' farkokat tsóválják,
Nyöszörögnek a' korlátban, tsak a' jelt várják;
Menjünk, menjünk, már az erdőre siessünk,
Szabadítsuk az ebeket, egygyet fútyentsünk,

Fel emelvén egygyik lábát, huddozik a' Dudásom,
Amott neki merevedvén rakik Lantosom;
Jó jel, jó jel ez, el hidd kedves Barátom!
Még ma nyulat látunk, lövünk, előre látom.

Alig fordul egygyet kettőt Vezér-ehem, ugrik nyúl,
Nyif! nyaf! nyif! nyaf! meg kettőzi, tsak nem
meg-is fúl.

Vigyázz ! villámlik , rövid farka , szép fejer ;
Szóll a' puska , fekszik a' nyúl , o be jó kövér !

Tarifznyába vessük , menjünk , a' jó ebéd otthon
vár ,

Egységben el hidd Pajtás nem leszsz semmi kár
A' kis sétálás , az erdők és vadászat
El űzi a' búbajunkat , 's igen használhat.

XXVIII. ÉNEK.

A' TÁNTZRÓL.

Nofzfa legény a' tántzba,
 Itt a' leány fzedd rántzba,
 Ugrasd, forgasd, mint orsót,
 Köszönts reá a' korsót.
 Ez az élet gyöngy élet!

A' sarkantyúd zörögjön,
 Fényes patkód dörögjön,
 Kezed, lábad mozogjon,
 A' lejtőre hajúljon,
 Ez az élet gyöngy élet!

Ahol a' szép menyetske!
 Nofzfa neki vén ketske!
 Vond a' tántzba, jól járja,
 Tarát, farát rifzálja,
 Ez az élet gyöngy élet!

Te-is tsípás vén banya,
Világ' meg únt Afzszonya,
Menj közikbe, vigadjál,
Egygyet kettőt ugorjál,
Ez az élet gyöngy élet!

XXIX. ÉNEK.

A' SZABADSÁGRA TÖREKEDŐ
FOGOLY MADÁR.

Kelkes állatnak fő kintse
 A' véle nőtt szabadság!
 Ha nincs zárja, és bilintse
 Nagy benne a' vigasság.
 Minden aranyt és gyémántot
 Ennek árra fellyül mül,
 Azért a' rab a' fogságot
 Meg utálván mindent dül.

Nézz egy szabad madárkára,
 Miként örül, énekel:
 Egygyik ágról másikra
 Szállván, néki több nem kell:
 Meg elégszik a' forsával,
 Ha szabadon repülhet,
 Szedegetvén a' fészével
 Holmi magot, örülget.

De ha talám kalitkába
 Jut a' meg tsalt madárka:
 Jaj! szomorú fogságába
 Le tsügg szárnya és farka,
 Fel borzadott szárnya alá
 Rejti, dugja bús fejét.
 Látá gyakran, és tsodálá
 Szemem ezt a' keservét.

A' madrász hozzá merívén
 Bús álmából ébrefzti,
 Az evésre serkengetvén,
 Válútskáját meg tölti.
 De mivel hogy a' ki szabott
 Eledelhez nem szokott,
 Az-is, a' mit néki adott,
 Új fájdalmat okozott.

Éhségében és mérgében
 Ha eszik-is szemetskét,
 Epét eszik keservében,
 Szeme botsát könyvetskét.

Nem

Nem közföni táplálónak,
 Hogy ötet így eteti,
 Hátat fordít a' rablónak,
 Meg nem szelídítheti.

Ha az Úra tőle távoz,
 Repülését próbálja,
 Ugrik, vagdal veszfzö-fához,
 A' rostélyát vizsgálja;
 'S ha szabadon énekelő
 Külső madárt észre vesz,
 A' tömlötzben szökdétselő
 Szárnya, lába mit nem tesz!

Minden erőt arra fordít,
 Hogy fejét ki dughassa,
 Sok veszfzötskét helyből mozdít,
 Hogy azt szabadíthassa:
 Mert nem fogság, nem a' rabság,
 A' mire teremtetett,
 Aranyt érő Izép izabadság,
 A' mellyben neveltetett.

A'

MOSTANI MAGYAR ÍRÓKHOZ
'S KIVÁLT
POÉTÁKNAK TÁRSASÁGIHOZ.

Hát tsak igaz, hogy tsírádzik
Hazánkban olly gyűjtemény ?
Melly ki kelvén már virágzik
Mint szép kerti szülemény.
Fut a' hire, bölts Társaság !
Betses Gyűjteményednek ;
A' bölts Vénség, 's Ifúság
Tapsol Költeményednek,

Ószve tsapván tenyeremet,
Én-is velek örvendek ;
'S ha halgatja kérésemet,
Égtől áldást kérendek.

A'

A' mi annál szükségesebb
 Mind kéz, mind érz-munkában,
 Hogy avval leszsz gyümölcsebb
 Ember minden dolgában.

Mint Apolló harmatjával
 Ha kertet nem öntözi:
 Úgy nem hizik munkájával
 Az érz, akár mint főzi;
 Szálljon tehát Ég' áldása
 E' bölts Társaságokra!
 Ne légyen e' földön mássa,
 Szálljon minden Tagokra!

A' mióta Babilonban
 A' nyelvek el változtak,
 Külömb-féle tartományban
 Nemzetségek osztottak.
 Nintsen egy nyelv, és nem-is leszsz
 Tsak egy hang e' világon;
 Senki bizony erről nem tesz
 Se itt, sem más országon.

A' Tzigányság tsak egy falat
 Nemzetségnek tartatott,
 Kemény parantsolat alatt
 Népünk közé osztatott;
 'S lam még most-is a' purdjéja
 Tzigány nyelven beszéllget,
 Meg tartván a' maradékja,
 A' mit téjjel vérbe vett.

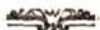

Az Eleink Királyával
 A' Tót népet el verték,
 Ezt a' földet fejer lóval
 El tserélék, meg vették:
 Azért még-is a' Tót nemzet
 Köztünk úntig povedál,
 Hogy ha tsipkét, 's vásznót szerzett,
 Tótikálván elő áll.

Szomszédunknak nyelvét tudni
 Mindnyájunknak hatznot hajt,
 De magunkét gyabórolni
 Nem okozhat néki bajt;

Minden Nemzet magáén szól,
 Szólhat tehát Magyar is,
 Németül ír a' Német toll,
 'S ön nyelvemen magam-is.

A' Frantz, Anglus, 's Német nyelvet
 Tudni betses Tudomány;
 Tsak ne haljon meg e' mellett
 Östől maradt hagyomány!
 A' nyelv tartja a' nemzetet,
 Azért másét tisztelem;
 De szememre ki? és mit vet,
 Hogy magamét kedvelem?

Látom, tí-is kedvelitek
 Hazánk' áldott Magzati!
 Kik Hazánkban úgy fényletek,
 Mint Égnek tsillagzati!
 Ófzve menvén több helyeken
 Tudós Társaságokban,
 Holmit írván nyelveteken
 Bölts magánosságokban.

Senkit én itt nem nevezek,
 Mert tudva van nevetek!
 Igazságot sem hímezek,
 Fut, sőt szárnyal híretek!
 Kassa, Pozsony, Pest, Komárom,
 Győr, Béts lakó helyetek.
 Munkátokat láttam, várom,
 Magasztalom ezetek!

Íme én-is meg jelenek,
 Múzsák' számát nevelem;
 Versetskéim ha tetszenek,
 'S e' maroknyi levelem:
 Agg lantomat elő rántom,
 Példátokat követem,
 Őz fejjel-is meg mutatom,
 Hogy Hazámat szeretem.

Akár melly nyelvet gyalázní
 Igen-is nagy gyengeség:
 Magyarot pedig meg alázní
 Éppen sült eztelesség;

A' melly az ő bővségében
 Más nyelveknek nem enged,
 És gyökeres szépségében
 Semmi fzeplőt nem szenved.

Kár az még-is, o bölts Írók!
 Hogy némellyek köztetek
 Mást le festnek, mint kép-írók,
 'S le mázolja kezetek:
 Mintha tsak ti vagy Magyarok,
 Vagy lennétek Poérák!
 Holott azt-is Múzsá karok
 Őfelgették, 's táplálták.

Ez amannak hang-törvényét
 Únos úntig rostálja;
 Az, a' nyelvben ejtett szennyét
 Szeme közé szítál a:
 A' mit látván mások' szeme,
 Írni nem bátorkodnak;
 'S bár nagy benne a' szép elme,
 Inkább otthon maradnak.

Illyeneket jobb meg vetni,
 Mint tsatázní ő velek;
 Úgy-is éizre lehet venni,
 Hogy forgatják a' fzelek;
 A' ki okos, hagymázossal
 Vetekedni nem fzeret,
 Ha tsak előbb borbély vassal
 Nem vágat az fej-eret.

Ha kis könyvem', mint Dávidot,
 Egy sisakos Góliát
 Még támadná, húzna kardot,
 Villogtatná paizsát:
 Szokásomként ki nevetném
 Nagy katzajjal a' dolgát,
 'S nem felelvén, földre vetném
 Sisakjáról Strutz tollát.

Hasznos ugyan, sőt szükséges
 Néha a' bölts versengés,
 Míg a' törvény vagy kétséges,
 Vagy nem tettzik hang-zengés;

De gorombán dobra ütni,
 Nem szép másnak hibáját,
 Sem billyeget reá sütni,
 'S így alázni munkáját.

Kik így tesznek, vagy kevélység
 Zavarja az eizeket,
 Vagy, nem tudom, mi irigység
 Rágja, marja szíveket!
 Mind kettővel arra tészik
 Méltókká a' könyveket,
 Hogy kik kezek közé vészik,
 Köpik természeteket.

Magyar Múzsák! Ti ezekre
 Eppen ne vigyázzatok!
 Nem bízták még ő eszekre,
 Hogy a' mit tí írtatok,
 Ők rostálják. Vannak többen,
 Kik ditsérik eszetek',
 Vagy ha szeplőt látnak, szebben
 Törölgetik versetek'.

A' Hazafi, 's igaz Magyar
Nyelvét ugyan terjeszti;
De nints benne rút kan-agyar,
'S ön szívét sem epezti,
Ha tám mások' ditsőségét
Hír hordozván széllyezti,
Hanem inkább bölts készségét
Ugyan evvel ébrefzti.

Ezt ajánlom az Íróknak,
Hizelkedvén magamnak,
Ezt a' bölts Társaságoknak,
Jövendölvén Hazámnak :
Hogy szép nyelvünk', melly bimbóját
Már-is bőven mutatja,
Kellemetes szép virágját
Gyümöls gyanánt aratja.

A'
FÜREDI VÍZI NIMFÁNAK
KESERVES
P A N A S Z A.

Hszabad a' Rabnak
Kérését nyújtani,
Tomlótzból Uraknak
Ügyet hé mutatni;
Kialtok hozzátok,
O Ország Nagyjai!
Pártom' ha fogjátok,
Lésztek Ég' Fiai.

Egy vízi Nimfáska
Szóllit így titeket,
Füredi Szűz lányka
Tsókkal kezeteket

Illeti, és kéri,
Hogy szabadítsátok;
Ha eztet meg nyeri,
Nagy lesz az adománytok.

En Anyám' méhéből
E' világra jöven,
A' szőlős hegyekből
Le felé sietvén;
Oly szüzen, és tisztán
Éltem, nevedtem,
Hogy tömlöztöt talám
Meg nem érdemlettem.

Mert ez e a' vétkem?
Hogy kiket tápláltam,
Meg köszönték nekem,
Hogy meg gyógyítottam;
Életeket nyújtván
Számos esztendőre;
Véreket tisztítván
Három nemzetségre.

Hozzám jött kólikás ,
 Kinek béle szórúlt,
 Hozzám, kinek hurkás
 Al vége bé borúlt;
 Ottan több tsomókban
 Kötvén karimáját ,
 Prémezvén gyöngy-házban
 Néma trombitáját.

Hozzám, ki' veséjét
 A' kő háborgatta,
 Hozzám, ki fővényét
 Ki nem okádhatta,
 Hozzám, kinek feje
 Szédülésre indúlt,
 'S a' miatt veleje
 Elő hátra fordúlt.

Alig itták ezek,
 'S illyenek vizemet,
 Ditsérték mindenek
 Nagy tehetségemet;

'S im' a' hála-adás
 Helyett most tömlötzben
 Vetett az árulás;
 Halok keservemben.

Tizen-két ofzloppal
 Vizem' környül vették,
 Kemény kő kávákkal
 Erömet el vették;
 Vas rostély az ajtóm,
 Mellyel bé tsukatom,
 A' nap-fényt öhajtom,
 'S kívánva fe látom.

Új módi kalappal
 Mint Dámát tsúfolnak,
 Ártatlan Nimfával
 Mint rabbal úgy hánnak;
 Mit használ az ékes
 Tömlötz, és kalapom?
 Ha testem már kékes,
 'S nintsen szabadságom.

Tí ártatlanoknak
 Meg szabadítói,
 Gyámoltalanoknak
 Bölts vigasztalói!
 Nimfátokat szánván,
 Úgy iparkodjatok,
 Hogy a' mit vár várván,
 Meg szabadítsatok.

Nem illet engemet
 A' Buffán, sem kalap;
 E' nélkül szeretett
 Sok Gavallér és Psp;
 Kiknek ezután-is
 Szolgálni kívánok,
 Éjjel-is nappal is,
 Ha meg szabadúlok.

Ha pedig engemet
 Rabságomban hagytok,
 S ki folyó vizemet
 Tovább gátoljátok,

Fogadom, hogy a' ki
Folyásom' gátolja,
Én vizemnél senki
Gatyáját nem tolja.

Mert víz helyett gyántát,
'S szurkos italt nyújtok;
Nem gyógyítok sántát,
Sok hast meg szorítok;
Szurokkal szorítom
Öszve feńkeket;
És meg nem indítom
Ártalmas nedveket.

AZ
 ÖRÖM, és SZOMORÚSÁG
 VÁLTJÁK EGYMÁST.

Ö R Ö M.

Mi lárma? mi dolog
 Lehet Országunkban?
 Lót fut szegény, bóldog
 Mezőn, 's városokban!
 Páfztorok igetvén
 El hagyják nyájokat,
 * Polgárok sietvén,
 Az ő falujokat.
 Az ágyúk durrognak,
 Lovon ül Nemesség.
 A' zászlók lobognak,
 Rendszeren áll a' község;
 Villognak a' kardok,
 Harsognak trombiták,
 Tornyosodnak tsákók,
 Múlnak a' bobiták.

Kótsag toll fejrlik
Tornyos kalpagokon,
Gyémánt kö tündöklkik
A' nemes forgókon.
Játszanak nyakokon
A' vitéz kötéseik,
A' ló szerfzámokon
Gyöngy, üst prémezések.
Jaj! tám az ellenség
Kézfül a' Hazánkra?
Burgus, vagy Törökség
Ütött Országunkra?
Ne félj, légy békével
Szívem! nem ellenség
Rettent fegyverével,
Hanem a' jó Felség
Rendelte e' pompát;
Ki minket szeretvén,
A' Magyar Koronát
Le küldi sietvén!
Azt a' szent Koronát,
Mellyet Bétsbe vive,
'S a' miatt Országát
Látta keseregye.

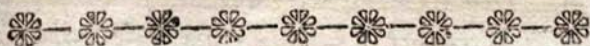
Senki ezt JÓZSEFNEK
 Nem tulajdonítja,
 Nem vallja vétkének,
 Hanem mint sajdítja
 A' józan ész, annak,
 A' ki hízelkedett:
 És pedig Magyaroknak,
 Ki már meg peshedett!
 Vagy ha t'ám más többek
 Dolgoztanak benne,
 Kik vóltanak ezek,
 'S maga-is ki lenne
 Nyilván meg mutatja,
 Meg vetvén most őket,
 Szidja, kárhozta ja
 Rút irigységeket.
 Átkozza ágyában
 A' Tanáts-adóját,
 Gyalázza hamvában
 Hazánk' árulóját;
 Ki hízelkedéssel
 Tsekély bérre nézvén,
 Élt; e' melterséggel
 Magát poltzra tévén.

Ám de, mennél nagyobb
Vólt Hazánk' keserve,
Annál nyilván valóbb
Most annak öröme;
Mert s' Koronánsk
Vízíza térésével,
Ösi Szabadságnak
Él reménységével.
Lám az el vitelét
Az Ég-is könyvezte,
Dörgéssel menykövét
Hányta, ijesztette!
Most mikor Honnyába
Vízíza hozattatik,
A' Firmamentomba
Felyhő sem láttatik.
Nappal Nap' sugári
Ékesen ragyognak,
Éjjel ég' tsillagi
Tsendesen villognak.
Tisztább a' levegő
A' fényes tükörnél,
Köven szökdétselő,
'S játszó kristály viznél.

Fualkodik a' föld,
 Az utak száradnak;
 Gyöp, vetés már-is zöld,
 Rétek mosolyognak,
 Az egész Magyar tér,
 Örömében vidúl,
 Hogy Kintse vízfíza tér,
 Szemlátomást újúl.
 Lehet jó jelekből
 Nagy jót jövendőlni,
 Vízfíza tért Kintsünkből
 Bátran reményleni:
 Hogy bizony fel támad
 A' Magyarok' napja,
 Mivel már-is hasad
 Koronán hajnala.
 Üdvöz-légy Angyali
 Ősi szent Koronánk!
 Örülj Apostoli
 Keseredett Hazánk!
 'S úgy fogadd kebledbe
 Budán e' kintsedet,
 Hogy lássa szemedben
 Irígy, reményedet.

JÓZSEF Tsászárunknak
 Vég Testamentomát
 Betsüld, mint Hazánknak
 Fő fundamentomát!
 'S mint Paraditsomhoz
 Isten Angyal-strázsát,
 Úgy szent Koronádhoz
 Tégy erősb vigyázást.
 Nagy JÓZSEF! Nagy Felség!
 Ezzel nagyobb lettél,
 Ezt kiáltja Föld 's Ég,
 Hogy törvényre léptél!
 Árulók' tanácsát
 Ágyadban másítván,
 Feddvén tzinkosságát,
 Minket vigasztalván.
 Ím'! nagy nyavalyádban
 Téged vigasztalni
 Kellet volna jobban,
 És ime meg halni
 Nem akarsz hamarébb,
 Hogy sem sérelmünket
 Gyógyítsd, Te elébb
 Vigasztalván minket.

Bár tovább-is élnél,
 És addig élhetnél!
 Míg Tanács-Székednél
 Más rendet tehetnél;
 Tudom, hogy el vernéd
 Hazánk' árulóit,
 Úgy mint Trónus Széked',
 'S hatalmad' rontóit.
 Élj! vagy ha meg haltál,
 Az Égben örvendezz!
 Koronát váltottál,
 'S fő Koronát szerezt:
 Hogy végét éltednek
 Szépen koronáztad,
 'S a' te hív Népednek
 Kintsét vízfíza adtad,
 Nem, ki mint kezdette
 A' pálya-futását,
 Hanem mint végezte
 Ő halandóságát;
 Úgy ítéli Isten,
 És úgy jutalmazza,
 'S minket sem másképen;
 Mert illy törvényt hozta.

S Z O M O R Ú S Á G .

Jaj! hallom meg haltál!
 Sírjatok fzeimeim!
 Bennünket el hagytál,
 Folyatok könyveim!
 Örömitket váltod
 Nagy szomorúsággal,
 Szívünket szaggatod
 Búval, 's vígassággal!
 Halálos nyavalyád
 Minket meg gyógyított,
 El küldött Koronád
 Örömet okozott.
 'S mikor leg forróbban
 Szeretted bennünket,
 Jaj! meg halálozván,
 Búval meg ölsz minket.

Éltettél, örömet
Küldvén Megyéinkre,
Ölzs, meg halt híredet
Terjesztvén fülünkre.
Szük az ember' fize
E' két indulatra,
Ember az, ki' lelke
Állhat ilyen gátra!

V É G E.

